

ZAPISNIK

60. skupne seje mestnega zbora MLOL

z dne 1. 4. 1955

Kupčinski list

Mestni ljudski odbor
glavnega mesta
Ljubljana.

Ljubljana, dne 5. IV. 1955

Tajništvo - Skupščinska
pisarna.

S K L E P I
=====

60. skupne seje mestnega zbora in zbora proizvajalcev MLO glavnega mesta Ljubljana, dne 4. aprila 1955.

sklep: Sprejeto je poročilo Sveta za socialno varstvo MLO o delu v letu 1954; sprejeto so bili tudi predlogi iznešeni v razpravi, katere naj obravnava Svet za socialno varstvo MLO.

Tajništvo za socialno varstvo MLO.

sklep: Sprejet je sklep, o začasnem financiranju proračunskih izdatkov Mestnega ljudskega odbora za mesec april 1955 in to po predlogu.

Odsek za proračun MLO.

sklep: Sprejet je sklep, o sklicanju zborov volivcev; sbori volivcev naj se vrše v času od 11. do 20. aprila 1955.

Tajništvo MLO.

sklep: Sprejet je odločba o proglašitvi Dečjega doma v Ljubljani za finančno samostojni zavod in to po predlogu.

sklep: Sprejeta je odločba o proglašitvi Materinskega doma v Ljubljani za finančno samostojni zavod - kot je bilo predlagano.

Tajništvo za zdravstvo MLO.

sklep: Sprejet je sklep o odškodnini za prekomerni obrabo opreme in manjše petne stroške za terenska gospodarska dela in to po predlogu.

Tajništvo za gradbene in komunalne zadeve MLO.

Tajništvo za gospodarstvo MLO.

Odsek za proračun MLO.

sklep: Sprejet je odločba o ustanovitvi Zveze združenih hramilnic in posojilnic v Ljubljani - po predlogu; obenem se potrjena tudi pravila zveze.

Tajništvo za gospodarstvo MLO.

iz skupščinske pisarne:

I Z Z A P I S N I K A

60. skupne seje mestnega zbora in zbora proizvajalcev Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane, dne 1. aprila 1955.

Sejo je vodil: dr. Marijan Dermastia, predsednik
MLO.

Zapisnik seje je vodil: Silvo Šivic, tajnik MLO.

Za overitelja zapisnika sta bila izvoljena odbor= nika: Jože Šušteršič in ing. Danilo Jelenc.

Seja je bila sklepčna, ker je bilo od 70 odbornikov mestnega zbora prisotnih 43 in od 59 odbornikov zbora proizva= jalcev 34.

Na seji sta bila tudi navzoča republiška ljudska odbornika Angela Ocepek in Ivan Curk.

Zapisnik 59. skupne seje je bil soglasno sprejet.

Predsednik je predlagal naslednji

d n e v n i r e d :

1. Poročilo Sveta za socialno varstvo MLO o delu v letu 1954.
2. Sklep o začasnem financiranju proračunskih izdatkov Mestnega ljudskega odbora za mesec april 1955.
3. Sklep o sklicanju zborov volivcev.
4. Odločbi o proglasitvi Dečjega doma in Materinskega doma v Ljubljani za finančno samostojna zavoda.
5. Sklep o odškodnini za prekomerno obrabo opreme in manjše potne stroške za terenska geodetska dela.

Odbornik ing. Ivo Klemenčič, predsednik Sveta za gospodarstvo MLO je predlagal, da se dodatno kot 6. točka dnevnega reda obravnava: Predlog o ustanovitvi Zveze zadružnih hranilnic in posojilnic v Ljubljani in potrditev pravil Zveze.

Tako dopolnjeni dnevni red je bil soglasno sprejet.

I.

POROČILO SVETA ZA SOCIALNO VARSTVO MLO O DELU V LETU 1954.

Poročilo je bilo objavljeno v "Glasniku" št. 22

in 23.

Preostali del poročila, ki v "glasniku" ni bilo objavljeno, pa so prejeli odborniki na dom.

Odbornik Angela Miklavc, član Sveta za socialno varstvo MLO je k posameznih poglavjem poročila dodala pojasnitve.

O poročilu so razpravljali odborniki: Viljem Vrhunc, Bernard Rode, Franc Pipan, Stane Vrhovc, Albina Pečaver, Ostoj Tuma, Jože Gasparič, Lojze Ocepek, Fani Žagar - Tomičevič, Franc Čmernik, Viljem Stanič, Miroslav Črnič, Franc Di Batista, Henrik Zdešar, Mirko Jeriha, Joško Gorjanc in oba prisotna republiška poslanca.

Poročilo je bilo soglasno sprejeto s sklepom, da Svet za socialno varstvo razpravlja o predlogih, ki so bili podani v razpravi.

II.

SKLEP O ZAČASNEM FINANSIRANJU PRORAČUNSKIH IZDATKOV
MESTNEGA LJUDSKEGA ODBORA GLAVNEGA MESTA LJUBLJANE
ZA MESEC APRIL 1955.

Odbornik Lojze Matelič, predsednik komisije za Proračun MLO je predlagal, da skupščina MLO sprejme Sklep o začasnem financiranju proračunskih izdatkov za mesec april 1955, iz razloga ker bo Mestni ljudski odbor Ljubljane sprejel družbeni plan in proračun za leto 1955 šele v aprilu. (Sklep je objavljen na drugem mestu.)

Predlog je bil soglasno sprejet.

III.

SKLEP O SKLICANJU ZBOROV VOLIVCEV.

Dr. Marijan Dermastia, predsednik MLO je predlagal, da se sprejme sklep o sklicanju zborov volivcev, ki naj bi se vršili v času od 11. do 20. aprila 1955. Na zborih volivcev naj se razpravlja o predlogu družbenega plana in proračuna MLO Ljubljane za leto 1955, ki bo na dnevnem redu prihodnje 61. skupne seje MLO. Zbore volivcev naj oddrže tudi ljudski poslanci zbora proizvajalcev.

Predlog je bil soglasno sprejet.

IV.

ODLOČBI O PROGLASITVI DEČJEGA DOMA IN MATERINSKEGA
DOMA V LJUBLJANI ZA FINANČNO SAMOSTOJNA ZAVODA.

Odbornik Avgust Zupet, predsednik Sveta za zdrav=stvo MLO je predlagal, da se sprejmeta odločbi s katerima se proglašata proračunski ustanovi Dečji dom v Ljubljani, Ulica Stare pravde 4. in Materinski dom v Ljubljani, Predjamska ul. 108. za finančno samostojna zavoda.

Predloga sta bila soglasno sprejeta.

V.

SKLEP O ODŠKODNINI ZA PREKOMERNO OBRABO OPREME IN
MANJŠE POTNE STROŠKE ZA TERENSKA GEODETSKA DELA.

Odbornik Tone Martinšek, član Sveta za gradbene in komunalne zadeve MLO je predlagal, da se sprejme sklep o odškodnini za prekomerno obrabo opreme in potne stroške za geodetska dela. Do odškodnine za terenska geodetska dela ~~do~~ opravičeni vsi uslužbenci MLO geodetske stroke, kadar delajo na terenu. Odškodnina je določena po skupinah, sklep pa stopi v veljavo s 1. aprilom 1955.

Predlog je bil soglasno sprejet.

VI.

PREDLOG O USTANOVITVI ZVEZE ZADRUŽNIH HRANILNIC IN
POSOJILNIC V LJUBLJANI.

Odbornik ing. Ivo Klemenčič, predsednik Sveta za gospodarstvo je predlagal, da se sprejme odločba o ustanovit=vi Zveze zadružnih hranilnic in posojilnic s sedežem v Ljubljani. Zveza je bila ustanovljena na ustanovnem občnem zboru dne 8. III. 1955. Na ustanovnem občnem zboru so bila sprejeta tudi pravila in se predlagajo skupščini MLO v potrditev.

Odločba kot pravila so bila soglasno sprejeta.

Dnevni red je bil izčrpan in predsednik je zaključil sejo.

Vodja zapisnika:
Silvo Šivic l.r.

Predsednik:
Dr. Marijan Dermastia l.r.

Overiteljja zapisnika: Jože Šušteršič l.r.

ing. Danilo Jelenc l.r.

Z a p i s n i k

60. skupne seje mestnega zbora in zbora proizvajalcev Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane, ki se je vršila v pete dne 1. aprila 1955 od 16.30 do 19.00 ure v sejni dvorani Magistrata v Ljubljani.

Predsednik Mestnega ljudskega odbora tov. D e r m a s t i a dr. Marijan začne sejo, ki je bila sklicana na podlagi 89. čl. Zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin.

Zapisnik seje vodi Š i v i c Silvo, tajnik MLO.

Predsednik predlaga, da se za overitelja zapisnika izvolita ljudska odbornika Š u š t e r š i š Jože in J e l e n c ing. Danilo.

Predlog je bil s o g l a s n o sprejet.

Seja je sklepčna, ker je od 70 odbornikov mestnega zbora prisotnih 43. od 59 odbornikov zbora proizvajalcev pa 34.

Izostanek so opravičili: Arko Nika, Bajuk-Sagadin-Stanka, Dekleva Janko, Dermastia Mara, Drobež Franc, Dular dr. Marijan, Klanjšek Ada, Kopitar Jože, Kovačič Leo, Krese Leopold, Kristan Ivan, Marentič ing. Vera, Mazovec Lado, Novak Franc, Plevnik Jože, Pozaršek Franc, Tepina ing. Marijan, Bajec ing. Viktor, Breskvar Avgust, Čotar ing. Rado, Deu Ivan, Fortuna Lojze, Humar Jože, Kilmavec Janez, Krošelj Lado, Plazar Franc, Polajnar Tone, Rakušček Zdravko, Rožmanc Ivan, Škerlavaj Milan.

Izostanka niso opravičili: Avšič Jaka, Keber Jože, Klarič Rudolf, Krajger Olga, Kumar Andrej, Straž Franc, Suhadolc Anton, Urbančič Marijan, Vardjan Anton, Vršnik Lojze, Filipič Jože, Janežič Jože, Klobučar Franc, Krašček Karol, Marinček Ciril, Pangos Edvard, Prinčič Lado, Sintič Božo, Strojinc Franc, Tomec Metka, Vidmar Ivan in Vonta Jože.

Naseji ljudskega odbora sta bila navzoča poleg odbornikov mestnega zbora in zbora proizvajalcev Mestnega ljudskega odbora tudi tov. C u r k Ivan, član Republiškega zbora Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije in tov. O o e p e k Angela, član Republiškega zbora Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije.

Zapisnik 59.skupne seje mestnega zbora in zbora proizvajalcev MLO prečita tov. Š i v i c Silvo, tajnik MLO.

Zapisnik seje je bil s o g l a s n o odobren.

Nato predlaga predsednik MLO naslednji

d n e v n i r e d :

1. Poročilo Sveta za socialno varstvo MLO o delu v letu 1954.
2. Sklep o začasnem finansiranju proračunskih izdatkov Mestnega ljudskega odbora za mesec april 1955.
3. Sklep o sklicanju zborov volivcev.
4. Odločbi o proglasitvi Dečjega doma in Materinskega doma v Ljubljani za finančno-samostojna zavoda.
5. Sklep o odškodnini za prekomerno obrabo opreme in manjše potne stroške za terenska geodetska dela.

Predsednik da gornji predlog dnevnega reda na razpravo.

K l e m e n č i č ing.Ivo:

Predlagam, da se predlog dnevnega reda dopolni s 6.točko, ki naj bi se glasila:

"Predlog o ustanovitvi Zveze zadružnih hranilnic in posojilnic v Ljubljani.", kakor tudi potrditev pravil zgoraj omenjene zveze.

D e r m a s t i a dr.Marijan:

Potem takem bi dopolnili predlog dnevnega reda s 6.točko: Predlog o ustanovitvi Zveze zadružnih hranilnic in posojilnic v Ljubljani in potrditev pravil zveze.

Dajem dopolnjeni dnevni red na glasovanje.

Dopolnjeni dnevni red je s o g l a s n o sprej

Ad 1. POROČILO SVETA ZA SOCIALNO VARSTVO MLO O DELU V LETU 1954.

Ker je predsednik Sveta za socialno varstvo MLO odsoten, poda names
njega poročilo član Sveha tov. MKi k l a v e c Angela, kakor sledi

P O R O Č I L O

o delu Sveta za socialno varstvo MLO Ljubljana za leto 1954.

I.

Socialno varstvo je področje dela, na katerem je družba posebno zainteresirana in kjer se daje socialni problemi uspešno reševati le ob najširšem sodelovanju državljanov. Zato je bila prva skrb Sveta za socialno varstvo MLO v preteklem letu, da se to sodelovanje državljanov še poglobi in razširi. V ta namen je Svet sklenil, poživiti delo terenskih socialno zdravstvenih svetov s ciljem, da bi se ti terenski socialno zdravstveni sveti v svrhu čim uspešnejšega dela spoznali tudi z novimi načini dela na področju socialnega varstva.

V ta namen je Svet v začetku leta 1954 izdal za terenske socialno zdravstvene svete posebna navodila za reševanje socialnih in zdravstvenih problemov. Ta navodila naj bi služila predvsem temu, da bi ti sveti začeli reševati socialno problematiko oziroma posamezne socialne probleme tudi samoiniciativno na čim bolj pravičen način. V navodilih je bila predvsem poudarjena vloga Sveta v preventivnem reševanju socialnih problemov in pa važnost dela kot najboljšega sredstva pri odpravljanju socialnih problemov, ter s tem v zvezi preorientacija od socialnih podpor na politiko čim širše zaposlitve. Dana so bila tudi prav konkretna navodila za reševanje najrazličnejših socialnih problemov.

Poleg tega je Svet za socialno varstvo organiziral za člane terenskih socialno zdravstvenih svetov tudi poseben seminar, kjer se je obravnavala vsebina dela socialno zdravstvenih svetov. Na ta seminar so bili povabljeni zastopniki vseh terenskih svetov, interes za seminar je bil velik, saj se ga je udeležilo 70 ljudi. Na predavanjih je bila obrazložena metoda odkrivanja in spoznavanja socialnih problemov, zlasti pa še metode preventivnega socialnega dela.

Ker je bil kadrovski sestav socialno zdravstvenih terenskih svetov šibek, kljub vsemu prizadevanju ni mogel uspešno reševati postavljenih nalog. Zato je Svet za socialno varstvo MLO organiziral sestanek s terenskimi organizacijami SZDL in odborniki MLO, kjer so bile ponovno objasnjene naloge terenskih socialno zdravstvenih svetov, poleg tega pa je bilo organizacijam SZDL svetovano, naj

pritegnejo v terenske svete čim več strokovnega kadra iz vrst zdravstvenih in pedagoških delavcev.

Družbeno sodelovanje pri reševanju socialnih problemov pa je bilo poglobljeno tudi pri Svetu za socialno varstvo MLO samem. Predvsem je bilo pritegnjeno v razne komisije in odbore Sveta več strokovnjakov, ki so prav uspešno pomagali pri analiziranju in študiju najrazličnejših socialnih problemov ter s svojimi izkušnjami pripomogli, da se je perspektivni program socialnega dela postavil na čim pravilnejšo podlago.

Z namenom čim širšega družbenega sodelovanja pri reševanju socialne problematike so bile v letu 1954 pri Svetu ustanovljene nekatere nove komisije, zlasti komisije za invalidske zadeve, komisija za otroški dodatek, komisija za kopališka in klimatska zdravljenja ter komisija za revizijo invalidskih zadev. Prav v zadnjih mesecih pa je bila pri Svetu ustanovljena še ena komisija, ki je še posebno važna z ozirom na spremenjeni način dela v mladinskem varstvu, to je komisija za rejništvo in posvojitve.

Odbori in komisije svete so s svojim poglobljenim in temeljitim delom mnogo pripomogle k temu, da je Svet za socialno varstvo v preteklem letu začel uspešno prehajati iz kurativnega reševanja problemov na preventivno delo. Za tak način dela so dale Svetu osnovo prav analize nekaterih socialnih problemov, ki so jih sestavili odbori in komisije, ker brez temeljite analize posameznih problemov socialnega varstva preventivno delo seveda ni mogoče.

Ni pa mogoče reči, da kurativno reševanje socialnih problemov še dolgo časa ne bo imelo vidne vloge v delu Sveta za socialno varstvo, vendar je zelo važno dejstvo, da je bila izvedena preorijentacija dela na preventivno varstvo, kar je bilo storjeno prav v preteklem letu. Dasi so prvi uspehi preventivnega varstva bili skromni, kar je razumljivo glede na prve take poskuse v FLRJ sploh, se bo vendar tak način dela vsekakor vedno bolj utrjeval in poglobljal in končno tudi zmagal.

Ker so sekretarji odborov in komisij svete uslužbenci Tajništva za socialno varstvo, ki imajo dolgoletno prakso pri kurativnem reševanju socialnih problemov, je to njihovo sodelovanje v odborih

in komisijah odločilno prispevalo k temu, da so se tudi oni vedno bolj preusmerjali k preventivi, kar je zelo važno z ozirom na to, da na teh uslužbencih leži vsa teža operativnega reševanja problemov. Vse osnove za prehod iz kurative na preventivo so torej ustvarjene in to je eden glavnih uspehov dela Sveta v preteklem letu.

Važno pomoč pri preusmeritvi načina dela na socialnem področju je Svetu nudil v preteklem letu ustanovljeni patronski center, predvsem pri ugotavljanju socialnega stanja na terenu in načinu odkrivanja nastajajoči socialnih problemov v tesnem sodelovanju s socialno zdravstvenimi terenskimi sveti in ostalimi družbenimi organizacijami ter društvi. Patronski center je že v preteklem letu odigral veliko vlogo pri socialni preventivi na dveh področjih, to je pri izboru otrok za zdravstvene kolonije za predšolske otroke in pri ugotavljanju socialnega stanja otrok, ki so v Dečjem domu. Patronski center je to opravil s svojim medicinskim kadrom, ki pa ima seveda še druge naloge, tako, da se ni mogel dovolj sistematično posvečati socialno - preventivnemu delu.

Mnogo bolj pa bi se tako Patronski center kakor tudi Tajništvo za socialno varstvo in druge socialne ustanove mogli baviti s preventivnim delom, če bi bil na razpolago odgovarjajoči kader socialnih delavcev, od katerega v dobri meri zavisí sprovajanje nove linije dela na socialnem področju. Tega kadra pa seveda z ozirom na dosedanja sistem dela ni in ga bo treba vzgajati vzporedno z novimi nalogami.

Na področju mladinskega varstva se je Svet v preteklem letu bavil predvsem s problemom vzgojne in moralno zanemarjene mladine. Izvršen je bil boljši pregled te mladine in izvedene pravočasne intervencije v svrhu preventivnega reševanja. Analiza je odkrila da je vzrok vzgojne in moralne zanemarjenosti mladine predvsem v tem, da so nekateri starši hoteli prevesti odgovornost za vzgojo otrok na družbene organizacije, šole in razne ustanove, ko bi bili dejansko starši prvi odgovorni za pravilno vzgojo in vzrejo otroka.

Spričo tega je Svet sklenil, da je treba starše preko družbenih organizacij, raznih društev in podobno opozoriti na njih vlogo pri vzgoji otrok, po drugi strani pa je Svet sklenil, da je treba proti takim neogovornim staršem pokreniti tudi kazenski postopek v takih slučajih, kjer vse vzgojno delo pri njih ne zaleže.

Javno tožilstvo in tudi sodišča so kaznovalno politiko napram takim staršem izvajala zelo liberalno in ohlapno, na drugi strani pa so ograni notranje uprave mladoletne prestopnike za vsak najmanjši prestopok najostreje preganjali. Zato je Svet organiziral s temi organi več posvetovanj, ki so rodili pozitivne sadove.

Temeljito prelomnico v delu z mladino je Svet v preteklem letu na področju mladinskega verstva napravil tudi glede domače zaščite mladoletnikov. Ugotovil je, da je domača zaščita mladoletnikov slaba zaščita, ker se mladoletniki v domovih niso intelektualno in emocionalno razvijali tako, kot se sicer razvijajo v normalni družini, da si je treba reči, da so bili mladoletniki v domovih materialno zelo dobro oskrbljeni, in da si je vzgojno osebje v domovih zelo prizadevalo za pravilno vzgojo gojencev. Otroci niso v teh domovih imeli nobenega občutka, da morajo tudi sami kaj prispevati za zadostitev vsakdanjih potreb, saj jim tega tudi ni bilo treba in jim je bilo vse tako rekoč prineseno kar na krožniku. Zaradi tega so se taki otroci po odhodu iz domov le z veliko težavo ali pa se sploh niso znašli v neprilikah vsakdanjega življenja, ki so ga opazovali le iz varnega domačega zavetja ali pa še to ne.

Zaradi tega je Svet sklenil, da je treba čim več otrok iz domače zaščite ali pa otrok, ki jih je skrbniški organ po prejšnji praksi pošiljal v domačo zaščito, razmestiti v tuje družine bodisi tako, da gredo v rejo, ali pa da se posvoje.

Do tega sklepa je Svet prišel zlasti ob reševanju problema domače zaščite malih otrok. Predšolski otroci so bili namreč ločeni od šolskih otrok v posebnih domovih, kjer pa se zaradi pomanjkanja stikov z odraslejšimi otroci duševno niso pravilno razvijali, duševni razvoj teh otrok pa je bil tudi sicer mnogo počasnejši. Zato so

bili nato šolski in predšolski otroci združeni v skupnih domovih, kar je sicer dalo neke pozitivne rezultate, vendar pa še ne zadovoljive in je prav zato Svet prišel nato do sklepa, da je treba čimveč otrok razmestiti v družine.

Skladno s to ugotovitvijo je Svet nato tudi postavil in določil principe za razmeščanje otrok v tuje družine. Ti principi so toliko bolj važni, ker je v mestu le težje dobiti družine, ki so sicer pripravljeni sprejeti otroka, pa jim je zaradi stanovanjskih pogojev to dostikrat onemogočeno. Zaradi tega se je bilo treba orientirati na podeželske kraje. To pa je seveda z ozirom na preselitev mestnega otroka na podeželje in z ozirom na mentaliteto, navede, pa tudi higienske prilike ljudi na podeželju lahko kaj kočljiv problem, ki utegne povzročiti kaj škodljive posledice za duševno in telesno zdravje rejence. Za možnost razmestitev otrok je Svet postavil princip, da je treba pri iskanju rejnikov sodelovati s krajevnimi organi oblasti in družbenimi organizacijami in da je pri tem gledati na:

- 1) moralne in politične kvalitete ter vzgojne sposobnosti rejnikove družine;
- 2) zdravstvene prilike družine in okolja;
- 3) popolnost družine, vsaj za primere, kjer je potrebna daljša doba namestitve rejence v družino;
- 4) socialno stanje družine, ki naj bo tako, da otroka ne bodo sprejele iz materialnih ozirov, temveč iz ljubezni.

Prav tako se je Svet v tej zvezi bavil tudi s problemi posvojitve, ki je peč najbolj idealen način mladinske zaščite. Predvsem je bil ostavljen princip, da je treba tako rejence, kakor tudi rejnika na posvojitev temeljito pripraviti, zlasti psihološko, nakar se je doslej vse premalo pazilo.

Analiza zdravstvenega stanja otrok in mladine je pokazala, da je zdravstveno stanje teh šibko, oziroma je pokazala, da imajo premalo beljakovin in animalnih maščob v prehrani. Vслед tega je Svet sklenil, da se za delno nadomestitev temu organizirajo v šolah mlečne kuhinje, kjer bi otroci prejeli take malice, ki vsebujejo dovolj beljakovin.

Tako⁸⁹ je v letu 1954 povečalo število mlečnih kuhinj od 13, v katerih je bilo zajetih 2.790 otrok v letu 1953 na 32 mlečnih kuhinj v katerih je bilo zajetih 8.000 otrok. Tako so zajete sedaj osnovne šole, razen 5 obrobnih, vse gimnazije razen ene ter nekaj strokovnih šol. V svrhu ugotovitve, če prejemajo malico vsi otroci, ki so tega potrebni, se je izvršil v vseh šolah pregled tistih otrok, ki malico ne prejemajo. Rezultati pregleda so bili ugodni. Zlasti se je pokazalo, da je to najboljši način zato, da se učinek počitniških kolonij ohrani pri otrocih tudi preko zime.

Na osnovi analize šolskih kolonij v letu 1953 je Svet ugotovil, da pri organiziranju le teh niso bili postavljeni dovolj jasni principi glede izbora otrok in vzgojnega kadra, predvsem so bili v nekaterih kolonijah premali in neizkušeni vodilci ter da so bili nekateri otroci tudi v dveh kolonijah.

Na osnovi teh ugotovitev je Svet postavil osnovne principe za organizacijo zdravstvenih kolonij v letu 1954. Izbor otrok naj se vrši od februarja 1954 naprej za šolobvezne otroke preko šol in šolske poliklinike, za predšolske otroke pa s pomočjo terenskih socialno zdravstvenih svetov in terenskih patronskih medicinskih sester, ter Dečjega dispanzerja.

Izbor kadra pa naj se vrši ob sodelovanju strokovne učiteljske organizacije, pritegne naj se več pedagogov, za mlajše vzgojitelje pa naj se sprejemajo predvsem mladinci, ki so zaključili tečaj društva prijateljev mladine v sporezumu z mladinsko organizacijo.

Otroci naj se pri zdravniškem pregledu z ozirom na njihovo zdravstveno stanje klasificirajo z oznako I, II, III zdravstvene indikacije. Vsi otroci, ki so označeni z I naj bodo sprejeti, dočim pridejo vsi nadaljni v poštev le v mejah finančnih možnosti. Prioriteto je dajati socialno šibkejšim in sirotam.

Postavljeni principi so se upoštevali, koloniziranih je bilo 1.792 otrok in so tako zdravstvene kolonije v letu 1954 zadovoljivo potekale.

Dejstvo je, da se je Svet z ozirom na pomembnost mnogo bolj

posvetil mladinskemu varstvu, predvsem pod vidikom preventivnega dela, dočim je v varstvu odraslih oseb v glavnem še prevladovalo kurativno reševanje problemov. Toda tudi na tem področju so preventivni prijemi prihajali vse bolj in bolj do izraza.

V pogledu skrbstva odraslih oseb je Svet v preteklem letu sprejel načelo, da je treba preiti iz linije dejanja socialnih podpor na linijo zaposlitve socialnih podpirancev, če so le za to sposobni. S tem namenom je bila izvedena revizija vseh socialnih podpor, ki je ugotovila, da dobiva socialno podporo tudi precejšnje število študentov, katerih starši so pobegnili v inozemstvo. Za take študente je Svet postavil princip, da se jim preusmeri na štipendije in jih je obravnavati kot ostale štipendiste. Nadalje se je ob reviziji ugotovilo, da prejema precejšnje število podpor tudi take osebe, za katere bi lahko skrbeli otroci ali ožji sorodniki. Ti pa se svojih staršev ali sorodnikov le preredijo, čim obnemorejo in niso več sposobni za delo in jih prevajajo na socialno varstvo.

Z revizijo je bila večina takih nepravilnosti odpravljena, zaposlilo pa se je precej tistih, ki so za delo sposobni, kar se je seveda ugotovljalo z zdravniškimi pregledi.

Zelo se je zaostrilo izdajanje kekršnih-koli materialnih sredstev za take ljudi, ki prihajajo iz drugih krajev, oziroma republik v Ljubljano, večinoma pod krinko izkanja zaposlitve, v resnici pa so večji del poštopsdi. Precej med njimi je tudi mladoletnikov, ki prihajajo v Ljubljano iz svanturizma, pa je skrbniški organ obvezen po zakonu, da jih preda pristojnemu skrbniškemu organu, kar je seveda povezano s precejšnjimi denarnimi izdatki, ker so taki mladoletnikom potrebni spremljevalci.

Ni pa bilo mogoče še rešiti vprašanje psihopetrov, ki se še vedno izmikajo in vstrajno prosijo za socialne podpore, da bi bili zmožni še delati. Uspešnejših ukrepov ni bilo možno izvesti z ozirom na pomanjkanje strokovnega zdravstvenega kadra.

Da bi se bilo mogoče izogniti nepravilnostim pri podeljevanju socialnih podpor, je bil izdelan poseben pravilnik, poleg tega

pa je bila imenovana tudi posebna komisija za podeljevanje socialnih podpor, ki temeljito pretresa vsak primer posebej.

Glede domače zaščite je Svet sprejel načelo, naj se s sprejemanjem v domsko zaščito ne rešujestanovenjski problem, temveč naj se v domove sprejemajo zares le stari in onemogli, ki nimajo nikogar, da bi mogel zanje skrbeti in jim streči.

Sprejem v domove je regulirala posebna komisija Sveta, da bi bili kriteriji čim objektivnejši, po drugi strani pa se je na ta način izbeglo raznim pritiskom iz vseh strani. Svet je zaostril tudi vprašanje plačevanja oskrbnine v domovih, ker se je ugotovilo, da nekateri otroci, ki so sicer dobro situirani, za starše ne plačujejo domače oskrbnine. Dolej se je to stanje popravilo v več kot 30 primerih.

Materijsko in higiensko so bili oskrbovanci v domovih v preteklem letu zadovoljivo oskrbovani, medtem, ko se je zanemarjala skrb za duševno življenje in emocionalno počutje oskrbovancev. Svet je dal za izboljšanje stanja priporočila upravnim odborom za izvajanje kulturno prosvetnih prireditev v domovih, (pritegnitev v Svobodo, predvajanje ozkih filmov, otroški zbori itd.), raznih družabnih večerov skupno s svojci, organiziranje kontakta med svojci in oskrbovanci, poglobljanje in spoznavanje vsakega oskrbovance ter tozadevna pomoč. Načelno naj se oskrbovanci iz mentalno higienskih razlogov po svoji sposobnosti in fizičnih močeh - sicer na prostovoljni podlagi - zaposlijo. Tako naj se organizirajo v domovih različne panoge dejavnosti za potrebe doma ali za naročila podjetij in ustanov. Do uresničenja tega načela ni prišlo, ker v domovih ni potrebnega strokovnega kadra, ki bi vodil tako dejavnost. Dosedanji kader socialnemu delu v domovih za onemogle ni kos in čuti tudi premalo potrebe za izpopolnjevanje.

Sektor invalidskega varstva pa v letu 1954 Svet ni vodil posebne politike iz razlogov, ker je bilo delo šele prenešeno iz republiške invalidske uprave. Spisi so bili administrativno neurejeni in se je pristopilo k urejanju istih. Bila pa je imenovana komisija za revizijo invalidnin. Komisija je delo vršila vestno, pregledala je 1.482 spisov in predlagala v 7 slučajih odvzem invalidske

knjižice. Izvršena je bila anketa vdov in sirot padlih borcev ter ugotovljeno njihovo materialno in zdravstveno stanje ter stanje vzgoje otrok, kar je služilo za presojo novega invalidskega cenza in štipendij za sirote. Svet se v širšem obsegu s problemi rehabilitacije in prekvalifikacije vojnih in civilnih invalidov ni ukvarjal, ter tudi ni razen v posameznih primerih zabeleženih nikskih uspehov.

Na področju delovnih odnosov je Svet v preteklem letu ustanovil posebno komisijo za delo, ki naj bi se bavila predvsem z vprašanji zaščite pred delovnimi nezgodami. Ta komisija pa je svoj program izpolnila le deloma, predvsem z izdajo raznih lepakov ter organizacijo razstav v posameznih večjih podjetjih. Organizirala je tudi nekaj predavanj ter nekaj sestankov v podjetjih, kjer so se članom kolektiva tolmačili razni higienski tehnični predpisi. Aktivno pa je ta komisija sodelovala pri ustanavljanju higiensko tehničnih komisij po podjetjih in pri utrjevanju njihovega dela.

Na področju posredovanja dela je Svet v preteklem letu predvsem sprejel sklep, naj se Biro za posredovanje organizacijsko izloči iz sestava Tajništva za socialno varstvo MLO in naj postane samostojna proračunska ustanova, da bi se s tem okrepila vloga upravnega odbora Biroja in s tem družbeno upravljanje na tem področju.

Ker je stanje kvalificiranega kadra v nekaterih strokah kritično, je Biro na iniciativo Sveta pokrenil anketo, s pomočjo katere naj bi se ugotovila starostna doba kvalificiranih polkvalificiranih kadrov v obrtništvu in industriji. Na podlagi te ankete naj bi se v perspektivi izdelal načrt za vzgojo kvalificiranega in polkvalificiranega kadra, predvsem pa naj bi skrb za izobrazbo prevzela v večji meri kot doslej podjetja sama, medtem, ko naj bi za pridobitev visoke kvalifikacije ostal dosednji sistem. S tem v zvezi se je Svet baval tudi z vprašanji vključevanja mladine v uk in je bilo predvsem postavljeno načelo, naj bi se mladina vključevala v uk izključno preko Biroja za posredovanje dela, kar pa bi bilo treba seveda voditi na podlagi sodobnih zdravstvenih principov s pomočjo poklicne posvetovalnice. Ta pa naj dobi potrebne kadre s pomočjo specializacije bodočih uslužbencev te posvetovalnice v

okviru posebnih tečajev in seminarjev, ki jih organizira
republiški zavod za proučevanje varnosti pri delu.

II.

Svet za socialno varstvo in zdravstvo MLO je stopil v letu
1954 v naslednjem sestavu:

predsednik Zupet Avgust, tajnik dr. Marijan Dular, člani:
dr. Mis Franta, dr. Mavrin Zvezda, dr. Beniger Jože, Plevnik
Jože, Miklavec Angela, Strle Franc, Štrekelj Ivan, Mulej Metka,
Resnik Julči.

Do razdelitve na dva sveta je Svet za zdravstvo in socialno
politiko imel 13 sej.

Na seji MLO dne 23.7.1954 pa je bil Svet za socialno varstvo
ločen od prejšnjega skupnega sveta za zdravstvo in socialno
varstvo. Na isti seji so bili imenovani tudi njegovi člani:

predsednik dr. Marijan Dular, tajnik Rekar Iva, člani: Miklavec
Angela, Mulej Metka, Sotelšek Janko, Finžgar Bogdan, Lebar
Stefan, Zemljarič Janko, Arko Nika, Strle Franc, Breskvar
Avgust, Plevnik Jože.

Po ločitvi je imel Svet za socialno varstvo 7 sej.

Svet za socialno varstvo ima formirane sledeče odbore:

- a) odbor za zaščito matere in otroka, ki zajema tudi delo iz
pristojnosti zdravstva in prosvete;
- b) Odbor za splošno varstvo;
- c) Odbor za invalidsko varstvo;
- d) Odbor za delo.

Od vseh odborov je bil najaktivnejši Odbor za zaščito matere in
otroka. Imel je v letu 1954 14 sej, najaktivneje pa je delal
v zadnjem tromesečju, ko so posebne komisije, ki jih je pri
odboru 5 izdelale analize o raznih vprašanjih mladinskega varstva.

Te komisije se bavijo s posebnimi problemi odbora, poleg tega

pa rešujejo težje individualne primere iz tekočega dela Tajništva.

Tako je:

- a) Komisija za vzgojno zanemarjeno mladino in moralno ogroženo mladino imela v letu 1954 5 sej. V prvem tromesečju je obravnavala probleme alkoholizma in prostitucije v Ljubljani, vendar problema zaradi pomanjkanja podatkov ni mogla obdelati. Obravnavala je nekaj težjih individualnih slučajev vzgojne zanemarjene in moralno ogrožene mladine ter pripravila anketo za proučitev stanja vzgojno zanemarjene mladine. Pripravila je tudi poročilo o mladinski kriminaliteti in si napravila načrt za leto 1955.
- b) Komisija za mladinske domove in internate je imela 6 sej o naslednjih vprašanjih: razprava o programu za delo komisije za leto 1955. Izdelava analize vzgojnega, zdravstvenega in socialnega stanja otrok in dijakov ter vajencev v domovih in internatih. Priprava anketne liste pole za proučitev stanja v domovih in internatih. Obravnava poročila o mladinskih domovih in internatih. Na osnovi vseh ugotovitev je komisija pripravila za odbor za zaščito matere in otroka in za sejo Sveta kompletno analizo stanja v domovih in internatih.
- c) Komisija za rejništvo in posvojitve je bila ustanovljena v drugi polovici leta 1954. Imela je dva sestanka in obdelala analize 141 otrok, ki so razmeščeni po tujih družinah, poleg tega pa je pripravila program za svoje bodoče delo.
- d) Komisija za šolske mlečne kuhinje in kolonije je imela 13 sej. V glavnem je pripravila izbor krajev in kadrov za zdravstvene kolonije v letu 1954 ter pretresla kriterije za izbor otrok za te kolonije. Pregledala je tudi delo zdravstvenih kolonij v letu 1954 in analizirala delo šolskih mlečnih kuhinj, pripravila pa je tudi socialno analizo učencev in dijakov, ki prejemajo malice.
- e) Komisija za zaščito delovne žene je skupaj z OGS in Inšpekcijo dela pregledala delovne pogoje in sistem dela v nekaj večjih podjetjih, kjer so v pretežni meri zaposlene žene.

Odbor za splošno varstvo je pripravil smernice za delo terenskih socialno zdravstvenih svetov ter del materijala za seminar terenskih socialnih delavcev. Obdelal je tudi problematiko domov onemoglih, posebno pa vprašanje plačevanja oskrbnine in kriterijev za sprejem. Obravnaval je poleg tega tudi vprašanje splošne kriminalitete. Zaradi izpada nekaterih članov je bil odbor zadnje mesece leta 1954 nesktiven, pripravljala pa se njegova izpopolnitev s pritegnitvijo nekaterih strokovnjakov.

Pri odboru so organizirane tri komisije:

- a) Komisija za podeljevanje socialnih podpor je obravnavala vse prošnje za socialno pomoč in predlagala višino te pomoči.
- b) Komisija za sprejem v domove onemoglih je odločala o nujni potrebi sprejema oskrbovancev.
- c) V II. polovici leta je bila imenovana komisija za presojo udeležbe hišnih lastnikov pri procentualni participaciji na najemninah. Ta komisija rešuje prošnje hišnih lastnikov za udeležbo pri najemninah ter predlaga Svetu za stanovanjske zadeve procent, od katerega naj hišni lastniki participirajo pri najemninah, upoštevajoč socialno stanje posameznega prostora.

Odbor za invalidsko varstvo je imel v preteklem letu 2 seji, na katerih je obravnaval probleme klimatskega in kopališkega zdravljenja osebnih in družinskih invalidov. Izvedel je tudi anketo za proučitev socialnih, zdravstvenih in vzgojnih problemov v družinah vojnih vdov, ki imajo nepreskrbljene otroke. Ankete se je udeležilo 90% vojnih invalidov. Poleg tega je ta odbor proučil način revizije invalidek in svojcev ter dal Svetu predlog za sestavo komisije in revizijo.

Odbor ima 3 komisije, ki so aktivno reševale konkretna vprašanja in področja dela odbora. Tako je : a) Komisija za klimatska in kopališka zdravljenja obravnavala 360 primerov prošenj za teka zdravljenja ter to zdravljenje odobrila 235 osebnim, in družinskim upravičencem. Ta komisija je dala tudi predloge, kako naj se v letu 1955 izboljša delo pri podeljevanju klimatskega in kopališkega zdravljenja. b) Komisija za invalidski in otroški dodatek je v prvi stopnji odločala o priznanju invalidekega in otroškega dodatka ter obravnavala probleme socialnega stanja tistih oseb, ki zaradi cenusa ne morejo doseči invalidskega dodatka. Izdelala je problematiko vojnih vdov, ki z uredbo o določanju pravice zavarovancev VVI upravičene do pokojnine po polni pokojninski osnovi in polovični

in polovični invalidnini. c) Komisija za invalidska svojstva in revizijo je do konca leta 1954 pregledala 1482 spisov. V 173 primerih pa je zahtevala predložitev raznih dodatnih dokazil. V 22 primerih je invalidski upravi predlagale revizijo invalidskega svojstva s predlogom, da se invalidsko svojstvo odvzame ali pa da se invalidski prejemki prevedejo po čl. 35 pravilnika o invalidskih prejemkih.

Odbor za delo je imel v letu 1954 4 seje o naslednjih vprašanjih:

- 1) Problemi dela Biroja za posredovanje dela in problemi prostorov Biroja za delo.
- 2) Specialni problemi Posrejevalnice za delo v zvezi z nekrbninami.
- 3) Poročilo revizijske komisije o delu Zavoda za socialno zavarovanje.
- 4) Vprašanje zaposlevanja v Ljubljani in priprava za anketo o strokovnih kvalifikacijah delavcev.

Iz zgoraj navedenega je razvidno, da se je sistem družbenega upravljanja na področju socialnega varstva v letu 1954 močno utrdil in poglobil, kar je zelo ugodno vplivalo na potek in kvaliteto dela tega področja.

III. Mladinsko skrbstvo

V letu 1954 je bilo postavljenih pod skrbništvo na novo 23 otrok, izločeno pa je bilo 65 otrok in sicer 53 zaradi polnoletnosti, 12 pa iz drugih razlogov. Ob koncu leta je bilo pod skrbništvom 299 otrok. 44 otrok pod skrbništvom je polnoletnih, 193 pri sorodnikih, 82 v raznih domovih, 34 pa pri starših.

Od teh otrok poseša 45 osnovno šolo, 110 gimnazijo, 5 srednje strokovne šole, 22 je vajencev, 10 je zaposlenih, 14 je predšolskih otrok, 1 otrok pa ni zaposlen, niti ne obiskuje šole, ker je trajno bolan.

Vsi ti otroci so materijalno oskrbljeni, prejemajo po večini OD, pokojnino ali invalidnino, socialno šibki uživajo štipendije oziroma socialno pomoč, 15 mladoletnikov pa ima nepremično premoženje ali denarni depozit v NB.

stalna briga se vodi o vzgoji, učenem napredku in materialni oskrbi varovancev. V ta namen služijo stalni stiki s šolo, izdelujejo se pregledi učnih uspehov, 2 krat letno pa prejemaajo poročila skrbnikov o varovancih in njihovem premoženju.

V letu 1954 je bilo obravnavanih 146 primerov nezakonskih rojstev. 62 nezakonskih očetov je očetovstvo pri skrbstvenem organu priznalo, 11 očetovstev je bilo ugotovljeno na sodišču, v 37 primerih sodni postopek še teče, v 20 primerih pa teče postopek pri skrbstvenem organu, v 16 primerih očetovstva ni mogoče ugotavljati, ker nezakonske matere ne poznajo naslovov očetov, ki so izginili neznanu kam, včasih pa matere niti ne poznajo priimka očeta. *

V 50 primerih so bile s sporazumom med očetom in materjo urejene preživnine pri skrbstvenem organu, v 19 primerih je o preživnini odločilo sodišče, 41 primerov je še v postopku pred sodiščem, 20 pa v postopku pri skrbstvenem organu.

Po poklicu so nezakonske matere: 77 delavk, 33 uslužbenk, 29 gospodinjskih pomočnic, 5 gospodinj, 1 študentka in 1 vajenka. Ugotovljeni nezakonski očetje pa so po poklicu: 68 delavcev, 46 uslužbencev, 13 članov JLA, 7 članov IM, 6 študentov, 5 pripadnikov samostojnih poklicev in 1 vajenec.

V letu 1954 je bilo prejetih 150 razveznih sodb, 77 razvez je bilo po krivdi očeta, 10 po krivdi matere, 33 po krivdi obeh zakoncev in 30 brez krivde. 92 razvezanih zakoncev je bilo z 1 otrokom, 45 z dvema, 10 s tremi, 2 s štirimi in 1 s petimi otroki.

V 126 primerih so bili otroci dodeljeni materam (180 otrok), v 11 slučajih očetom (16 otrok), v 2 slučajih domovom (4 otroci) in v enem slučaju sorodnikom (1 otrok).

Deljeni pa so bili otroci v 1 slučaju 1 materi, 2 otroka očetu; v 6 slučajih 1 otrok materi in 1 očetu, v 1 slučaju 1 v dom in 1 sorodnikom, v 1 slučaju 3 materi, 1 v dom in v 1 slučaju 1 materi in 4 očetu.

Po poklicu so razvezane matere: 32 delavk, 44 uslužbenk, 61 gospodinj in 3 gospodinjske pomočnice. Razvezani očetje pa so po poklicu: 48 delavk, 77 uslužbencev, 5 članov JLA in 20 pripadnikov samostojnih poklicev.

Sodišče odmerja nezakonskim otrokom in otrokom razvezanih zakoncev zelo nizke preživnine, kar povzroča velike težave pri oskrbovanju teh otrok.

V letu 1954 je bilo vloženih 28 prošelj za posvojitve otrok, rešenih pa je bilo do konca leta 22 prošelj. Posvojenih je bilo 11 dečkov in 11 deklic. 15 je bilo enostranskih posvojitev, 7 pa dvostranskih. Vsi otroci so bili posvojeni od družin, kjer sta žive še oba zakonca. Po poklicu so bili posvojitelji: 12 uslužbencev, 5 delavcev, 5 pripadnikov samostojnih poklicev, 2 člana JLA, 1 član LM in 4 gospodinja.

Za izplačevanje OD dejanskim hraniteljem otrok je bilo izdanih 63 odločb. Na vse te odločbe je bila samo ena pritožba, pa še ta je bila rešena sporazumno. Izplačevanje OD je bilo urejeno za 33 nezakonskih otrok in 41 zakonskih.

V letu 1954 je bilo zaradi vzgojne zanemarjenosti in moralne ogroženosti sprejeto pod varstvo države na novo 222 otrok. Iz evidence skrbstvenega organa je bilo v istem času izločenih 170 otrok in sicer zaradi polnoletnosti 117, iz drugih razlogov (preselitve, sanacija družine) pa 61. Ob koncu leta je bilo zaradi vzgojne zanemarjenosti in moralne ogroženosti v evidenci skrbstvenega organa in pod varstvom države 777 otrok. Od teh otrok živi 546 otrok pri starših, 8 pri sorodnikih, v tujih družinah pa 17 otrok. 206 otrok je v raznih domovih, 58 mladoletnikov, od tega 48 fantov in 10 deklet se je zaradi storjenih kaznivih dejanj že zagovarjalo pred rednim sodiščem. Od mladoletnikov, ki so se zagovarjali pred sodiščem, jih ima 39 živa oba roditelja, 14 le mater, 3 očete, 2 mlad letnika in sta brez roditeljev. Ti mladoletniki so zagrešili naslednja kazniva dejanja: 43 kaznivih dejanj zoper premoženje, 24 poskusov prestopa meje FLRJ in 5 raznih drugih kaznivih dejanj. Od vseh teh mladoletnikov ki so napravili prestop ek so le 4 povrstniki.

Od 777 vzgojno zanemarjenih in moralno ogroženih otrok je 233 osnovno šolskih, 108 gimnazijcev, 3 posejajo nižje strokovne šole, 54 je vajencev, 46 zaposlenih, 206 v raznih domovih in internatih (67 v vzgojnih) in 129 predšolskih in nezaposlenih.

V letu 1954 je skrbstvenemu organu prvič uspelo ugotoviti šolske uspehe otrok. Ugotovljeno je bilo, da je naslabši šolski uspeh pri otrokih, ki živijo v dijaških internatih. Razlog za tak slab uspeh je v tem, da je v internatih individualno delo s posameznim mladoletnikom zaradi prenatrpanosti in pomanjkanja kadrov nemogoče, pa tudi v tem, da se straši za življenje otrok v domovih ne interesirajo, v kolikor pa se, pa po navadi le škodujejo.

V letu 1954 je tudi prvič uspelo napraviti pregled zaposlenosti pri vzgojno zanemarjenih in moralno ogroženih otrocih v starosti od 14 do 16 let. Tarih otrok je v tej starosti 125, pregled pa je napravljen za 89 otrok. V uk je vključenih 76 mladoletnikov, 8 mladoletnikov pa ni vključenih nikamor zaradi umske defektnosti ali trajne nesposobnosti za delo. Vseh nezaposlenih umsko defektnih otrok, ki so doma, pa je v evidenci 11. Poraja se vprašanje, kam s temi otroki, ker jih ni mogoče usposobiti za nikako delo.

V zanjem času je opaziti velik porast otroškega kriminala. Zaradi tega kriminala je bilo potrebno poslati v domsko zaščito 1 otroka pod 10 let starosti in 23 otrok med 10 in 14 letom starosti.

Izločitev otrok iz domačega okolja je bila nujna, ker ti otroci izhajajo iz defektnih družin. 37 otrok, ki so zagrešili kazniva dejanja je bilo puščeno v domači oskrbi. V teh primerih se starši za otroke zanimajo, pri vzgoji pa jim pomaga šola, terenske organizacije in center za patronažno službo.

Z zadovoljstvom je ugotoviti, da je v preteklem letu javno tožilstvo na iniciativo skrbstvenega organa začelo ostreje preganjati (kazensko) starše, ki zanemarjajo otroke, ali druge osebe, ki so se pregrešile nad mladoletniki. Doseženo je bilo tudi 5 izrekov kazni, 5 primerov pa je v postopku, 2 obsodbi sta bili izrečeni po čl. 183 KZ, 2 po čl. 196 KZ in 1 zaradi navajanja mladoletnika v krajo.

v letu 1954 je bilo izdano tudi 59 odločb za odvzem otrok in premestitev v drugo okolje. Na te odločbe so bile vložene 4 pritožbe, od katerih je druga instanca v treh primerih odločbe skrbstvenega organa potrdila, 1 primer pa je v reševanju.

v letu 1954 sta bila na novo organizirana dva rejniške terena: Veliki Lipoglav in okolica in več vasi v Poljanski dolini. V rejo je bilo iz raznih domov razmeščenih 47 otrok, predvsem predšolskih. Zanimivo je, da žele rejniki v rejo skoraj vedno predšolske otroke in to predvsem deklice. Razen v treh primerih so se otroci vživeli v novo okolje in ne žele več nazaj.

Rejnine za enega otroka znašajo 4 do 5.000.- din mesečno, poleg tega pa dobijo otroci pri oddaji v rejo tudi popolno opremo, dočim stane oskrbnina v otroških in mladinskih domovih od 8.500.- do 11.300.- dinarjev.

Težave pri rejništvu nastajajo zlasti zaradi tega, ker se z oddajo otrok v tuje družine ukvarjata istočasno Dečji dom in Tajništvo za socialno varstvo. Zaradi tega bi bilo nujno koncentrirati vse delo z rejništvom pri enem forumu. Z oddajo otrok v rejništvo je Tajništvo za socialno varstvo pridobilo prostore enega mladinskega doma, ki bo postal dom za težje vzgojljive dijake in za učence v gospodarstvu.

V preteklem letu je bilo vodenih 171 skrbništev nad premoženjem otrok, ki imajo še žive roditelje. Iz tega področja je bilo v letu 1954 izdanih 13 skrbstveno oblastnih odobritev za nakup nepremičnega premoženja v korist nedoletnika, 10 skrbstveno oblastnih odobritev prodaje nepremičnega premoženja s tem, da je kupnina ostala staršem, v 8 primerih prodaje nepremičnega premoženja nedoletnikov pa je bil odrejen poleg kupnine v vinkulirano hranilno knjižico. V 12 primerih je bil skrbstveno oblastno odobren najem kredita za popravilo ali dograditev nepremičnih nedoletnikov. V dobro mladoletnikov sta bili odobreni dve darilni pogodbi in 2 vložitvi tožbe. V 5 primerih je bil odobren dvig manjših zneskov in pupilnih hranilnih knjižic za nabavo obleke mladoletnikov. V 2 primerih se je odobrilo izplačilo dednih deležev v roke staršev, v 3 primerih pa naložba deležev v banko. V 4 primerih se je odredilo izplačilo zavarovalnine DOZ na roke staršev, v 3 primerih pa naložitev zavarovalnine na vinkulirano hranilno knjižico. Poleg tega je bilo

izdanih še 5 raznih drugih skrbstveno oblastnih odobritev.

Za zdravstvene kolonije in šolske mlečne kuhinje je bil izveden izbor otrok za zdravstvene kolonije in za šolo obvezne otroke preko šol, za predšolske pa preko terenskih obiskovalk in preko terenskih medicinskih sester. V zdravstvene kolonije so bili sprejeti otroci v starosti od 4 do 14 let. Predhodno so bili otroci vsi zdravniško pregledani in sicer bodisi v šolski polikliniki ali pa v Dečjem dispanzerju. V zdravstvene kolonije se je prijavilo 3.191 otrok. Od tega 2.541 soloobveznih in 650 predšolskih. Zaradi velikega števila prijcev so bili v kolonije poslani najnujnejši primeri. 615 šolskih otrok je bilo poslanih na morje, na višinski zrak pa 737, predšolskih pa na morje 227 in na višinski zrak 126. V Avstrijo je bilo poslanih 90 otrok, ki jih je izbrala organizacija ZB. Skupno je bilo poslano v kolonije 1792 otrok. V letu 1953 pa 1492 otrok. Vsi ostali otroci so bili odklonjeni. V 9 primerih so odklonili sprejem v kolonijo starši že sprejetih otrok, ker se niso strinjali z višino odškodnine za kolonije. 94 staršev je odklonilo sprejem v kolonije zaradi tega, ker njihovi otroci niso bili poslani na morje, temveč samo na višinski zrak, kar kaže veliko tendenco staršev, da bi poslali otroke le na morje, čeprav govorijo zdravniške indikacije za letovanje na višinskem zraku.

Skupno je bilo poslano v kolonije 10 obmorskih in 9 višinskih izmen po 3 tedne.

V proračunu za leto 1954 je bilo za kolonije odobreno skupno 12.000.000.- din. Za letne kolonije je bilo za 1792 otrok porabljenih 13.796.076.- din, iz proračunskih sredstev 10.123.914.- din, prispevki staršev pa so znašali 3.468.076.- din.

Velik razmah so v letu 1954 doživele šolske mlečne kuhinje. Ob koncu šolskega leta 1953/54 je delovalo 23 šolskih mlečnih kuhinj, kjer se je hranilo 5.900. otrok. Ob zaključku leta 1954 pa je delovalo 26 mlečnih kuhinj, kjere dobiva malico dnevno 7.307 otrok. Šolske mlečne kuhinje poslujejo na 14 osnovnih šolah, kjer je vključenih 4.485 učencev in na 12 gimnazijah, kjer je zajetih 2.470 dijakov. Šolske mlečne kuhinje na srednji vzgojiteljski šoli zajema 72 gojenk, na TŠŠ pa 277 gojencev. Malica je sestavljena tako, da otroci prejemajo predvsem animalske beljakovine in maščo-

be. 20 % otrok prejema malico brezplačno, ostali pa prispevajo po din 12.- za obrok, dejanska cena pa znaša 24.- din. Razlika v ceni se krije iz proračuna MLO.

V letu 1954 je bilo za šolske mlečne kuhinje porabljenih proračunskih sredstev 10.123.914.- prispevki staršev pa so znašali din 6.980.560.- din.

V letu 1954 je bilo dnevno razdeljeno 1.700 litrov pasteriziranega mleka in to 680 litrov otroškim ustanovam, 1.100 litrov pa zdravstveno in socialno ogroženim družinam. Ustanove plačujejo za mleko le administrativne stroške, dočim se razdeljuje mleko družinam deloma tako, da krijejo le administrativne stroške, to je din 6.- za liter, deloma pa plačujejo mleko po zniženi ceni din 17.- za liter. Na tako delitev mleka je MLO vezan s pogodbo z mednarodno organizacijo UNICEF. V celem letu 1954 je bilo razdeljeno 603.500 litrov pasteriziranega mleka, zakaž je bilo porabljenih proračunskih sredstev 7.944.352.- din.

Skrbništvo odraslih oseb in začasno skrbništvo vodi v evidenci 155 skrbniških preklicnih oseb (od teh jih 40 poseduje razno premoženje) in skrbi za premoženje 62 oseb neznanega bivališča.

Nadalje se vodi s pomočjo skrbnikov in bolnice za duševne bolezni v Polju stalno skrb za zdravstveno stanje, oskrbo in premoženje preklicnih oseb. Skrbniki redno predlagajo svoje poročila.

V letu 1954 je bilo postavljenih 108 začnih skrbnikov in sicer: 31 po čl. 46, 18 po čl. 47, 58 po čl. 49 in 1 po čl. 50. Temeljnega zakona o skrbništvu. Začni skrbniki so bili postavljeni v naslednjem namenu: 34 za proglasitve za umrle, 15 za sekvestrski postopek, 3 za zaplenbo premoženja, 29 za zapuščinske razprave, 7 za ugotovitev očetovstva, 4 za razne tožbe, 12 za razvezo zakona, 3 za razlastitev premoženja in 2 za preklice.

IV. Zaščita odraslih oseb.

Za izven domsko zaščito starih, onemoglih in socialno ogroženih oseb je bilo v letu 1954 izdenih 37.974.000.- din in to le za socialne podpore brez stroškov ambulantnega in kliničnega

zdravljenja, ki ga imajo podpiranci brezplačno.

Za redne podpore 862-tim podpirancem, predvsem starim in onemoglim je bilo v preteklem letu izplačanih 24,692.000.- din. Povprečna podpora znaša din 2.300.- mesečno. Število podpirancev je sorazmerno stabilno in se dosti ne izpreminja. Odpadlo je zaradi smrti ali drugih razlogov 196 primerov, na novo pa je bilo priznano starim in onemoglim 134 podpor.

Poleg podpor starim in onemoglim se izplačujejo socialne podpore tudi otrokom, ki imajo še enega ali dva živa roditelja, ki pa zaradi svojega socialnega položaja nista zmožna svojih otrok sama preživljati, (večje število otrok, zapor, beg preko meje in podobno). Za te vrste podpor je bilo izplačano v letu 1954 dan 7,300.000.- v 167 primerih. Mesečno povprečje podpor te vrste znaša 3.330.- din.

Socialne podpore se izplačujejo 39 osebam, ki bolujejo na TBC, pa imajo prenizke dohodke, da bi si mogli privoščiti v svoji bolezni primerno prehrano. Za te vrste podpor je bilo izplačano din 1,360.000.-. Poleg tega je bilo zdravstvenim menzam MLO izplačano din 12,200.000.- kot podpore za posamezne abonente, ki se tam hrenijo, pa niso zmožni lačati v celoti prehrane.

Izplačano je bilo tudi 728 enkratnih podpor v skupnem znesku din 3,100.000.- in to predvsem za ozimnico stelnim podpirancem. Te podpore se izplačujejo oziroma priznavajo le takrat, kadar podpirenec brez lastne krivde trenutno zaide v težak socialni položaj (bolezen, smrt v družini, elementarne nezgode itd.).

Za pogrebne stroške podpirancem je bilo izplačanih 120.000.-din.

Za hrano raznim prehodnikom in za vozne karte je bilo izplačanih 230.000.- din.

Za 14 otrok staršev, ki sami niso dolžni plačati za jasli in otroške vrtce je bilo izplačanih 248.000.-.

Na kadrovskih podpirah nepreskrbljenim družinam kadrovcev je bilo po navodilih Sveta za zdravstvo in socialno varstvo LRS v 17 pri-

merih izplačenih 440.000.- dinarjev. Novih primerov kadrovskih podpor je bilo 7, odpadli pa so 4 primeri, ker so se hranilci družin vrnili iz JLA.

V letu 1954 je bilo izplačenih na 994.000.- din podpor žrtvam fašističnega terorja po odloku KNOJ. Teh primerov je le še 36 in večinoma takih, ki nimajo zadostnih dokazil, da bi lahko uveljavili pravico do invalidnine po zakonu ZVVI.

Kontrolni račun kateri obstoja pri Svetu za socialno varstvo, ima nalogu zbirati sredstva predvsem za izredne socialne podpore.

V ta račun vplačujejo posamezniki ob raznih predvsem družinskih praznikih prostovoljno razne vsote denarja za potrebe socialnega skrbstva. Tudi podjetja so bila vabljeni, da prispevajo v ta sklad vendar v lanskem letu ni bilo od te strani nobenega obzira.

Edini, ki je prispevke štedno odvajal je bil Matični urad pri katerem se ti prispevki zbirejo ob priliki porok in civilnih krstov (botrovanj).

Finančni efekt Kontrolnega računa je bil v letu 1954 naslednji:

Saldo na dan 1.1.1954 din	1,004.668.-
Dohodki v letu 1954 "	195.695.-
Izdatki v letu 1954 "	67.001.-
Saldo dne 1.1.1955 "	1,133.362.-

V okviru dela na socialni zaščiti odraslih oseb je vrsta pomanjkljivosti, ki jih bo treba v najkrajšem času odpraviti. Zlasti se je pokazalo kot neuspešno delo v pisarni, zato bo treba čimbolj delati na terenu. Dosežanji način dela je razumljiv, ker delajo na tem poslu le 3 uslužbenci in to za tako veliko mesto kot je Ljubljana, ki pa zaradi preobilice posla ne morejo obvladati niti čisto administrativnega dela. Tako se vodi evidenco o celi vrsti oseb, ki so sicer gmotno za silo zresarbljene, pa so bolne, zapuščene in se zanje nihče ne briga. Iz zgorej nevedenih razlogov se preko evidenco teh oseb ni prišlo.

Poseben problem predstavljajo mlajše osebe, ki po prestani kazni

pridejo spet na prostost, so sicer polnoletne, vendar prav v teh letih potrebujejo posebne pašnje in vzgoje. To so večinoma otroci brez staršev ali iz raznih moralno ogroženih družin. Ko pridejo iz zapora nimajo niti doma, niti hrane ne obleke, z eno besedo ničesar. Tako se je opazilo, da se nekaj takšnih fantov stalno spreha iz zapora na socialno skrbstvo in zopet v zapor. V zvezi s tem bi bilo nujno misliti na gradnjo azila, kjer bi se taki ljudje spet privadili na pravo pot, ki bi jim nudili hrano in stanovanje ter potrebno obleko, kjer bi se jim oskrbela zaposlitev in kjer bi se zanje tudi v vzgojnem pogledu skrbelo. Prav isto je tudi z dekletki, le da se te spričo zgoraj opisanih razmer največkrat udeležijo prostituciji, iz tega pa se dostikrat rode nezakonaki otroci za katere je treba plačati v Dečjem domu težke 100.000.-ške, ker mati ponavadno izgine ali pa je nezaposlena, ker se jo vsek boji sprejeti na delo zaradi njene preteklosti.

Drug takšen problem je pijančevanje, ki se vedno bolj širi med mladino in odraslimi. Potrebno bi bilo, da bi se take osebe, ki so že toliko zapadle pijančevanju, da jim je to nujna življenska razvada, obvezno zdravile, po končanih kureh pa bi se jim nujno moralo urediti vprašanje zaposlitve, da ne pridejo zopet v staro okolje in ne zapadejo v staro razvado. Praksa kaže, da že ozdravljeni pijanci le težko najdejo zaposlitev, ker jih delodajalci in poklicni tovariši še od prej poznajo kot natorične pijance in se jih povsod otepajo.

Metode dela na zaščiti odraslih oseb so torej še preproste in tem delu se preko podeljevanja socialnih podpor še ni prešlo na uspešnejše preventivne ukrepe. Socialna zaščita teh oseb, bi se močno izboljšala, če bi bilo več socialnih delavcev, ki bi delali na tem na terenu. Ob današnih razmerah pa je delo na tem področju zelo težavno, kaj vsek primer zahteva dosti časa, zaker pa ni dovolj strokovnih uslužbencev.

V. Invalidsko varstvo.

Po stanju z dne 31.12.1954 je v Ljubljani prejelo invalidnino, zdravstveno zaščito in ostalo varstvo:

1.205 osebnih vojaških vojnih invalidov,

40 mirnodobnih osebnih invalidov,
964 vdov,
1,121 staršev,
264 sirot
17 staršev mirnodobskih invalidov,
2 vdovi mirnodobskih invalidov.

V letu 1954 je bilo na novo priznano invalidsko svojstvo:

108 osebnim invalidom,
25 mirnodobnim osebnim invalidom,
32 vdovam
35 staršem,
17 sirotam,
8 staršem mirnodobnih invalidov,
2 vdovam mirnodobnih invalidov.

Tekom leta 1954 je umrlo 18 osebnih VVI naslednjih skupin:

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
2	4	-	2	2	2	3	2	1	-

Povprečna starost umrlih od I. do IV. skupine je 37 let.

Povprečna starost umrlih od V. do X. skupine je 67 let.

Družinskih upravičencev je tekom leta 1954 umrlo 24.

V druge kraje se je preselilo 25 invalideških upravičencev, v druge republike pa 8. Priselilo se jih je iz drugih okrajev 14, iz drugih republik pa 8.

Zaščita in varstvo po zakonu o VVI brez invalidskih prejemkov ima 20 osebnih invalidov in 4 družinski upravičenci.

V letu 1954 je bilo izplačanih:

1) za invalidnine	89,847.013.- din
2) za ortopedske pripomočke	4,809.428.- din
3) za zdravila	505.484.- din
4) za zdravljenje v bolnici	3,174.234.- din
5) za ambulantno zdravljenje	484.201.- din

6) za invalidske dodatke	6,620.000.-din
7) za otroške dodatke	<u>8,617.257.- "</u>
Skupaj :	114,057.617.- din

Posebne težave so nastale pri priznavanju oziroma povišanju invalidskega dodatka in to zaradi nekaterih nejasnih kriterijev, ki so odločilni za to povišanje. Povišanje invalidskega dodatka od 3 na 4.000.- din je bilo priznано v 49.5% vseh primerov upravičencev.

Koncem leta 1953 je bilo 226 nerešenih spisov glede priznanja invalidskega svojstva. Tekom leta 1954 sta bili na novo vloženi 102 prijavi za novo priznanje invalidskega svojstva. Tekom leta je bilo izdanih 214 uradnih izjav za priznanje invalidskega svojstva, 19 prijav pa je koncem leta ostalo še nerešenih.

V letu 1954 je obstojal hram, da se ustvari tudi evidenco civilnih invalidov, vendar pa s tem ni uspelo zaradi pomanjkanja kadra. Reševalo pa se je posamezne prošnje civilnih invalidov v zvezi z zdravljenjem, stanovanji in zaposlitvami.

Ker delata na rehabilitaciji in prekvalifikaciji invalidov okrajna organizacija ZVVI za rehabilitacijo invalidov v Ljubljani, se je v preteklem letu reševale le administrativne plet rehabilitacije.

Na zavodu za rehabilitacijo invalidov se je iz mesta Ljubljane usposobilo za boljšo hojo, delo in uporabljanje ortopedskih pripomočkov v vsem letu 1953 le 9 invalidov, kar pa je odločno premalo.

V letu 1954/55 je na prekvalifikaciji v raznih obrtnih in industrijskih šolah 17 invalidov, 3 pa so na Ekonomski srednji šoli. V naslednjih 3 letih namerava invalidska organizacija izvesti prekvalifikacijo 50 invalidov, ki jim bo za čas prekvalifikacije potrebno izplačevati štipendije od 7. do 8.000.- din mesečno, poleg tega pa, bodo imeli drugo zaščito zaposlenih oseb.

Z zavodom za rehabilitacijo se je delo na invalidskem varstvu kvalitativno zelo poglobilo in se vpliv dela zavoda že čuti. Za enkrat pa delata le dva oddelka tega zavoda in sicer oddelak za protetiko in fizioterapijo.

Ker je imelo podjetje "Sáča" pri izdelavi ortopedskih pripomočkov monopolni položaj, je bilo angažiranih za izdelavo ortopedskih pomagel še nekaj čevljarskih zadrug in dva ortopedska mojstra.

V preteklem letu je Biro za posredovanje dela zaposlil 67 vojnih invalidov. V decembru 1954 sta ostali nezaposleni le še dve vojni vdovi in trije VVI. Podjetje pa se branijo invalidov zaradi njihove okrnjene delovne nesposobnosti. Težko je tudi zaposliti invalide, ki jim je prejšnjo delovno razmerje prenehalo po njihovi krivdi. Pri zaposljevanju invalidov imajo prednost vojaški vojni invalidi, v evidenci Biroja za posredovanje dela pa je še nezaposlenih 213 invalidov dela, ali bolnih ter za manj sposobnih oseb.

Pri zaposljevanju vojaških vojnih invalidov ni problem dobiti zanje službeno mesto, pač pa je problem v tem, da invalidi ne morejo dobiti pravih zaposlitve. Mnogi invalidi in vojne sirote so se morali namreč zaradi prenizke šolske izobrazbe odločiti tudi za take poklice, ki jim psihično in fizično ne odgovarjajo, ali pa so v zvezi s poškodbami, ki jih imajo nepravilno zaposleni. Zaradi tega je mnogo primerov, da se invalidi za delo ne zanimajo, želijo spremeniti stroko, če pa te ni mogoče zasuščajo uk, oziroma zaposlitev in se zadovoljujejo le s priložnostnim delom. Marsikateri taki primeri pa bi seveda odpadli z izboljšanjem protetike.

V zvezi z varstvom invalidov so se skupno s socialnim varstvom odreslih oseb urejevala izplačila akontacij na invalidnino in izvajala posredovanja, da so socialno ogroženi invalidi prejeli začasne ali stalne podpore. Največ takih podpor so prejele vdove, ki so nezaposlene in imajo šolo obvezne otroke. Podpore prejema tudi nekaj družin, katerih padli skrbnik je bil obrtnik, vdova pa nima pokojnine ter je odvisna le od invalidnine in otroških dodatkov. Socialno stanje družin, katerih roditelji so padli so

precej izboljšale štipendije za sirote, ki znašajo v povprečju na osebo 3.519.- din.

Vse vojne sirote, ki so iskale zaposlitev preko Biroja za posredovanje dela, so dobile zaposlitev oziroma so bile vključene v uk.

Vojne vdove v Ljubljani imajo 778 preskrbljenih otrok, od katerih je kvalificiranih 421, nekvalificiranih pa 357. 46 % nekvalificiranih se da razlagati s tem, da družine vdov, ki niso bile zaposlene in so imele več otrok, niso bile v dovoljni meri preskrbljene da bi omogočile šolanje otrok.

Invalidi od I. do IV. skupine imajo brezplačno vožnjo v tranvaju, invalidi od V. do X. skupine pa znižano vožnjo na tranvaju. Tekom leta je bilo izdanih 664 objav za znižano vožnjo na tranvaju in 484 objav za brezplačno vožnjo po železnici. Na novo je bilo izdanih 135 legitimacij za 75 % popust na železnici.

V letu 1954 je MLO izplačal vojnim vdovam in staršem svojcev, ki so pokopani v Dshu 75 % stroškov za vožnjo v Dshu in za potni list.

V letu 1954 je za klimatsko in kopeliško zdravljenje invalidov bilo odobrenih 2.471.000.- din. Za tako zdravljenje se je prijavilo 369 osebnih in družinskih invalidov, zdravljenje pa je bilo odobreno 235 invalidom.

VI. Mestna inšpekcijska dela.

V letu 1954 je Mestna inšpekcija dela opravljala nadzorstvo nad izvajanjem delovno pravnih predpisov in higiensko tehnično zaščito dela v 2350 podjetjih s 46.703 zaposlenimi osebami. Od skupnega števila podjetij je 1782 privatnih obrtnih delavnic, 50 podjetij ima nad 100 delavcev, 8 podjetij pa nad 200 delavcev. Socialističnih obrtnih obratov je 163.

V podjetjih in zavodih s samostojnim financiranjem je Mestna inšpekcijska dela v letu 1954 opravila 117 rednih pregledov ter 196 izrednih pregledov. Izredni pregledi so bili opravljeni predvsem zaradi ugotavljanja, ali se uporabljajo zaščitna

in še so le-ta^{na} razpolago v zadostnih količinah. Nekaj izrednih pregledov je bilo opravljenih tudi v namenu kontrole, če so podjetja izvedla ureditvene naloge MID.

Poleg pravkar navedenega dela, ki ga opravljajo inšpektorji dela, le-ti tudi prisostvujejo komisijskim ogledom novo urejenih obrtnih delavnic, nadalje so člani revizijske komisije za revizijo gradbenih projektov in načrtov pri Svetu za gradbene in komunalne zadeve MLO, so pa tudi člani komisij za pregled podjetij, katerim naj se določi posebni dopolnilni prispevek za socialno zavarovanje.

Pri rednih pregledih podjetij je bilo ugotovljeno 1.295 nedostatkov iz higienske in tehnične varnostne ureditve, za odpravo te-teh pa je bilo izdanih enako število pismenih ureditvenih odločb.

V letu 1954 je MID izvedla 47 raziskav in ogledov težjih in smrtnih nezgod pri delu in to kraju nesreče same. Raziskovala je predvsem težke primere, ki so imeli težje posledice za življenje oziroma delovno sposobnost ponesrečencem. Podjetja so bila pri prijavljanju nezgod zelo nedisciplinirana in jih ne prijavljajo redno. MID ni raziskala nekaterih smrtnih nezgod, ki so se pripetile članom kolektivov iz Ljubljane, vendar na teritoriju MLO Ljubljane, temveč kje zunaj. Smrtne primere nezgod na železnici raziskuje MID skupaj z organi republiške inšpekcije, ker je le ta nadzorni organ za železnice.

Vstrajno delo organov MID je pripomoglo, da so se higienske in tehnične varnostne prilike po podjetjih in obratih delno izboljšale. Pri tem so v nekaterih večjih podjetjih (Litostroj in Saturnus) dosti pripomogli tudi varnostni tehniki, ki so jih ta podjetja nastavila in ki se bavijo izključno s problemi higienske in tehnične zaščite in raziskujejo nezgode lažjega značaja ter predlagajo upravam podjetja varnostne ukrepe za preprečevanje nezgod in poklicnih obolenj.

V zadnjem času organi inšpekcije dela odrejaajo doslednejša izvajanja predpisov iz splošnega pravilnika o higienskih in tehničnih varnostnih ukrepih pri delu (Ur.l.FLRJ štev.16/47) in drugih posebnih pravilnikov za druge panoge industrije. V glavnem se izda-

jsajo poleg tega tudi nalogi za večje preureditve delovnih prostorov in ureditev klimatsko ventilacijskih naprav. V nekaterih podjetjih je MID zahtevala nabavo novih sodobnih varnostno urejenih strojev in strojnih naprav, ker so dosednji v zelo slabem stanju in iztrošeni ter zaradi svoje primitivnosti ogrožajo varnost zaposlenim. Sploh so zastareli stroji in strojne naprave v pogledu tehnično varnostne zaščite splošen problem, in brez dvoma povzročajo precejšnje število obratnih nezgod in obolenj, kar vse tirja od skupnosti težke vsote denarja.

Dostikrat podjetja nedostatke le težko opravljajo, ker nimajo na razpolago zadostnih finančnih sredstev. Nekatera podjetja pa izbegavajo preureditvam za izboljšanje higiensko tehničnih pogojev, ker se bojijo težav pri izdelavi načrtov in postopka za gradbene dovoljenja. Te procedure so namreč zelo počasne, zapletene in drage.

V glavnem je treba reči, da podjetja pomanjkljivosti v glavnem v redu opravljajo, poročajo o odpravljenih nedostatkih pa ni na primerni višini. V bodoče bo Mesta inšpekcija dela predlaga sodniku za prekrške tudi odgovorne voditelje podjetij, ki ne poročajo v redu o odpravljenih nedostatkih.

Nekateri nalogi za odpravo raznih pomanjkljivosti niso mogli biti realizirani iz tehničnih razlogov. Tako n.pr. ni mogoče tehnično zavarovati in opremiti po sodobnih tehničnih predpisih tovornih dvigal, ker s temi deli se peča samo ena tvrdka, ki pa vsega dela ne zmore. Prav v zadnjem času pa se je ustanovila še eno tako podjetje, tako, da se bo stanje v najkrajšem času izboljšalo.

Izvesti se tudi niso mogli nekateri zdravniški pregledi oseb, ki so zaposlene pri zdravju škodljivem delu, ker edina ambulanta za poklicne bolezni ne more take primere izvesti za vse Slovenijo.

Veliki problemi so tudi z urejevanjem ventilacijskih klimatsko-atmosferskih naprav v podjetjih. Strokovnjaki namreč ne morejo napraviti

nešrtov za te naprave, ker je takih strokovnjakov premalo.

skupno s sanitarno inšpekcijo je MID v letu 1954 izdala nalog, da mora zaradi neprimerih obratovalnih prostorov in zelo težkih delovnih pogojev klišarna Slovenskega poročevalca na Petkovškovem obrežju opustiti obratovanje. Prav tako je moralo podjetje Gosad opustiti obratovanje v delovnih prostorih, kjer se menjajo grenka zelišča, katerih prah škodljivo vpliva na dihalne organe zaposlenih. Podjetje ni poduzelo nobenih ukrepov za ureditev tega obrata. Imelo je sicer denarna sredstva za zidavo novih obratnih prostorov in skladišč, pa so má ta bila odvzeta.

V težjih življenjskih in delovnih pogojih živijo sezonski delavci in gradbeni delavci, za katere se je do sedaj le malo strilo. Večinoma žive v lesenih, nehigienskih barakah, nekateri so si celo ustvarili svoje družine. Zaradi tega in zaradi sorazmerno nizkih žlač je bile fluktuacija delavcev v gradbeništvu velika.

Inšpekcija dela ne izreka več kazni za kršitev delovno pravnih predpisov in predpisov o HTZ, temveč izreka kazni za te prekrške sodnik za prekrške, Inšpekcija dela pa javlja sodniku za prekrške 1 večje prekrške za kaznovanje. Tako je bilo v letu 1954 predlagano za kaznovanje 7 primerov, v vsem primerih so bile izrečene denarne kazni v skupnem znesku 13.000,- din. Vse primere težjih in smrtnih nezgod pa MID javlja javnemu tožilstvu, da le ta ugotovi krivce in eventuelno uvede kazenski postopek.

V letu 1954 je bilo zabeleženo 3.573 nezgod pri delu. Od teh je bilo 10 smrtnih, 51 težjih in 3512 lahkih. Smrtne nezgode so se dogajale v glavnem izved delovišč, največkrat na poti z dela in na delo. Le ena nezgoda se je pripetila na delovišču. Ob vsaki raziskavi težje ali smrtne nezgode pa izda MID tudi ukrepe za varnost pred morebitnimi ponovnimi nezgodami.

V letu 1954 je bilo javljenih 53 primerov poklicnih obolenj. V glavnem so to le kratkotrajna obolenja, ki nastajajo zaradi neuporabe zaščitnih sredstev. Organi MID imajo stalne težave z delavci, ki nočejo uporabljati posebnih zaščitnih sredstev z izgovorom, da jih ovirajo pri delu ali pa da ne odgovarjajo svo-

jemu namenu. Po nasvetu MID so podjetja že sama začela izvajati kazenske sankcije napram tistemu, ki ne uporablja zaščitnih sredstev, k taki politiki pa sinja podjetje tudi gospodarski račun, ker grede take obolenja in nezgode za 7 dni na breme podjetja. Pri svojem delu je MID tudi opazila, da o nezgodah in obolenjih vedno bolj rapravljaajo tudi delovski sveti in upravni odboti v podjetjih. Proti obratnim nezgodam in obolenjem je bila napirjena tudi najnovejša akcija MID-a, izvršena skupno z ZSZ in Sanitarne inšpekcijo. 81 Podjetij, ki prekoračujejo povprečni bolniški stalež 4,5 % je bilo pregledanih, da bi se ugotovili varoki prekomernih bolovanj. Ugotovilo se je, da podjetja ne vodijo zadostne evidence o bolniških, Stanje pa se je po pogledu že v pregledanih in tudi v ostalih podjetjih občutno izboljšalo.

Na področju MIO Ljubljena je nekaj popolnoma novih, nekaj prenovljenih največ pa zastarelih obratov. Največje težave so z zastarelimi obrati, ki v trenutni ekonomski situaciji morajo še obrstovati, ne izplača pa se jih generalno obnavljanje. V takšnih obratih so delovni pogoji zelo težki. MID je dosegla vsaj to, da imajo vsa večja podjetja v redu urejena sanitarne prostore, le nekatera manjša podjetja si jih iz objektivnih razlogov ne morejo urediti.

Bolj žalostna pa je ugotovitev, da tudi nekatera nova podjetja niso urejena po sodobnih tehničnih varnostnih predpisih. Preurejanje pa bi stalo težke denarje, ki jih pa ta podjetja nimajo.

Za redno vzdrževanje zaščitnih sredstev za stalno brigo izboljšanje delovnih pogojev je MID organizirala po podjetjih komisije za zaščito dela, ki so sestavljene iz članov delovnega kolektiva. Nekatera komisije dobro opravljajo svojo nalogo, druge pa niso aktivne. Varnostne naprave pri večjih strojih v podjetjih so v glavnem dobro vzdrževane in nameščene, zato pri njih ni nezgod. Večji problemi pa so s stroji, ki so nabavljeni v domačih tovarnah, ki strojev ne zaščitijo, jih je pa zelo težko tehnično preurediti. Izdati bi bilo potrebne predpise, ki bi določali, da morejo biti vsi stroji in načrti za njih izdelavo pregledani v pogledu varnosti pri delu, šele nato pa bi se smela serijsko izde-

lovsti. Nekatera podjetja so take stroje z velikimi težavami in finančnimi žrtvami same predelala in tehnično opremila.

Osebnna zaščitna sredstva so v glavnem na razpolago, venadr jih delavci neradi uporabljajo. Nekatera doma izdelana osebnna zaščitna sredstva po ugotovitvah MID niso primerna za uporabo.

Uvožena zaščitna sredstva pa so zaradi previsokega uvoznega faktorja čisto predraga za nabavo.

V teku leta 1954 je imela MID precejšnje težave z voditelji podjetij in sindikalnimi organizacijami zaradi nabave delovnih oblek. Po veljavnih predpisih se je namreč na račun materialnih stroškov podjetja nabavljale le zaščitne delovne obleke in druga zaščitna sredstva, navadne delovne obleke pa so se smele nabavljati izključno le v breme plačanega sklada podjetja. Podjetja so vsa v prek zahtevala naj MID izda pismene naloge za nabavo navadnih delovnih oblek, ki pa naj bi se nabavile pod firmo "zaščitnih sredstev", kar seveda MID ni storila. Izvedla pa je izredne preglede v podjetjih in določila delovna mesta, kjer je potrebno dati zaposlenim zaščitne obleke, za vsa ostala delovna mesta pa je svetovala podjetjem naj nabavijo bleke iz plačnega fonda. Ker nekatera podjetja tega niso hotela storiti, so se pred delovnim kolektivom odgovorni voditelji podjetja izgovarjali na MID, češ, da jim je le to preprečila nabavo delovnih oblek. Zato so organi MID v nekaterih primerih osebno pojasnili celo zadevo prizadetim delovnim kolektivom.

V letu 1954 je MID rešila 1.268 pritožb zaradi kršenja delovno pravni predpisov, v 402 primerih pa je posredovala pri podjetjih. Največ primerov posredovanj je bilo glede nezakonitih odpovedi delovnega razmerja in zaradi tega, ker podjetja niso hotela dati članom kolektiva rednega letnega plačanega dopusta. Zelo dosti je bilo tudi pritožb glede denitve dobička.

Precej je bilo tudi primerov odpovedi nosečim ženam, zlasti gospodinjakim pomočnicam v zasebnem sektorju. Dostikrat so delodajalci kršili pozitivne predpise tudi glede odpovednih rokov glede časa odpovedi, pravnega pouka, o možnosti pritožbe, pristanka OSS ali prijavitelja Biroja za posredovanje dela. MID rešuje le sporne primere, ki predstavljaajo kršitev obstoječih

predpisov, primernost, oziroma neprimernost odpovedi delovnih razmerij pa rešuje Mestna arbitraža za odločanje o odpovedih.

Predpisi o prepovedi nočnega dela za noseče žene in doječe matere se v glavnem v redu izvajajo. Bilo pa je nekaj posredovanj glede zaposlitve nedoletnikov, pri nočnem delu in glede rednega tedenskega počitka. V letu 1954 je bilo precej kršitev uredbe o vajencih in sicer obojestranskih. Vsi predlogi za razvezo učnih pogodb, ki so bili sporni, so se obravnavali pri MID. Razvezanih je bilo 193 učnih pogodb, šestokrat pa je bilo doseženo tudi soglasje ali sporazum med prizadetimi. MID je zasledila tudi nekaj primerov izkoriščanja vajencev od strani zasebnih delodajalcev, vsi primeri so bili odstopljeni sodniku za prekrške, nekateri pa tudi publicirani. Precej je bilo tudi nepravilnega zaposljevanja žena in mladine pri zdravju škodljivih in težkih deloh. Predpise o tem pa je le težko izvajati, ker podjetja ne razpolagajo z lažjimi delovnimi mesti in bi bilo treba tam nemeščene žene odpustiti. Odpustiti bi bilo treba večje število žen, ki bi širile povečale že itak visoko število brezposelnih žen, po drugi strani pa so bile pred leti več ali manj prisiljene, da so se zaposlile na teh mestih, sedaj pa jih zaradi življenskih pogojev nočejo zapustiti. Podjetja bi se sicer zelo radi znebila šibke delovne sile in bi pozdravila vsak tozadevni ukrep MID.

MID je rešila problem zaposlitve žena na težkih delovnih mestih tako, da je vodstvu podjetju naročila, da v bodoče za zdravju škodljiva in težka delovna mesta ne smejo sprejemati novih žena, tam zaposlene pa postopoma premeščati na razna druga delovna mesta. Nekateri žene pa same želijo na težja delovna mesta, ker tam več zaslužijo, čeprav si s tem kvarijo zdravje.

Pri izvajanju nalog se MID poslužuje ^{tudi} ~~pr~~ propagandnih sredstev. Tako so bili predvajani v nekaterih večjih podjetjih filmi o zaščiti pred delovnimi nevarnostmi. MID doslednje zahteva, da se v podjetjih na vidnih mestih, zlasti pa še na nevarnih delovnih mestih zabeležene preventivne parole in plakati. V obliki plakata je bil izdan tudi izvleček iz splošnega pravilnika o varnosti pri delu, ki ga mora podjetje obvezno razobešiti.

VII. Biro za posredovanje dela.

po 1.1.1955 je bil Biro za posredovanje dela organizacijske enote Tajništva za socialno varstvo, a tem dnem pa je postal po sklepu 51.skupne seje Mesnega zbora in Zbora proizvajalcev z dnem 24.2.1954 samostojna proračunska ustanova in je bil s tem izločen iz sestave Tajništva, ki pa je zadržalo nadzorstvo nad njegovim delom.

Biro za posredovanje dela ima svoj upravni odbor, ki je druga instanca v pritožbenih zadevah. Poleg tega vodi politiko Biroja in rešuje načelno važne probleme. V letu 1954 je imel 11 rednih sej in 1 izredno sejo, na katerih je obravnaval vso problematiko iz področja posredovanja dela, v 93 primerih pa je reševal pritožbe na drugi instanci. Proti sklepom upravnega odbora na drugi instanci je bilo vloženih 19 upravnih sporov. V 17 primerih je bil pritožbeni zahtevek zavrnjen, v 2 primerih pa je bilo tožnikom ugodeno.

Biro je v letu 1954 obravnaval 401 prošnjo za priznanje oskrbnine od začasnih nezaposlenosti. Oskrbnina se je priznala v 266 primerih. 135 primerov pa je bilo negativno rešeno.

Likvidatura je izplačala v letu 1954 oskrbnine	6.912.396.- din.
na Od in porodnine	3.030.985.- "
za prev. in selitvene stroške	44.256.- "
Skupaj	9.992.637.- din

Ta vsota je bila izplačana iz proračuna Zavoda za socialno zavarovanje LRS in OZSZ Ljubljana. Poleg pa je bilo za prehrano začasnih nezaposlenih oseb v letu 1954 izdanih blokov v vrednosti 67.865.- dinov, kar se je črpalo iz proračuna MRO-ja.

Biro je v letu 1954 izdal bolniških listov začasnim nezaposlenim osebam, 980 osebam pa potrdila o priznanju delovnega steaja na čas nezaposlenosti.

V letu 1954 so podjetja, ustanove in privatniki v 3.651 primerih odpovedali delovno razmerje in sicer: 1648 moškim osebam in 2083

ženskim osebam. Urad je imel v teku leta oca 48.000 osebnih intervencij strank. V letu 1954 je bilo v zvezi z zaposljevanjem delovne sile pri Biroju opravljeno sledeče delo:

na dan 31.12.1953 je ostalo nezaposlenih	m	ž	sk.
	247	1546	1793
v letu 1954 iskalo zaposlitve	5566	10286	15852
v letu 1954 poslanih na delo	4796	6140	10936
uradno se odjavilo	799	4437	5236
Stanje nezaposlenih na dan 31.12.1954	218	1255	1473

Med začasno nezaposlenimi, ki jim je v letu 1954 preskrbel zaposlitev Biro je tudi 200 invalidov in bolnih.

V letu 1954 je Biro za posredovanje dela imel 10 konferenc s 550 podjetji in ustanovami skupno z inšpekcijo dela. Na teh konferencah se se obravnavala razna vprašanja in področje delovnih odnosov zlasti o zaposlitvi žens in mladine, kar je to eno najbolj perečih vprašanj.

V teku je tudi anketa o starostni strukturi zaposlenih delavcev in uslužbencev.

V letu 1954 je Biro posvečal posebno pozornost utrditvi zvez s podjetji in ustanovami, da bi dobil čim jasnejšo sliko potreb po delovni sili. Prav tem zvezam dolguje Biro zahvalo, da je mogel tekom celega leta zaposliti tako visoko število oseb.

Posebno pozornost je Biro posvečal zaposlitvi borcev in aktivistov NOB, ki jih je tekom leta zaposlil preko 500.

Biroju se je posrečilo v glavnem zaposliti vso moralno in vzgojno ogroženo mladino, zlasti še sa 25 deklet, ki so zašle na razna stran pota. To se je Biroju posrečilo kajub temu, da so se podjetja in ustanove krčevito branile zaposliti tako mladino z izgovorom, da jih ne mora sprejeti v kolektiv, ker bi bil s tem ogrožen njegov ugled.

Na dan 31.12.1954 nezaposlene osebe se razdelijo po delovnem stažu in spolu kot sledi.

	m	ž	sk
Osebe, ki še niso bile v del.razmerju	22	353	375

osebe, ki so že bile v del.razmerju in	m	ž	sk
ki nimajo delovnega staža od 1-10 let	86	650	736
oseb od 10 - 30 delovnega staža je	85	203	288
Skupaj	214	1209	1423

V pravker prikazani tabeli/niso zajeti vajenci, zato je skupno število za 50 oseb po stanju na dan 31.12.1954.

Osebam z visokim delovnim stažem, to so zlasti moški, ki so prišli iz zaporov in iščejo zaposlitve, je zaposlitev zelo težko najti, ker se jih zaradi slabe preteklosti podjetja branijo, so pa tudi zaradi starosti fizično šibkejši za delo.

Po kvalifikaciji so začasno nezaposlene osebe:

	m	ž	sk.
nekvalificirani	4	846	850
kvalificirani	64	126	190
polkvalificirani	-	59	59
Skupaj	68	1031	1099

Uslužbenci:

strokovni	31	28	59
nižji strokovni	47	110	157
pomožni	69	40	109
Skupaj	147	178	325

Od skupnega števila začasno nezaposlenih je invalidov in bolnih 235 in sicer 85 moških in 150 žensk.

Splošna socialna struktura začasno nezaposlenih pa je sledeča:

smakl poročeni vdovec ločeni skupaj vsega pri kol.
poroč.je
mož zaposl.

brez otrok	m.	ž.	m.	ž.	m.	ž.	m.	ž.	m.	ž.		
	76	674	34	147	1	10	1	19	112	850	962	12
z 1 otrokom	-	72	32	120	1	13	2	17	35	222	257	6
z 2 otrokom	1	8	38	104	-	14	1	7	40	133	173	6
s 3 otroci	-	-	14	25	-	3	-	1	14	29	43	6
s 4 otroci	-	1	9	8	-	2	-	-	9	11	20	-
s 5 otroci	-	-	4	5	-	-	-	-	4	5	9	-
Skupaj	77	756	135	412	2	43	4	44	218	1255	1473	50

strokovna struktura, češeno nezaposlenih oseb je taka, da iz vrst teh nezaposlenih ni mogoče kriti vseh obstoječih potreb. Primanjkuje zlasti strokovnih uslužbencev, predvsem dobrih strojepisk, stenografov in knjigovodij. Pri delavkah primanjkuje tkalk, pletilij, bolničark, pri delavcih pa: strugarjev, kleparjev, ključavničarjev, zidarjev, avtoličarjev itd.

V letu 1954 je Biro za posredovanje dela izdal 33.799 delavskih knjižic, oziroma zamenjal starih delovnih knjižic z novimi.

VIII. Socialni zavodi.

A) Dečje jasli. Na področju MLO Ljubljane so bile v letu 1954 4 dečje jasli s skupno kapaciteto 280 otrok. V letu 1954 so bile te jasli povprečno zasedene z 97%. Povprečna mesečna oskrbnina za 1 otroka v jasliah je znašala v tem letu 4744.- din, z všteti-mi plačami zdravstvenega osebja, ki je plačano iz proračuna pa znašajo mesečni oskrbni stroški na otroka 7.137.- din. Starši so prispevali mesečno na otroka povprečno din 2.358.- ali 49 % od vsote, ki odpade na lastno vzdrževanje. Oskrbnino so starši plačevali po enotni republiški lestvici in sicer:

din 2.000.- na otroka, ki je v oskrbi od 6 do 15 ure.
din 2.500.- na otroka, ki je v oskrbi od 6 do 18 ure in prejme v jasliah tudi večerjo.

din 3.000.- za otroka, ki je v jasliah tudi ponoči.

Vse 4 jasli so v letu 1954 prejtele od MLO sledeče dotacije:

- 1) za vzdrževalnino in dopolnitev inventarja 4.934.000.- din
- 2) za plače zdravstvenemu osebju 7.823.895.- din

Skupaj torej din 12.757.895.- din

Higienska in materialna oskrba otrok je bila, razen manjših nepravilnosti, zadovoljiva. Slabša je bila zdravstvena zaščita otrok. Večkrat so se pojavljale težne nelezljive otroške bolezni, zaradi česar je moral otrok v karanteno in je zaradi tega trpela zasedba doma. Tako so bile matere takih otrok preobremenjene, ker so morale imeti doma otroka, po obstoječih predpisih pa smejo zaposlene matere zaradi nege otroka ostati doma največ do 7 dni, otrok pa v tem času ponavedi še ni zdrav. Z izpadom oskrbnine v tem času pa seveda nastaja škoda tudi v jasliah samih. V nekaterih jasliah imamo otroke že nad 4 leta stare. S temi otroci je treba delati predvsem vzgojno v jasliah pa nimamo vzgojne-

ga kadre. Otroški vrtci pa jih zaradi prenapolnjenosti ne morejo sprejeti.

Nepopolna analiza socialnih prilik otrok, ki so v Dečjih jaslin je pokazala, da je polnih 34 % otrok v jaslin le zaradi tega, ker doma nimajo urejenih stanovanjskih prilik.

B) Mladinski domovi. Oba mladinska domova sta bila v letu 1954 v celoti vzdrževana iz proračuna, zaker je bilo porabljeno skupno 16,856.635.- din.

Skupna kapaciteta obeh domov znaša 170 otrok, povprečna dejanska zasedba obeh domov pa je bila 65%. Vzrok temu je bilo postopno oddajanje otrok v tejo.

Mesečna povprečna oskrbnina znaša na otroke din 13.692.-. Starši so prispevali k oskrbnini s svojimi prispevki le 25 %.

Splošna oskrba otrok v domovih je bila v redu. Tudi učni uspehi demer otrok je bil zadovoljiv, 98 % vseh otrok v obeh domovih je imelo dober učni uspeh. Prav posebno je to razveseljivo za tiste otroke, ki so bili oddanih dom zaradi zanemarjenosti v družini in so imeli pred oddajo v dom zelo slabe uspehe.

Težave v obeh domovih so zlasti v tem, da bi bilo potrebno z otroki več individualnega vzgojnega dela, kar pa zaradi velikega števila otrok ni mogoče. Zaradi tega je Tajništvo za socialno varstvo ob koncu šolskega leta 1953/54 pričelo predšolske otroke razmeščati v družine in sicer postopoma, nekaj otrok pa je bilo zopet vrnjenih staršem, po predhodnem saniranju družinskih prilik. S tem je Tajništvo pridobilo 1 dom v katerem bodo v bodoče nameščeni težje vzgojljivi mladinci v starosti od 12 do 17 let, katere starši iz kakršnihkoli razlogov ne morejo sami vzgajati in pa taki mladinci, ki so že zpadli pod vpliv slabe družbe in jih je treba odstraniti iz običajnega okolja. Otroci od 4 do 12 let pa bodo v bodoče koncentrirani v drugem domu.

Dom za starejšo moško mladino predstavlja enega prvih ukrepov za preventivno reševanje mladinskih socialnih problemov. Težave pa že nastajajo, ker ni na razpolago odgovarjajočega učnega kadra.

C) Domovi starih in onemoglih. MLO Ljubljana ima 4 domove starih in onemoglih, 2 v Ljubljani in 2 na Štajerskem. Oba ljubljanske

domova sta stalno 100% zasedena, obs zunanja pa 90 %. Stari in onemogli ljubljancani se vedno namreč bolj upirajo oditi v zunanje domove, dasi bi bili potrebni domače zaščite.

Skupna kapaciteta obeh domov je 518 postelj.

Ker so s 1.4.1954 vsi 4 domovi prešli na samostojno financiranje je bilo vsem oskrbovancem na novo določeno, kakšne oskrbne stroške bodo morali plačati v bodoče bodisi sami ali drugi zavezanci, če so sami plačila nezmožni.

Ob koncu leta 1954 je znašala mesečna oskrbnina v posamezni dohovi:

Dom na Poljanski cesti 16	din 5.900.-
Dom na Bokalcih	" 6.400.-
Dom v Šmarju pri Jelšah	" 5.900.-
Dom v Gornji Radgoni	" 6.000.-

Na račun oskrbnin so oskrbovanci plačali sami v letu 1954 din 14,280.000.- iz proračuna MLO pa je bilo na račun oskrbnin izplačano 25,399.000.- din.

Iz proračunskih investicij MLO je bilo na račun doma na Bokalcih, ki je še v gradnji, izplačano din 42,611.381.- za investicijske potrebe, za obs štejevske domova pa din 1,196.418.-.

IX.

V pričujočem poročilu Svet za socialno varstvo MLO Ljubljana prikazuje najvažnejša vprašanja, ki so se reševala v preteklem letu, podatki, ki so vsebovani v poročilu, naj poslužijo na čim boljše razumevanje obširne problematike in kot podlaga za čim plodnejše razpravljanje na skupščini mestnih odbornikov, ki naj pripomore Svetu v njegovem stremeljenju, da bi se problemi s področja socialnega varstva reševali v prihodnjih letih še z večjim uspehom.

PREGLED O POTROŠNJI KREDITOV V LETU 1954

I z d a t k i	Plan za leto 1954	Izvršeno v letu 1954	Realizacija v %
<u>Svet za socialno varstvo</u>			
Funkcionalni izdatki	93,597.000.-	91,842.000.-	98,12
=====			
<u>Invalidski dom</u>			
Osební izdatki	765.400.-	765.327.-	99,99
Operativni izdatki	344.000.-	343.923.-	99,97
Funkcionalni izdatki	1,292.300.-	628.008.-	48,59
Skupaj	2,401.700.-	1,737.258.-	72,33
=====			
<u>Dom onemoglih Ljubljana</u>			
Osební izdatki	1,530.000.-	1,529.718.-	99,98
Operativni izdatki	672.200.-	676.956.-	100,70
Funkcionalni izdatki	1,956.000.-	1,955.791.-	99,98
Skupaj	4,158.200.-	4,162.465.-	100,10
=====			
<u>Dom onemoglih Jelšingrad</u>			
Osební izdatki	920.200.-	920.141.-	99,99
Operativni izdatki	516.200.-	516.139.-	99,98
Funkcionalni izdatki	1,601.300.-	1,601.294.-	99,99
Skupaj	3,037.700.-	3,037.574.-	99,99
=====			
<u>Dom onemoglih Gornja Radgona</u>			
Osební izdatki	1,799.200.-	1,799.137.-	99,99
Operativni izdatki	1,191.500.-	1,191.422.-	99,99
Funkcionalni izdatki	2,750.800.-	2,750.535.-	99,99
Skupaj	5,741.500.-	5,741.094.-	99,99
=====			
<u>Dom onemoglih Bokalce</u>			
Osební izdatki	1,353.500.-	1,353.461.-	99,99
Operativni izdatki	1,031.400.-	1,031.329.-	99,99
Funkcionalni izdatki	1,651.200.-	1,651.125.-	99,99
Skupaj	4,036.100.-	4,035.915.-	99,99
=====			
<u>Dečje jasli, Kersnikova ul.</u>			
Osební izdatki	1,585.000.-	1,561.139.-	98,49
=====			
<u>Dečje jasli Lepodvorska ul.</u>			
Osební izdatki	1,710.000.-	1,794.843.-	104,96
=====			

43

I z d a t k i	plan za leto 1954	Izvršeno v letu 1954	Realizacija v %
<u>Dečje jasli Puharjeva ul.</u>			
Osební izdatki	1,488.000.-	1,508.580.-	101,38
=====			
<u>Dečje jasli Resljeva cesta</u>			
Osební izdatki	2,913.488.-	2,959.333.-	101,57
=====			
<u>Dom Titove mladine Moste</u>			
Osební izdatki	3,090.000.-	3,209.758.-	103,87
Operativni izdatki	1,400.000.-	1,391.058.-	99,36.
Funkcionalni izdatki	5,440.000.-	5,434.174.-	99,89
Skupaj	9,930.000.-	10,034.990.-	101,05
=====			
<u>Dom Malči Beličeve Vič</u>			
Osební izdatki	2,942.000.-	2,984.323.-	101,43
operativni izdatki	1,045.000.-	1.044.867.-	99,98
Funkcionalni izdatki	4,119.000.-	4,116.489.-	99,93
Skupaj	8,106.000.-	8,145.670.-	100,48
=====			
<u>Drž.uprava - Svet</u>			
Osební izdatki	7,142.005.-	4,927.108.-	96,99
Funkcionalni izdatki	250.000.-	108.384.-	43,35
Skupaj	7,392.005.-	7,035.492.-	97,74
=====			
<u>Biro za posredovanje dela.</u>			
Osební izdatki	2,065.000.-	1,892.035.-	91,62
Operativni izdatki	1,390.000.-	1,043.019.-	75,03
Funkcionalni izdatki	240.000.-	107.447.-	44,76
Skupaj	3,695.000.-	3,042.501.-	82,30
=====			
Skupaj plan za leto 1954 din 149,791.693.-			
=====			
Izvršeno v letu 1954 din 146,638.863.-			
=====			

Tajništvo Sveta za socijalno varstvo
MLO Ljubljana
Investitor: Svet za soc.varstvo

P r e g l e d o potrošenih investicijah
v letu 1954.

Tek. št.	Naziv objekta:	Letni plan kredita 1954	Izvršitev plana 1954	% realizacija	Opomba:
1.	Nadaljevanje novogradnje II.trakta Bokalice	53,097.000.-	42,611.381.-	80,25	
2.	Dom Titove mladine Moste-naprava vrtno ograje	521.420.-	521.240.-	99,96	
3.	Dom Malči Beličeve-popravila	280.000.-	280.000.-	100 %	
4.	Dečje jasli Resljeva c.10 Ureditelj sušilnice, dokončanje vrta	2,015.000.-	1,983.229.-	98.42	
5.	Biro za posredovanje dela-pleskarska dela in oprema	700.000.-	629.292.-	89.89	
6.	Dom onemoglih Gxor.Radgona-nabava pečt	670.000.-	243.162.-	36.29	
7.	Dom onemoglih"Jelsingrad" -adaptacija doma in nabava kozolca	954.000.-	953.256.-	99.90	
S k u p a j :		58,237.420.-	47,221.560.-	81.08	

V številki "Glasnik"-a 22 z dne 25.marca 1955 in številki 23 z dne 29.marca 1955 ni bil objavljen preostali del poročila, ker so nastale tehnične ovire /objava družbenega plana in proračuna Mestnega ljudskega odbora za leto 1955/ in se glasi:

Večji problemi pa so s stroji, ki so nabavljeni v domačih tovarnah, ki strojev ne zaščitijo, jih je pa zelo težko tehnično preurediti. Izdati bi bilo potrebno predpise, ki bi določali, da morajo biti vsi stroji in načrti za njih izdelavo pregledani v pogledu varnosti pri delu, šele nato pa bi se smeli serijsko izdelovati. Nekatera podjetja so take stroje z velikimi težavami in finančnimi žrtvami sama predelala in tehnično opremila.

Osebna zaščitna sredstva so v glavnem na razpolago, vendar jih delavci neradi uporabljajo. Nekatera doma izdelana osebna zaščitna sredstva po ugotovitvah MID niso primerna za uporabo.

Uvožena zaščitna sredstva pa so zaradi previsokega uvoznega faktorja čisto predraga za nabavo.

V letu 1954 je imela MID precejšnje težave z voditelji podjetij in sindikalnimi organizacijami zaradi nabave delovnih oblek. Po veljavnih predpisih so namreč na račun materialnih stroškov podjetja nabavljala le zaščitne delovne obleke in druga zaščitna sredstva, navadne delovne obleke pa so smela nabaviti izključno le v breme plačnega sklada podjetja. Podjetja so zahtevala naj MID izda pismene naloge za nabavo navadnih delovnih oblek, ki naj bi se nabavile pod firmo "zaščitnih sredstev", kar ni storila. Izvedla pa je izredne preglede v podjetjih in določila delovna mesta, kjer je potrebno dati zaposlenim zaščitne obleke, za vsa ostala delovna mesta pa je svetovala podjetjem, naj nabavijo obleke iz plačnega fonda. Ker nekatera podjetja tega niso hotela storiti, so se pred delovnim kolektivom odgovorni voditelji podjetja izgovarjali na MID, češ, da jim je ta preprečevala nabavo delovnih oblek. Zato so organi MID v nekaterih primerih osebno pojasnili celo zadevo prizadetim delovnim kolektivom.

V letu 1954 je MID rešila 1.268 pritožb zaradi kršenja delovne pravne predpisov, v 402 primerih pa je posredovala pri podjetjih. Največ primerov posredovanj je bilo glede nezakonitih odpuščanj delovnega razmerja in zaradi tega, ker podjetja niso hotela dajati članom kolektiva rednega letnega plačanega dopusta. Zelo dosti je bilo tudi pritožb glede delitve dobička.

Precej je bilo tudi primerov odpovedi nosečim ženam, gospodinjskim pomočnicam v zasebnem sektorju. Dostikrat so dajalci kršili pozitivne predpise tudi glede odpovednih rokov, glede časa odpovedi pravnega pouka, o možnosti pritožbe, stanke OSS ali prijavljanja Baroja za posredovanje dela. Med šuje le sporne primere, ki predstavljajo kršitev obstoječih predpisov, primernost, oziroma neprimernost odpovedi delovnih razmerij po presoji Mestna arbitraža za odločanje o odpovedi.

Predpisi o prepovedi nočnega dela za noseče žene in do mater se v glavnem v redu izvajajo. Baro pa je nekaj posredovanj glede zaposlitve nedeletnikov pri nočnem delu in glede rednega tedenskega počitka. V letu 1954 je bilo precej kršitve uredbe o vajencih in sicer obojestranskih. Vsi predlogi za razvezo učnih pogodb, ki so bili sporni, so se obravnavali pri MID. Razveljavljenih je bilo 193 učnih pogodb, čestokrat pa bilo doseženo tudi soglasje ali sporazum med prizadetimi. MID je zasledila tudi nekaj primerov izkoriščanja vajencev od strani zasebnih delodajalcev. Vse primere so bili odstopljeni s strani MID. Nekateri pa tudi publicirani. Precej je bilo tudi nepravilnega zaposlovanja žena in mladine pri zdravju škodljivih in težkih delih. Predpise o tem je le težko izvajati, podjetja ne razpolagajo z lažjimi delovnimi mesti in bi bilo treba tam nameščene žene odpustiti. Odpustiti bi bilo treba večje število žen, ki bi še povečale že itak visoko število brezposelnih. Podjetja bi se sicer zelo rada iznebilo šibke delovne sile in bi pozdravila vsak tozadovni ukrep MID.

MID je rešila problem zaposlitve žena na težkih delovnih mestih. Odločila je, da podjetja za zdravju škodljiva in težka delovna mesta ne smejo sprejemati novih žena, tam zaposlene pa postopoma premeščati na razna druga delovna mesta. Nekatere žene pa same želijo na težka delovna mesta, ker tam več zaslužijo, čeprav si s tem kvarijo zdravje.

Pri izvajanju nalog se MID poslužuje tudi propagandnih sredstev. Tako so bili predvajani v nekaterih večjih podjetjih filmi o zaščiti pred delovnimi nevarnostmi. MID dosledno zahteva, da se v podjetjih na vidnih mestih, zlasti pa še na nogarnih

48

lovnih mestih zabeležene preventivne parole in plakati. V obliki plakata je bil tudi izdan izvleček iz splošnega pravilnika o varnosti pri delu, ki ga morajo podjetja obvezno razobesiti.

BIRO ZA POSREDOVANJE DELA

Do 1. januarja 1955 je bil Biro za posredovanje dela organizacijska enota Tajništva za socialno varstvo. S tem dnem pa je postal po sklepu 51. skupne seje mestnega zbora in zbora proizvajalcev samostojna proračunska ustanova in je bil s tem izločen iz sestava Tajništva, ki pa je zadržalo nadzorstvo nad njegovim delom.

Biro za posredovanje dela ima svoj upravni odbor, ki je druga instanca v pritožbenih zadevah. Poleg tega vodi političko Biroja in rešuje načelno važne probleme. V letu 1954 je imel 11 rednih sej in 1 izredno sejo, na katerih je obravnaval vso problematiko iz področja posredovanja dela, v 93 primerih pa je reševal pritožbe na drugi instanci. Proti sklepu upr. odbora na drugi instanci je bilo vloženih 19 upravnih sporov. V 17 primerih je bil pritožbeni zahtevek zavrnjen, v 2 primerih pa je bilo tožnikom ugodeno.

Biro je v letu 1954 obravnaval 401 prošnjo za priznanje oskrbnine ob začasní nezaposlenosti. Oskrbnina se je priznala le v 266 primerih, 135 primerov pa je bilo negativno rešenih. Izkvadatura je izplačala v letu 1954 na oskrbninah 6,912.396 din

za OD in porodnine 3,030.985.- Din

za prevozne in selitvene stroške 44.256.- Din

Skupaj:..... 9,992.637.- Din

Ta vsota je bila izplačana iz proračuna Zavoda za socialno zavarovanje IRS in OZSZ Ljubljane. Poleg pa je bilo za prehrano začasnó nezaposlenih oseb v letu 1954 izdanih blokov v vrednosti 67.865 din in sicer iz proračuna MLO.

Biro je v letu 1954 izdalo 650 blišnih listov začasno poslenim osebam, potrdila o priznanju delovnega staža za 8 nezaposlenosti pa 980 osebam.

V letu 1954 so podjetja, ustanove in privatniki v 3.6 primerih odpravljali delovno razmerje, in sicer: 1648 moških osebam in 2085 ženskim osebam. Ured je imel v toku leta okoli 48.000 osebnih intervencij strank. V letu 1954 je bilo v zvezi z zaposljevanjem delovne sile pri Biroju opravljeno sledeče delo:

na dan 31.XII.1953 je ostalo nezaposlenih	m	ž
	247	1546
v letu 1954 iskalo zaposlitve	5566	10286
v letu 1954 poslanih na delo	4796	6140
uradno se odjavilo	799	4437
Stanje nezaposlenih na dan 31.dec.1954	218	1255

Med začasno nezaposlenimi, ki jih je v letu 1954 preskušalo zaposlitev Biro je tudi 200 invalidov in bolnih.

V letu 1954 je Biro za posredovanje dela imel 10 konferenc s 550 podjetji in ustanovami skupno z inšpekcijo dela. Na teh konferencah so se obravnavala razna vprašanja iz področja odnosov, zlasti o zaposlitvi žena in mladine, ker je to eno najbolj perečih vprašanj.

V teku je tudi anketa o starostni strukturi zaposlenih delavcev in uslužbencev.

V letu 1954 je Biro posvečal posebno pozornost utrditvi zvez s podjetji in ustanovami, da bi dobil čim jasnejšo sliko potreb po delovni sili. Prav tem zvezam dolguje Biro zahvalo, da je mogel tekom celotnega leta zaposliti tako visoko število. Posebno pozornost je Biro posvečal zaposlitvi barcev in aktivistov NOB, ki jih je tekom leta zaposljal preko 500.

Biroju se je posrečilo v glavnem zaposliti vso moralno vzgojno ogroženo mladino, zlasti še 25 deklet, ki so našle razna kriva pota. To se je Biroju posrečilo kljub temu, da se podjetja in ustanove krčevito branile zaposliti tako mlado izgovorom, da jih ne marajo sprejeti v kolektiv, kar bi bilo s tem ogrožen njihov ugled.

Na dan 31. decembra 1954 nezaposlene osebe so razdeljene po delovnem stažu in spolu, kot sledi:

	m	ž	sk.
osebe, ki še niso bile v delovnem razmerju	22	353	375
osebe, ki so že bile v del. razmerju in			
ki nimajo delovnega staža od 1 do 10 let	86	650	736
osob od 10 do 30 let delovnega staža je	85	203	288
Skupaj:	214	1209	1423

V pravkar prikazani tabeli niso zajeti vojniki.

Osebam z visokim delovnim stažem, to so zlasti moški, ki so prišli iz zaprtov, je zaposlitev zelo težko najti, ker so jih zaradi slabe preteklosti podjetja branijo, so pa zaradi starosti fizično šibkejši za delo.

Po kvalifikaciji so začasno nezaposlene osebe:

	m	ž	sk.
nekvalificirani	4	846	850
kvalificirani	64	126	190
polkvalificirani	-	59	59
Skupaj:	68	1031	1099

Uslužbenici:

strokovni	31	28	59
nižji strokovni	47	110	157
pomošni	69	40	109
Skupaj:	147	178	325

Oa skupnega števila začasno nezaposlenih je 1111, od tega 235 in sicer 85 moških in 150 žensk.

Splošna socialna struktura začasno nezaposlenih pa je naslednja:

	samski		poročeni		vdovci		ločeni		skupaj		vsota	
	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž		
brez otrok	76	674	34	147	1	10	1	19	112	850	962	12
z 1 otrokom	-	72	32	120	1	13	2	17	35	222	257	6
z 2 otrokoma	1	8	38	104	-	14	1	7	40	133	173	6
s 3 otroci	-	-	14	25	-	3	-	1	14	29	43	6
s 4 otroci	-	1	9	9	-	2	-	-	9	11	20	-
s 5 otroci	-	-	4	5	-	-	-	-	4	5	9	-
Skupaj:	77	756	135	412	2	43	4	44	218	1255	1473	50

Strokovna struktura začasno nezaposlenih oseb je taka, da iz vrst teh nezaposlenih ni mogoče kriti vseh obstoječih potreb. Prímanjkuje zlasti strokovnih uslužbencev, predvsem dobrih strojepisk, stenografov in knjigovodkinj. Pri delavkah prímanjkuje tkalk, pletilj, belničark, pri delavskih pa: strugarjev, klopčarjev, tlučavničarjev, zidarjev, avtomobilčarjev itd..

V letu 1954 je Biro za posredovanje dela izdal 33.799 delavskih knjižic, oziroma zamenjal stare delovne knjižice z novimi.

SOCIALNI ZAVODI

A. Dočjo jasli

Na področju MLO Ljubljane so bile v letu 1954 štiri dočjo jasli s kupno zmogljivostjo 280 otrok. V letu 1954 so bile te jasli povprečno zasedene s 97%. Povprečna mesečna oskrbnina za enega otroka v jaslih je znašala 4.744.- dinarjev, z všteti plačami zdravstvenega osebja, ki je plačano iz proračuna, pa znašajo mesečni oskrbni stroški na otroka 7.137.- dinarjev. Starši so prispevali mesečno na otroka povprečno 2.358.- dinarjev ali 49% od vsote, ki odpade na lastno vzdrževanje. Oskrbnino so starši plačevali po enotno republiški lestvici in sicer:

- din 2000.- na otroka, ki je v oskrbi od 6. do 15. ure;
- din 2500.- na otroka, ki je v oskrbi od 6. do 18. ure in prejme v jaslih tudi večerjo;
- din 3000.- na otroka, ki je v jaslih tudi ponoči.

Vse štiri jasli so v letu 1954 prejele od MLO naslednja dotacije:

- 1/ za vzdrževalnino in dopolnitev inventarja din 4,934.000.-
 - 2/ za plače zdravstvenemu osebju din 7,823.895.- din
- skupaj torej din 12,757.895.-

Higienska in materialna oskrba otrok je bila, razen manjših nepravilnosti, zadovoljiva. Slabša je bila zdravstvena zaščita otrok. Večkrat so se pojavljale razne nalezljive otroške bolezni, zaradi česar je moral otrok v karanteno in je zaradi tega trpela zasedba doma. Tako so bile matere takih otrok preobremenjene, ker so morale imeti doma otroka, po obstoječih predpisih pa smejo zaposlene matere zaradi nogo otroka ostati doma največ do 7 dni, otrok pa v tem času ponavadi še ni zdrav. Z izpadom oskrbnine v tem času pa seveda nastaja škoda tudi v jaslih samih. V nekaterih jaslih imamo otroke že nad 4 leta stare. S temi otroki je treba delati predvsem vzgojno, v jaslih pa nimamo vzgojnega kadra. Otroški vrtoč pa jih zaradi prenapolnjenosti ne morejo sprejeti.

Nepopolna analiza socialnih razmer otrok, ki so v dočjih jaslih je pokazala, da je 34% otrok v jaslih že zaradi tega, ker doma

3
nimo urojenih stanovanjskih razmer.

B. Mladinski domovi

Oba mladinska domova sta bila v letu 1954 v celoti vzdrževana iz proračuna, za kar je bilo porabljenih skupno 16.356.635.- din.

Skupna zmogljivost obeh domov znaša 170 otrok, povprečna dejanska zasedba pa je bila 65%. Vzrok temu je bilo postopno oddajanje otrok v reje.

Mesečna povprečna oskrbnina znaša na otroka din 13.692.-. Starši so prispevali k oskrbnini s svojimi prispevki le 25%.

Splošna oskrba otrok v domovih je bila v redu. Tudi učni uspeh otrok je bil zadovoljiv, saj je 98% otrok v obeh domovih imel dober učni uspeh. Prav posebno je to razveseljivo za tiste otroke, ki so bili oddani v dom zaradi zanemarjenosti v družini in so imeli pred oddajo zelo slabe uspehe.

Potrebno bi bilo z otroki še več individualnega vzgojnega dela, kar pa zaradi velikega števila otrok ni mogoče. Zaradi tega je Tajništvo za socialno varstvo ob koncu šolskega leta 1953/54 predložilo predšolske otroke razmeščati v družine in sicer postopoma. Nekaj otrok pa je bilo zopet vrnejenih staršem po predhodnem saniranju družinskih razmer. S tem je Tajništvo pridobilo 1 dom, v katerem bodo v prihodnje nameščeni težje vzgojljivi mladinci v starosti od 12 do 17 let, katerih starši ne morejo sami vzgajati in pa te mladinci, ki so že zapadli vplivu slabe družine in jih je treba odstraniti iz običajnega okolja. Otroci od 4 do 12 let pa bodo v prihodnje nameščeni v drugem domu.

Dom za starejšo moško mladino predstavlja enega prvih ukrepov za preventivno reševanje mladinskih socialnih problemov. Težave, ki se že nastajajo, ker ni na razpolago ustrežajočega učnega kadra.

C. Domovi starih in onemoglih

MLO Ljubljana ima 4 domove starih in onemoglih, 2 v Ljubljani in 2 na Štajerskem. Oba ljubljanska domova sta stalno stoddstotno zasedena, oba zunanja pa 90%-no. Stari in onemogli Ljubljančani se ve-

bolj upirajo editi v zunanje domove, dasi bi bili potrebni domsko zaščite. - Skupna zmogljivost obeh domov je 518 postelj,

Ko so s 1. aprilom 1954 vsi štirje domovi prešli na samostojno financiranje, je bilo na novo določeno, kakšne oskrbne stroške bodo morali plačati v prihodnje, bodisi sami ali drugi zavezanci, če niso sami plačila zmožni.

Ob koncu leta 1954 je znašala mesečna oskrbina v posameznih domovih.

Dom na Poljanski cesti 16	- 5.900.- dinarjev
Dom na Bokaloah	- 6.400.- dinarjev
Dom v Šmarju pri Jelšah	- 5.900.- dinarjev
Dom v Gornji Radgoni	- 6.000.- dinarjev

Na račun oskrbnin so oskrbovanci plačali sami v letu 1954 14.280.000.- dinarjev, iz proračuna MLO pa je bilo na račun oskrbnin izplačanih 25.399.000.- dinarjev.

Iz proračunskih investicij MLO je bilo na račun Doma na Bokaloah, ki je še v gradnji, izplačanih 42.611.381.- din za investicijske potrebe, za oba štajerska domova pa 1.196.418.- dinarjev.

V pričujočem poročilu prikazuje Svet za socialno varstvo MLO Ljubljane najvažnejša vprašanja, ki jih je reševal v preteklem letu. Podatki, ki so vsebovani v poročilu, naj služijo za čim boljše razumevanje obširne problematike in kot podlaga za čim plodnejšo razpravljanje na skupščini mestnih odbornikov, ki naj pripomore Svetu v njegovem stremljenju, da bi se problemi s področja socialnega varstva reševali v prihodnjih letih še z večjim uspehom.

PREGLED O POTROŠNJI KREDITOV V LETU 1954

Izdatki	Plan za leto 1954	izvršeno v letu 1954	Realizacija v %
Svet za socialno varstvo	93,597.000	91,842.000	98.
Funkcionalni izdatki			
Invalidski dom			
Osební izdatki	765.400	765.327	99.
Operativni izdatki	344.000	343.923	99.
Funkcionalni izdatki	1,92.300	628.008	48.
Skupaj	2,401.700	1,737.258	72.
Dom onemoglih Ljubljana			
Osební izdatki	1,530.000	1,529.718	99.
Operativni izdatki	672.200	676.956	100.
Funkcionalni izdatki	1,956.000	1,955.791	99.
Skupaj	4,158.200	4,162.465	100.
Dom onemoglih Jelšingrad			
Osební izdatki	920.200	920.141	99.
Operativni izdatki	516.200	516.139	99.
Funkcionalni izdatki	1,601.300	1,601.294	99.
Skupaj	3,037.700	3,037.574	99.
Dom onemoglih Gor. Radgona			
Osební izdatki	1,799.200	1,799.137	99.
Operativni izdatki	1,191.500	1,191.422	99.
Funkcionalni izdatki	2,750.800	2,750.535	99.
Skupaj	5,741.500	5,741.094	99.
Dom onemoglih Bokaloo			
Osební izdatki	1,353.500	1,353.461	99.
Operativni izdatki	1,031.400	1,031.329	99.
Funkcionalni izdatki	1,651.200	1,651.125	99.
Skupaj	4,036.100	4,035.915	99.
Dečje jasli-Kersnikova ul.			
Osební izdatki	1,585.000	1,561.139	98.
Dečje jasli - Lepodvorska ul.			
Osební izdatki	1,710.000	1,894.843	104.

Dečje jasli - Puharjeva ul.
 Osební izdatki 1,488.000 1,508.580 101.38

Dečje jasli - Resljeva c.
 Osební izdatki 2,913.488 2,959.333 101.57

Dom Titove mladine - Mosto
 Osební izdatki 3,090.000 3,209.758 103.37
 Operativní izdatki 1,400.000 1,391.058 99.36
 Funkcionalní izdatki 5,440.000 5,434.174 99.89
 Skupaj 9,930.000 10,034.990 101.05

Dom Malči Belišće - Viš
 Osební izdatki 2,942.000 2,984.323 101.43
 Operativní izdatki 1,045.000 1,044.867 99.88
 Funkcionalní izdatki 4,119.000 4,116.489 99.33
 Skupaj 8,106.000 8,145.670 100.48

Drževna uprava - Svet
 Osební izdatki 7,142.005 4,927.108 96.99
 Funkcionalní izdatki 250.000 108.384 43.33
 Skupaj 7,392.005 7,035.492 97.74

Biro za posredovanje dela
 Osební izdatki 2,065.000 1,892.035 91.62
 Operativní izdatki 1,390.000 1,043.019 75.03
 Funkcionalní izdatki 240.000 107.447 44.76
 Skupaj 3,695.000 3,042.501 82.30

Skupaj plan za leto 1954 din..... 149,791.693

Izvršeno v letu 1954 din..... 146,628.863

=====

PREGLED O POTROŠENIH INVESTICIJAH

Investitor: Svet za socialno varstvo

Tek. št.	Naziv objekta	Letni plan kredita 1954	Izvršitev plana 1954	Pro
1.	Nadaljevanje novegradnje II. trakta Bokalce	53,097.000	42.611.381	80
2.	Dom Titove mladine - Moste naprava vrtno ograje	521.420	521.240	99
3.	Dom Malči Beličeve - popravila	280.000	280.000	100
4.	Dečje jaslji Resljeva cesta - ureditev sušilnice, dokončanje vrta	2,015.000	1,983.229	98
5.	Biro za posredovanje dela - pleskarska dela in oprema	700.000	629.292	89
6.	Dom onemoglih Gor. Ragona - nabava peči	670.000	243.162	36
7.	Dom onemoglih Jelšingrad - adaptacija doma in nabava kozolea	954.000	953.256	99
Skupaj		58,237.420	47,221.560	81

Svet za socialno varstvo MLO sega v področje dela, na katerem bi morali biti zainteresirani vsi, celotna družba, ker so problemi težki in se dajo rešiti le z najširšim sodelovanjem državljanov. Zato je Svet za socialno varstvo MLO pokrenil, z namenom, da se dosedanje delo izboljša, to, da je najprej sklical sestanke terenskih svetov za socialno varstvo z ostalimi družbenimi organizacijami: SZDL in ljudskimi odborniki. Sklical ga pa je tudi z namenom, da se odpravi slab sestav terenskih socialno-varstvenih delavcev, ker so na tem delu doslej delali v glavnem le: gospodinje in upokoenci. Ni pa nam v sestav teh svetov uspelo vključiti še zdravstvenih in podagoških delavcev, kar bi bilo nujno potrebno. Treba bo, da se bodo za te naloge pozanimali tudi ljudski odborniki. Več uspeha pri socialno-varstvenem področju je imel sam Svet za socialno varstvo MLO s tem, da je organiziral več komisij in s temi pritegnil k sodelovanju številne strokovjake, ki so s svojimi analizami pomagali uspešno reševati več zelo težkih socialnih problemov. S temi komisijami je Svet za socialno varstvo MLO hotel preusmeriti delovanje terenskih socialno-zdravstvenih delavcev s kurativnega na preventivno ukrepanje. To nam je deloma že uspelo. Poleg tega se je pokazalo to, da je prešlo tudi delo uslužbencev Sveta za socialno varstvo MLO s področja administrativnega ukrepanja na preventivno ukrepanje /To velja zlasti za terensko delo/. To je napravil Sveta za socialno varstvo s tem namenom, da se preventiva še bolj poglobi, poleg tega je svet organiziral Patronažni center, kjer je kader reševal probleme inicitivno. Ni se zaničeval za vsak posamezni primer, pač pa za probleme celotne družbe in je te probleme v glavnem reševal uspešno. Pri mladinskem varstvu je Svet za socialno varstvo MLO prvič napravil točen pregled vzgojno-zanemarjene mladine in iskal vzroke, ki so privedli mladino, da je zapadla v to. Pokazalo se je, da je glavni vzrok, da zapadejo otroci v to v tem, da starši hočejo prevaliti vso odgovornost na množične organizacije in šole, ne zavedajo pa se pri tem tega, da je vzgoja otrok njihova prvenstvena skrb in ne skrb množičnih organizacij in šole.

Svet za socialno varstvo MLO je sprejel skelp, da se proti takim starem zavzame strožje kriterije in se je pokazalo, a se proti takim in podobnim peirmerom ni postopalo kazensko. Sodišče je s takimi premalo strogo postopalo, med tem ko so organi notranje uprave strogo postopali. Svet za socialno varstvo MLO je imel z obema ustanovama

tako Javnim tožilstvom in Sodiščem več posvetovanj, ki so rodila več uspehov. Prišli smo na tem posvetovanju do rezultata, da so starši krivi grobih dejanj, ki so jih delali njihovi otroci. Proti takim starem smo podvzeli take ukrepe, da smo jih kaznovali z odpovedjo službe ^{v primeru} ~~na enem letu~~, pet primerov pa je še v postopku. V preteklem letu je bilo v Ljubljani 770 otrok v evidenci socialno-skrbstvenega organa. Od teh otrok živi 546 otrok pri starših, 8 pri sorodnikih, v tujih družinah pa 17 otrok, 206 otrok je v raznih domovih, 58 mladoletnikov, od teh 48 fantov in 10 deklet, se je že zagovarjalo pred sodiščem.

V letu 1954 je bilo zaradi vzgojne zanemarjenosti in moralne ogroženosti sprejeto pod varstvo države na novo 222 otrok. Iz evidence skrbstvenega organa je bilo hkrati isloženih 170 otrok in sicer zaradi polnoletnosti 117, iz drugih razlogov /preselive, sanacija družine/ pa 61.

Od 777 vzgojno zanemarenih in moralno ogroženih otrok je 233 osnovšolskih, 108 gimnazijcev, 3 posečajo nižje strokovne šole, 54 je vajencev, 46 zaposlenih, 206 v raznih domovih in internatih /67 v vzgojnih/ in 129 v predšolskih in nezaposlenih.

Težave s temi otroki so v glavnem v tem, ker je mnogo teh otrok, defektnih in se jih ne more zapošliti. Analiza je pokazala, da je največ otrok, moralno-ogroženih, osnovno-šolskih otrok. Največ vzgojno-zanemarenih otrok je na periferiji. Krivda leži v tem, da so družine prenatrpane, ali pa je eden član družine podvržen alkoholizmu. Na ta način se ustvarjajo majhne grupice otrok, ki se začno potikati na okrog in prično s krajo.

Najbolj kritično v tem pogledu je predmestje Moste, kjer so te težave nastopale v največjem številu. Težave tu obstojajo zaradi tega, ker nimajo šol, kjer bi bili otroci pod pedagoškim varstvom in nimajo prostorov, kjer bi se le-ti otroci lahko razvedrili. Zaradi tega je skušal Svet za socialno varstvo MLO izposlovati v Titovem domu to, da je dobil 2 sobi, kjer bodo imeli otroci dovolj prostora za delo.

Analiza stanja domske zaščite je pokazala, da se otroci v domovih ne razvijajo tako, kot bi se morali, tako kot se razvijajo v krogu svoje družine. Nekaj podobnega se je pokazalo tudi pri šolski mladini, kjer je uspeh ravno v internatih najslabši. Temu je krivo

pomanjkanje kadra, prenatrpanost v teh domovih in podobno. Otrok v teh domovih pogreša družinskega nadzora, ljubezni, nege i.t.d., zato tak otrok tudi nima samoiniciative, lastne volje takrat, ko postane polnoleten in takrat tudi ni sposoben za življenje. Zaradi tega je svet za socialno varstvo MLO preusmeril, posebno predšolske otroke, v rejništvo in se je to pokazalo kot zelo dobro. Od prvotno organiziranih dveh rejniških centrov /terenov/ je Svet organiziral še dva, kamor je bilo poslanih 47 otrok. Pri tem se je svet držal principa, da je treba sodelovati z okrajnimi oblastvenimi organi. Razen treh primerov so se otroci vživeli v novo okolje in ne žele več nazaj. Ti otroci niso poslani v te centre zato, da se pomaga sami družini kot taki, da se takega otroka reši, pač pa je stvar v tem, da je v teh domovih premalo ljubezni do otrok. Zanimanje s strani prebivalstva je bilo zelo veliko in smo prišli do tega zaključka, da je treba otroke usmeriti na podeželje, ker je prišlo do tega, da je težko dati mestne otroke v drugo okolje. Prav zaradi tega je bila ustanovljena posebna komisija za zdravstvene, pedagoške in psihološke delavce in je bilo z njo precej uspeha.

Svet za socialno varstvo MLO bi potrebovalo še dve moči, ki bi vršili inštruktorsko delo in skrbali za razvoj rejništva otrok. Poleg tega bi ti dev moči skrbeli tudi za izvajanje pravilne sanacije družin, k imamo primere, da so starši otrok pijanci ali kaj podobnega in da se zanje ne brigajo v dovoljni meri. Stremeti se mora za tem, da pridejo paki otroci nazaj v svoje družine, med svoje starše, posebno se to pokaže pri nezakonskih otrokih, ker doma ni stanovanja, starši se za otroka vse premalo brigajo. Prvenstvena skrb pri tem je , da se da otrok materi.

Kar se kolonij tiče, moramo poudariti to, da je bilo poslanih v kolonije v letu 1954 skupno 1792 otrok, v letu 1953 pa 1492. Vsi ostali otroci so bili odklonjeni. Poleg tega 1792 otrok, poslanih v kolonije v letu 1954, jih je nekaj poslanih na zdravljenje tudi Zavod za socialno zavarovanje. Teh otrok skupaj je bilo 900 /poslani so bili na okrevanje/. Pripomnila bi pri tem še nekaj in sicer to, da je Svet za socialno varstvo MLO glede odločitve, kateri otroci bodo šli v kolonije, ravnal tako, da je bil za vsakega otroka izvršen temeljit zdravniški pregled na Otroški polikliniki. Na ta način se je ugotovilo, da je tem otrokom potrebna celoletna pomoč, ker se je pri njih pokazalo pomanjkanje beljakovin, maščob i.t.d.

Zaradi tega je šel Svet za socialno varstvo MLO na razširitev števila kuhinj. Ob koncu šolskega leta 1953-1954 je delovalo 23 šolskih mlečnih kuhinj, kjer se je hranilo 5900 otrok. Ob zaključku leta 1954 pa je delovalo 26 mlečnih kuhinj, kjer dobiva malico dnevno 7307 otrok. Šolske mlečne kuhinje poslujejo na 14 osnovnih šolah, kjer je vključenih 4485 učencev in na 12 gimnazijah, kjer je zajetih 2470 dijakov. Treba je stremeti za tem, da se mlečne kuhinje organizirajo tudi na drugih šolah, ker so se pokazali odlični uspehi. Kar se tiče zaščite odraslih, je Svet za socialno varstvo MLO prešel iz dajanja socialnih podpor na zaposlovanje teh ljudi. Od vseh podpiranih so bili zdravniško pregledani vsi. Poleg tega pa se je iskalo zaposlitev za podpirance, ki so manj kot 75% na nesposobni. Nekaj teh ljudi nam je uspelo zaposliti. Težave nastopajo v tem, da se podjetja takih ljudi branijo, ker je njihova delovna sposobnost zmanjšana. Poleg tega se javljajo največje težave pri psihopatih. Krivda je v tem, ker nastopajo pri takih ljudeh velike težave z zdravljenjem, tako, da bo ta problem če precej časa problem za socialno varstvo.

Isto tako je težak probleme tudi pri zaposlenih, ne samo pri mlajših, pač pa tudi pri starjših. Posebno pri mladincih se je pokazalo to, da so v večini primerov brez stanovanj, ali pa so iz vrst moralno ogrožene družine. Podjetja takih ljudi ne vzamejo v službo. Če pa jih zaposlijo, so s takimi ljudmi težave zaradi tega, ker je efekt vzgoje poboljševalnih zavodov slab in so v nekaterih primerih pokvarili še to mladino.

Kar se tiče socialnih podpor se je marsikje pokazalo, da je veliko primerov, kjer ljudje ne bi rabili toliko socialne pač pa moralno pomoč. Ni toliko primerov pomanjkanja nujnih življenjskih sredstev, pač pa so ti ljudje bolni. Zaradi tega bo treba še naprej razvijati delo na organizaciji tečajev za delavce, s katerimi bodo ti ljudje delali, da jim bodo na ta način res lahko strokovno pomagali in jim nudili totadevno pomoč.

Problema pijančevanja se ne bi posebej dotikala. Treba je tudi take ljudi /pijance/ pošiljati na zdravljenje in ko ozdravijo, se jih podjetja branijo zaposliti. Pri domski zaščiti odraslih oseb je bil svet mnenja in je delal v preteklem letu na tem, da je treba prvenstveno zaščititi družine. Pokazalo se je več primerov, da se odrasli otroci otepajo staršev. Temu je krivo pomanjkanje stanovanj, vendar

ne povsod. Zato je svet zaostрил vprašanje odgovornosti otrok za vzdrževanje staršev doma. To nam je v precejšnjih primerih uspelo rešiti. Nismo pa uspeli v teh domovih ustvariti ugodnega počutka teh naših preskrbovancev. V glavnem je krivda v tem, da so upravniki domov za stare in onemogli preobremenjeni z delom in niso sposobni individualno se ukvarjati s starimi in onemoglimi, ker svojci teh ne skrbijo zanje v dovoljni meri. Zadnje čase prirejajo zanje množične organizacije razne zabave. Precej teh ljudi je tudi defektnih in starih in onemoglih. Problem v teh domovih je v tem, da prihajajo pritožbe, da bi ljudje prišli štadi v Ljubljano, pritpa ne morejo, ker ni še dokončno izgrajen Dom starih in onemoglih na Bokalcih in katerega bo treba čim prej izgraditi. Svet za socialno varstvo MLO je mnenja, da bo Dom starih in onemoglih na Bokalcih za ljubljanske oskrbovance zadostal.

Kar se invalidskega varstva tiče, Set za socialno varstvo MLO še vedni ni vodil dovolj in zadostne politike. Svet je pristopil v letu 1954 h rehabilitaciji invalidov. Na Zavodu za rehabilitacijo invalidov se je iz mesta Ljubljane usposobilo za boljšo hojo, del in uporabljanje ortopedskih pripomočkov v vsem letu 1953 le 9 invalidov, kar pa je odločno premalo. V letu 1954-55 je na prekvalifikaciji v raznih obrtnih in industrijskih šolah 17 invalidov, 3 pa so na Ekonomski srednji šoli. V naslednjih treh letih namera invalidska organizacija izvesti prekvalifikacijo 50 invalidov, ki jim bo za čas prekvalifikacije potrebno izplačevati štipendije od 7 do 8000 din na mesec, poleg tega pa bodo imeli drugo zaščito zaposlenih oseb.

V preteklem letu je Biro za posredovanje dela zaposlil 67 vojnih invalidov. Svetu za socialno varstvo MLO še ni uspelo uvesti evidence nad mladimi invalidi, za katere je potrebna prekvalifikacija.

V letu 1954 je Mestna inspekcija dela opravljala nadzorstvo nad izvajanjem delovno-pravnih predpisov in higijensko-technično zaščito dela v 2350 podjetjih s 46.703 zaposlenimi osebami. Od skupnega števila podjetij je 1.782 privatnih obrtnih obrtnih delavnic, 50 podjetij ima nad 100 delavcev, 8 podjetij pa nad 200 delavcev. Socialističnih obrtnih obratov je 163. V podjetijih in zavodih s samostojnim financiranjem je Mestna inspekcija dela v letu 1954 izvršila 117 rednih pregledov ter 196 izrednih pregledov. Izredni

pregledi so bili opravljeni predvsem zaradi ugotavljanja, ali se uporabljajo zaščitna sredstva in če so le-ta na razpolago v zadostnih količinah. Nekaj izrednih pregledov je bilo opravljenih tudi v namenu kontrole, če so podjetja izvedla ureditvene naloge MID. Poleg tega je Mestna inspekcija dela sodelovala tudi pri pregledu spoštovanja predpisov higijensko-tehnične zaščite-zaradi previsokega staleža bolnikov. Pri rednih pregledih podjetij je bilo ugotovljeno 1.295 pomanjkljivosti iz higijenske in tehnično-varnostne ureditve, za odpravo le-teh pa je bilo izdanih enako število pismenih ureditvenih odločb. Dvignil se je v podjetjih tudi odstotek bolnikov. S tem v zvezi je potrebno izboljšati varnostne naprave. Slaba je ventilacija v mnogih obratih. večina obratov je zastarela, največ teh primerov je v obrtnih delavnicah, ki so vlažne in temne. Kljub temu, da niso bili v vseh podjetjih izvršeni pregledi, vendar so se vodstva podjetij, delavski sveti in upravni odbori v preteklem letu bolj brigali za to, da se zmanjša odstotek bolezni. Prav tako se se izboljšale tudi sanitarne naprave, vendar pa je po mnenju Sveta za socialno varstvo MLO bilo premalo napravljenega pri izdelavi perspektivnega programa in v zvezi s pristopanjem po odpravljanju večjih pomanjkljivosti. V tem smislu tudi Mestna inspekcija dela ni vložila dovolj truda, da bi te stvari razlagala tako kot treba. To bi bilo treba tudi bolj poudarjati pri sestavi proračuna MLO, kjer bi moral ieti Svet za to na razpolago več sredstev kakor pa jih ima.

V letu 1954 je MID izvedla 47 preiskav in ogledov težjih in smrtnih nesreč pri delu in to na samem kraju nesreče. V glavnem so to bile prometne nesreče ter železniške. Smrtne nesreče na železnici raziskuje MID skupaj z organi republiške inspekcije dela, ker je le-ta nadzorni organ za železnice. Nesreče povzročajo tako ponesrečencem, kakor tudi skupnosti ogromno škodo, to pa zaradi tega, ker je z nesrečami izgubljenih ogromno delovnih dni v podjetjih ali ustanovah. Svet za socialno varstvo MLO smatra za potrebno vzgojiti pri delavcih zavest, da je potrebno paziti tako kot nase, tudi na svojega tovariša. Ti delavci bodo morali spoznati celotni ustroj podjetja, ne pa samo svoje delovno mesto. Svet smatra za potrebno, da prevzamejo vodstva podjetij večjo odgovornost, tako materialno kot tudi moralno, če hoemo preprečiti škodo, ki se še zdaj dela. Slaba stran dela Mestne inspekcije dela je v tem, da je pregledala premalo malih privatnih obratov. Zato je Svet za socialno varstvo MLO sprejel sklep, da je treba večkrat na leto pregledati

male privatne obrtne obrate, kjer je največ nesreč in nehygienične. Mestna inspekcija dela se je za to delo posluževala strokovnjakov Sanitarne inspekcije, vendar ne v zadostni meri. Potrebni bodo vsebniški pregledi. K temu delu bo treba pritegniti tudi fizično sposobne strokovnjake. Mestna inspekcija dela je prešla v letu 1954 s splošne zaščite ljudi pri delu tudi na proučevanje metode, kako zaposlititi in zagotoviti podjetjem ljudi za delo. Tega ni napravila Mestna inspekcija dela, pač pa Biro za posredovanje dela za območje Ljubljana-mesto in Ljubljana-okolica. Mišljena je predvsem zaposlitev strokovnega kadra, katerega v podjetjih že vedno primanjkuje. Biro za posredovanje dela je zajel 80% vseh podjetij, ki rabijo delovno silo. Ugotovilo se je, da znaša povprečna starost visoko-kvalificiranih delavcev 39 let, kvalificiranih 32 let, med tem ko znaša povprečna starost nekvalificiranih delavcev še manj. Kako pereče vprašanje pa je vprašanje zaposlitve delavcev nam kaže slika, da obstoja potreba po zaposlitvi najmanj 3.600 delavcev. V letu 1954 je imel Biro za posredovanje dela 10 konferenc s 550 podjetji in ustanovami, skupno z Mestno inspekcijo dela. Tudi v bodoče bo povezava dela med Birojem za posredovanje dela in podjetji nujna, da se ne bodo dogajali primeri, da podjetja čakajo in ne zaprosijo za novega človeka toliko časa, dokler eden od delavcev v podjetju ne gre v pension. Bili so v preteklem letu primeri, da so podjetja šele takrat iskala ljudi, kljub temu, da bi jih lahko in tudi močilo iskati preje, preden je šel eden ali drugi delavec v pension.

Težko vprašanje predstavlja tudi vprašanje zaposlitve vajencev. Pokazalo se je, da je bilo najbolj kritično zaposliti vajence v 55 podjetjih, med tem ko jih nekatere ostala podjetja sploh niso hotela sprejeti/V celoti je bilo v letu 1954 zaposlenih 1929 vajencev, izmed katerih je bilo najbolj kritično zaposliti 55 vajencev, v ostalih primerih pa teh težav ni bilo, ali pa se je zgodilo to, da vajencev sploh ni bilo/. Dobro vemo to, da v Ljubljani manjka še vedno ca 400 vajencev. Najbolj kritično stanje vlada v gradbeništvu, potekleparstvu, instalaterstvu, ker za te poklice v Ljubljani ni potrebnega interesa, pač pa vlada za te poklice večje zanimanje na podeželju. Biro za posredovanje dela bo v bodoče preko Posvetovalnice za poklice uvedel evidenco nad tem, kje in kakšne bodo potrebe po teh in podobnih poklicih. Težko vprašanje predstavlja tudi vprašanje zaposlovanja ženske delovne sile. Statistika delovne sile kaže, da je od skupno zaposlenih zaposlenih samo 2% žensk visokokvalificiranih, 18% kvalificiranih, pri nekvalificiranih delavcih pa je 50% moških in 50% žensk.

Kljub temu, da je bilo v letu 1954 zaposlenihod skupnega števila zaposlenih več žensk kakor pa od skupnega števila zaposlenih v letu 1953, stanje še vedno ni zadovoljivo. Zaradi tega je začel Biro za posredovanje pristopati k ustanovitvi Poklicne posvetovalnice, ki bi usmerjala mladino v uk v take poklice, po katerih je potreba največja. Treba bi bilo organizirati tudi neke ustanove, podobne Železniški industrijski šoli, kjer bi se lahko zapolsile tudi naše gospodinjke, ker se je pokazalo, da težkega fizičnega dela mlada ženska ne zmore. Ker predstavlja zaposlitev ženske delovne sile velik problem predlaga Svet za socialno varstvo MLO, da Industrijska zbornica za to na razpolago dolčen odstotek sredstev za šolanje takega kadra. Če pogledamo, koliko ljudi-žensk gre na ulice, kjer se pokvari, potem moramo voditi računa o tem, da MLO to nečaj stane. Pri tem bi omenila še to, da se je pokazalo, da je bilo ca 350 deklet prijavljenih ^{za delo} ~~za delo~~ ~~praktičnih~~, pa niso iz Ljubljane, med tem ko se je pokazalo, da gredo dekleta s področja Ljubljane-okolice nvtovarne in da pride na kmetih na 1 prebivalca o.9o delovnega človeka. Zaradi tega trpi na kmetih gospodarstvo, tako, da je nekajneobdelanih polj, prav zaradi tega, ker ni v družini dovolj članov-delovnih na razpolago.

Na kratko sem omenila nekaj glavnih vprašanj. Namen poročila je, da bi mendar že enkrat pristopili k reševanju te obširne problematike. Poročilo samo pa naj služi našim ljudskim odbornikom kot povod za diskusijo, da bomo probleme, ki so težki, v bodoče še boljše reševali.

D e r m a s t i a dr.Marijan:

Slišali ste uvedne besede,člana Sveta za socialno varstvo MLO o problematiki Sveta za socialno varstvo MLO. Dajem poročilo v diskusijo.

V r h u n c Viljem:

Vprašanje nezgod v podjetjih je po mojem mnenju povezano z vprašanje osnovnega problema, ker mislim, da predvsem nezgode povzročajo velik gospodarsko škodo, poleg tega p-a predstavlja vprašanje nezgod tudi moralno politično vprašanje. To se pravi, da to vprašanje predstavlja problem, katerega moramo reševati skupno, ne pa ga prepuščati reševanju pristojnih oblastvenih organov kot so inspekcije dela. Na žalost ne poznam, kolikšna škoda nastaja v gospodarstvu zaradi nezgod, ker

se v te stvari nisem dovolj globoko zamislil. Čisto sigurno pa je, da je gospodarska škoda na področju MLO-a zaradi nezgod velika. To je razvidno tudi iz podatkov, v republiškem merilu gledan ta problem. Tukaj se ne gre samo za izgubo par milijonov, pač pa za izgubo več milijard, ker se stem manjša narodni dohodek. Po drugi strani pa je res tudi to, da povzroča invalidnost, ki pri nezgodi nastane, ogromne izdatke našim socialnim ustanovam, predvsem Zavodu za socialno zavarovanje. Zato problema nezgod ne smemo obravnavati skozi suhe številke, ki ničesar ne povedo, pač pa, kot sem že prej omenil, da je treba nanje gledati kot na problem celotne družbe in ne posameznika. Ne smemo na ta problem gledati na nek stari način gledan češ, to je nesrečni slučaj, pač pa kot družbeni problem, ker v primeru takega gledanja na ta problem nezgod ne bomo prišli daleč. Če se zamislimo v problem nezgod, vidimo, da je težko predvsem staršem ali svojcem ponesrečenca, ki se ne da z nobenim denarjem popraviti. To vprašanje se vzbuja kot problem pri slehernem prizadetem ponesrečencu in njegovih svojcih. Mislim, da je prav to, da mora Svet za socialno varstvo MLO zavzeti predvsem energične ukrepe na področju zdravstvene-tehnične zaščite pri delu. Reševanje tega vprašanja ne smemo, kot sem že prej omenil, prepuščati presoji naših inspekcij dela, pač pa moramo to vprašanje reševati skupno. Mislim, da je to predvsem vprašanje zbora proizvajalcev MLO, da vodi računa o tem, kako vodijo računa o tem vodstva podjetij, kakor tudi delavski sveti in upravni odbori. Vemo, da imamo v podjetjih komisije, ki ta vprašanja rešujejo, ne vem pa, kako daleč so pri svojem delu prišle, čeprav njihovega dela nočem podcenjevati. Pojavljajo se primeri, da gledajo posamezniki na ta problem, kakor češ, saj predstavlja družbeni problem in pri tem pozabljajo te stvari analizirati in ne vidijo, da s temi nezgodami izgubljajo ogromno ravno naša gospodarska podjetja, izgubljajo ogromno na notranjih rezervah in na delovni sili, ki predstavlja eno osnovnih vprašanj-to je človek v proizvodnji. Brez dvoma drži to, da bi morala naša podjetja gleda na vprašanje zaščite pri delu kot na sestavni del dela v podjetju, kajti delavec, ki ima pri delu občutek varnosti, tudi bolje dela in več naredi. Obstoja velik odstotek nezgod v podjetjih, ne mogoče to liko zaradi slabih pogojev, ki pri delu vlada, pač pa več zaradi tega, ker delavci prealo poznajo in se zavedajo nevarnosti, ki jim pri delu lahko preti, predvsem pri mlajših delavcih in delavcih, ki

prihajajo s podeželja in ne poznajo načina uporabe zaščitnih sredstev pri delu. Pri starejših delavcih pa se dogaja to, da večkrat podcenjujejo nevarnost, kateri jim pri delu preti. Zato mislim, da bi bilo dobro, da bi tako sindikalne organizacije ~~podjetij~~ ka kor tudi zbor proizvajalcev MLO, vplivale na gospodarske organizacije, da bi te stvari reševale tako kot treba. Na ta način bi prišlo delo v zvezi s preprečevanjem nezgod pri delu do svojega polnega izraza. Pravtako bi morali dati delavski sveti inupravni odbori podjetij vso moralno podporo varnostnim tehnikom, kjer v podjetjih so, kjer pa jih še ni, bi jih bilo treba formirati iz vrst strokovnega in političnega kadra in jih tudi strokovno dvigati pri njihovem delu. Z nekim primitivizmom tega tako perečega vprašanja ne bomo mogli reševati. Zato mislim, da bi morali, podobno kot inspekcije dela, posvečati veliko pažnje tudi ostali družbeni organi vprašanju zaščite pri delu. Lažje je preprečavati nezgode kot pa jih nositi posledice, ki so zelo velike. V Sloveniji je približno na leto 100 ali več nezgod, kar terja letno 5-6 milijar. Iz vsega tega je razvidno to, da je problematika na področju našega mesta glede števila nezgod težka in zato zahteva preventivne ukrepe za ublažitev problema.

R o d e Bernard:

Tovariši odborniki!

Dotaknil bi se nesreč in nezgod pri delu. Povsod slišimo o nezgodah. Pri tem pa se mi zdi to, da teh nezgod ne štejemo prav, kajt v nezgodah, o katerih povsod slišimo, so prav gotovo vštete tudi nezgode, ki se zgodijo pri popoldansek-m-šušmarskem delu in nezgode, ki se izvršijo na cestah. Vse te nezgode se namreč štejejo in kjižijo kot nezgode pri delu v industriji in se mi zdi, da ta odstotek nezgod ni pravilen. V nasprotnem primeru pade senca na industrijo kar pa ni res. Druga stvar pa je v tem, da se je v industriji ukrenilo nekaj za preprečevanje nezgod pri delu. Je pa še vedno ostalo veliko problemov v zvezi s tem nrešenih. Zakaj, zato, ker so potrebna velika finančna sredstva, katerih pa industrija nima na razpolago. Veliko govorimo o tem, da obstojajo težki pogoji pri delu, da obstoja zdravju škodljivo delo, ki bi se dalo odstraniti z modernimi stroji, skatermi bi bilo treba zamenjati stare. Teh p v zemlji ni, iz inozemstva pa jih nič ne pride. Zdi se mi, da ve-

likokrat pade odgovornost ali pa neodgovorna kritika na delavske svete in upravne odbore podjetij, češ, da ne pojasnjujejo delavcem dovolj možnosti nezgode in zlih posledic, ki so z nezgodami združene. To do neke mere drži, drži pa tudi to, da nekateri delavec, kljub temu, da mu o tem govoriš, vtakne roko v stroj. Odhovarja za take primere vedno vodstvo podjetja, ne pa delavec, pač pa je mnogo tudi takih primerov, da je kriv nezgodi delavec sam. Vsak delavec pri stroju se mora paziti, ne glede na to, ali je stroj zaščit ali ne.

V industriji je zaposleno določeno število ljudi /kvantum/, ki se v podjetjih drže na račun socialno ogroženega. Tak človek-delavec pa ne daje od sebe tistega, kar se od njega zahteva. Ne izkorišča svoje kapacitete 100%-no. Ti ljudje se nočejo upokojiti ali pa se upokoje samo začasno. Poleg tega imamo v podjetjih tudi mlade ljudi, ki ne morejo dosegati norme, vlečejo pa kljub temu urno plačo. To stvar, te stroške, bi morali prevaliti na Zavod za socialno zavarovanje, da jih za stalno ali pa vsaj začasno upokoji. Če damo takega človeka na cesto, ga ne bo hotel nihče vzeti v službo. Taki in podobni ljudje se drže v podjetju samo zaradi slabih socialnih razmer, v katerih živijo.

P i p a n Franc:

Poročilo, ki ga je izdelal Svet za socialno varstvo MLO, se mi zdi, da je precej popolno, odnosno zelo popolno in podkreplejno s številskimi, tako, da se da iz njega marsikaj razbrati. Če bomo skušali odstraniti to, kar ni dobro, se bo na področju dela socialnega varstva marsikaj izpremenilo.

Glede samih nesreč v podjetjih bi omenil sledeče:

Povsod in vedno iščemo vzroke teh nesreč. Zdi se mi, da je glavni vzrok ravno v premajhni strokovnosti naših delavcev, strokovnosti naših delavcev, ki so sicer vešči svojega dela in za katere sem prepričan, da četudi bo stroj manj zavarovan, se bo izogibal izpolnjevanju higiensko-tehničnih predpisov in zaščitnim sredstvom pri delu in bo vztrajal na tem, da se bodo nedostatki kljub temu odpravili. Delavski sveti in upravni odbori podjetij bodo morali posvečati največ pozornosti vzgoji kadra, predvsem strokovnega, če bomo hoteli odstraniti oviro oz. hibo, ki leži pred nami. S tem pa bodo delavci v podjetjih dosegli večji efekt pri svojem delu.

Nadaljnje vprašanje, ki se poraja in ki je zame problematično, je vprašanje rejništva. Številke glede oskrbnine se mi zde le malo previsoke. Iz poročila je namreč razvidno, da stane osrba enega mladince mesečno v domu din 8.800 do 11.200, kar se mi zdi le precej visoko, če te številke seveda primerjamo z zaslužkom naših ljudi, kateri morajo preživljati svoje družine.

Nadaljnje vprašanje je vprašanje naše vajeniške mladine.

Iz besed tov. Miklavčeve in poročila samega je razvidno, da v preteklem letu so obstojale stroke /26/, v katerih ni bil lansko leto sprejet v uk noben vajenec. Mislim, da je to eno posebno vprašanje ker so to stroke, ki so najtežje, so pa za naše gospodarstvo istočasno tudi najbolj kritične, kar se naraščaja tiče. Če hočemo vključiti vajence v to stroko, potem jih bomo morali rekrutirati iz vrs podeželske mladine. Nastaja pa pri tem vprašanje, kako njim zagurati prostor, kjer naj bi se učili. Polega tega pa nastane pri njih še drugo vprašanje in to je vprašanje pravilne vzgoje te mladine, kajti če pogledamo učni afekt teh vajencev, vidimo, da je bilo samo v lanskem letu razveljavljenih 22% učnih pogodb pri vajenci. To predstavlja precej velik odstotek, vzrok temu pa moramo iskati v tem, da nimamo za te vajence na razpolago možnosti, kjer naj bi se le-ti pravilno vzgajali v prostem času. So primeru, da se te vajence prepušča v odkrbo določenim privatnim mojstrom, ki jih izkoriščajo. Mislim, da moramo v cilju, da ta mladina ne bo zašla na stran pota, najti primerne prostore, kjer se bo ta mladina izživljala v prostem času. Če pogledamo stanje v ostalih republikah in mestih, vidimo, da so v tem cilju, v to svrhu, že precej napravili. Pri njih obstojajo domovi, kulturni domovi, kjer ima ta mladina v prostem času možnost političnega, kulturnega in vsestranskega udejstvovanja in izživljanja. Mislim, da bo tudi v Ljubljani potrebno najti neke podobne prostore, da bodo s tem imeli tudi naši otroci možnost kulturnega, političnega in vsestranskega udejstvovanja. Na ta način bo tudi uspeh dela teh vajencev večji, istočasno pa bodo učni uspehi v prihodnjem letu vsekakor boljši kot v letošnjem. Ne bomo imeli tako poraznih številke glede izpada vajencev od uka in podobno.

V r h o v e c Stane:

V poročilu Sveta za socialno varstvo MLO ni podrobno obdelano vprašanje, za katero smatram, da je tudi problematično in to je vpra-

šanje, ki zelo bremeni proračun ljudskega odbora. Rad bi povedal par primerov svoje volilne enote. Te primere skuša Svet za socialno varstvo MLO reševati, vendar pa za to nima na razpolago dovolj sredstev za ukrepe in sanacijo teh problemov. Gre za sledečo zadevo: V Ljubljani je stanovansko vprašanje zelo pereče in ravno zaradi tega imamo v nekaterih krajih telesno in umsko nerazvite starše, ki pomoč v obliki otroškega doklada zlorabljajo za čim večje satvarjanje družine. V veliki večini primerov gre za telesno in umsko nerazvite otroke, ki predstavljajo za družbo težko breme in tudi sama produktivnost dela teh ljudi je manjša. Svet za socialno varstvo MLO nima na razpolago dovolj uspešnih mer, da bi te probleme lahko rešil v celoti uspešno. Gre za konkretni primer: Oče in mati imata 3 oz. 4 otroke, ki so že v naših domovih. Vsi ti otroci živijo na breme države oz. MLO-a. Starša teh otrok živita skrajno nehigijenskih razmerah. Nista za nobeno delo, nista zaposlena in živita priložnostno. Takih in podobnih primerov je pri nas precej. Če Svet za socialno varstvo MLO seže po ukrepih na ta način, da mu vzame otroka, pravi, čez 9 mesecev bova imela drugega. So pa vsi pri tej družini, tako starši kakor tudi otroci, telesno in umsko nerazviti. Smatram, da je ta problem zelo pereč in da ga bo moral v bodoče reševati tudi Svet za socialno varstvo MLO.

P e č a v e r Albina:

Mogoče bi nadaljevala tam, kjer je končal tov. Vrhovec. Iz poročila Sveta za socialno varstvo MLO o delu v letu 1954 je razvidno, da kaže zadnje leto Javno tožilstvo le nekoliko več razumevanja za reševanje problema, kjer se starši za svoje otroke ali sploh ne brigajo ali pa se brigajo premalo. Isto velja tudi za sodišče. Sedaj obstoja en določen sodni postopek, s katerim se kaznuje starše, ki greše s tem, da se za mladino ne brigajo in jo vzgojno zanemarjajo. Razumljivo je, da pridejo pred sodišče starši, dobro, tudi to mora biti. Mislím pa, da bi bilo treba napraviti oz. pripraviti neke ukrepe za starše, katerih je veliko, ki zanemarjajo vzgojo svojih otrok. Treba bi bilo napraviti nekaj za tiste starše, ki napravijo tako velik delikt, da pridejo tudi pred sodišče, ali pa da jih kaznuje sodnik za prekrške MLO ali pa Svet za socialno varstvo MLO kot tak. Imamo ogromno primerov družin, kjer sta oba starša pijanca ali pa kjer je pijanec eden ali drugi. Rezultat tega pijančevanja je vzgojno zanemarjen otrok, katerega se končno da v naše domove

in s tem obremenjuje proračun MLO. V nasprotnem primeru pa se ti otroci znajdejo na poti kriminala, prostitucije ali česa podobnega. Zdi se mi, da je treba glede teh vprašanj voditi večjo skrb preko sodišča, drugo pa je, to, da moramo stalno opozarjati na manjše prekrške in že takrat gedati na te stvari s kritičnimi očmi, če hočemo da jih v naprej preprečujemo.

G u r k Ivan:

Kar se higijenske zaščite dela tiče, naj omenim to, da večkrat govorimo o tem in da smo prav lansko leto govorili o tem, kako bi pomagali Inspekciji dela pri njenem delu. Tovariš **Rođen** je omenil, da gre res vse skupaj na račun socialističnega sektorja industrije, ker drugega sektorja v industriji nimamo. To, kar se tiče nezgod pri delu. Mislim, da doslej v dnevnem časopisju ni bilo opaziti, da bi bil nekdo kaznovan zaradi slabih higijenskih prilik v privatnem sektorju obrti. Če pogledamo po obrtnih delavnicah, lahko vidimo, da bi se prilike v njih z dobro voljo dale precej izboljšati. V Ljubljani imamo predvsem kovinske in čevljarke delavnice, ki niso bile pobeljene že najmanj 30-40 let. Tam je lahko bolezn. Kjer se vrše adaptacije novih zgradb, se iste dokončujejo s terazzo opeko ali pa s cementom, tako, da delavec v takoh delavnicah mora dobiti revmo v noge. Mislim, da je treba o higijenski zaščiti delavca govoriti na splošno, ker imamo tudi primere delavcev, ki so se pri delu že izčrpali in ravno te dobimo prav iz privatnega sektorja obrti, ker ga od takrat dalje, ko je postal za delo manj sposoben, ne moremo po mili volji izkoriščati. Sem za to, da enkrat nudimo pomoč tem higijenskim inspektorjem ali inspektorjem dela. Število teh inspektorjev je tako majhno, da ne more zbrati in ne more pregledati vseh teh delavnic, da ne govorimo o tem, da je pri vsakem takem pregledu potrebno napraviti še zapisnik ogleda na licu mesta in podvzeti ukrepe proti kršiteljem higijensko-tehnične zaščite ljudi pri delu. Za majhnimi sredstvi bi se dalo marsikaj popraviti.

T u m a Ostoja:

Dotaknil bi se fonda, ki obstoja pri Svetu za socialno varstvo MLO. Razvidno je, da je bilo v začetku leta dohodov 195,000.000 din, izdatkov pa 67,000.000 din. Zdi se mi, da je to samo fond in da ne služi svojemu namenu. Dohodki so se med letom celo zvišali, izgleda pa, da niso bili izrabljeni. Apeliral bi na Svet za socialno

varstvo MLO poskrbel za to, da bi ta milijon din živel, ne pa, da črpa svet sredstva iz banke.

Pridružil bi se mnenju tov. Pečaver Albine, ko je rekla, da premalo pstro kaznujemo krivce. Strinjam se s tem, da jih je treba strože kaznovati in zahtevati od takih staršev, da plačujejo za otroke ustrezne preživnine. Sedaj se namreč tem staršem odmerjajo premajhne preživninein sicer za nezakonske otroke. Dostikrat staršem teh otrok še ustrezemo s tem, če jim vzamemo otroke in jih damo v domove. Jaz osebno bi te ljudi "fejst zašil".

Iz poročila Sveta za socialno varstvo MLO o delu v letu 1954 je razvidno, da je bilo za 7 primerov prekrškov treba plačati kazen v višini din 13.000. To sploh nič ni. Msilim, da je treba vso stvar zaostriti in da je potrebno, da ljudski odbor sprejme priporočilo, da organi, tako sodniki za prekrške, kakor tudi Inspekcija dela, poostri mere proti takim staršem, ki se za svoje otroke ne brigajo in ki so krivi temu, da so njihovi otroci vzgojno zanemarjeni.

G a s p a r i č Jož:

Mislím, da je vzrok temu, da v nekaterih poklicih primanjkuje vajencev, v tem, ker se le-ti vajenci slabo nagrajujejo. Vemo, da vajenec pri triletnem šolanju, pri dobrem podučevanju, za podjetje le naredi toliko, da bi bil za svoje delo lahko tudi temu primerno nagrajen. Podjetja delajo po Uredbi tako, da dajo vajencu najnižjo možno plačo. Dogaja se to, da včasih dobi vajenec komaj v tretjem letu učne ^{polovico} dobe toliko kot kvalificirani delavec, če odštejemo pri tem stroške doklade, ki jih starši dajejo iz uvidevnosti za svoje vajence, napračno, ki jih večkrat koristijo starši, ker je pač podjetje toliko uvidevno in jih da njim. Podjetja naj dajo vajencem večje, lahko maksimalne prejemke. Le na ta način bomo stimulirali vajence pri njihovem delu in tudi pri vključevanju s stroke oz. poklice, katerih nam danes tako primanjkuje.

Na raznih invalidskih sestankih sem imel priliko slišati pripombe ljudi, češ, da premalo gledamo na vzgojo vajencev. Hiba je v tem, da imajo učenci v ostalih šolah predpise, ki veljajo tako za učečo se mladino, kakor tudi za ostale šole, imajo šolski red, medtem ko vajenci v podjetjih tega ne poznajo. Podjetja puste, da vajenci kade, so na ulicah do polnoči, i. t. d. Tako pridejo na vsak način navzkriž s šolskim redom, ki naj ^{prav kot} bo tako za ostalo učečo se mladino, tudi za vajence obvezen.

O c e p e k Lojze:

Tudi jaz bi podčrtal nekatere bistvene stvari v zvezi s poročilom Sveta za socialno varstvo MLO o delu v letu 1954, predvsem kar se tiče zaščite dela v naših proizvodnih podjetjih. Čeprav je poročilo precej dobro sestavljeno, se mi kljub temu zdi, da bi bilo treba nekoliko več spregovoriti o nalogah, ki jih vrši naša inspekcija dela v podjetjih. Zdi se mi za potrebno, da^{bi} ne samo danes, na skupščini M te stvari, t^o delo, ocenili, pač pa o tem govorili tudi kasneje. Iz vsakodnevne prakse opažam to, da inspekcije dela preveč formalno pojmujejo svoje naloge, kar se tiče zaščite dela.

Povedal bi par primerov, kjer je bilo v časopisju nekaj govora med posameznimi podjetji in inspekcijo dela. Imamo primere, kako nekatere inspekcije dela gledajo neživljensko na ta problem in neživljensko tudi poslujejo in se večkrat odtrgajo od reševanja konkretne situacije, od objektivnih pogojev, v katerih se eno ali drugo podjetje nahaja. Ne bi bilo dobro, če bi šli po tej poti dosledno dalje. Če pa mi pri svojem delu gledamo na to, v kakšnih pogojih se še danes nahajam~~o~~ naša družba, potem bi se dostikrat zgodilo to, da bi imeli pri doslednem izvajanju predpisov dostikrat gospodarsko škodo. Zato bi moral Svet za socialno varstvo MLO boljše pregledati delo in spekcij dela in bi moral stvari pri ugotavljanju nepravilnosti glede tehni~~čne~~ne zaščite pri delu reševati in obravnavati širše. Gledati bo moral v bodoče bolj tudi na to, kakšni so gospodarski pogoji, tak subjektivni, kakor tudi objektivni, če hočemo, da odstranimo gospodarsko škodo. Nujno je, da naš gospodarski razvoj hitreje poganjamo, kajti v nasprotnem primeru lahko bremzamo razvoj v podjetjih. Zdi se mi, da je treba to situacijo ocenjevati s širše strani in bi bilo potrebno, da to delo vskladimo s trenutnimi možnostmi v podjetjih, a pa delamo formalno in se sklicujemo na mednarodne konvencije, če tega ne moremo izpolnjevati. Nihče ne sme smatrati, da sem proti zakonitosti, ker se je zanjo treba boriti, boriti se je treba za higijensko zaščito, kar od tega zavisi storilnost dela v podjetjih. Drugače pa se lahko zdi, da imamo gospodarsko škodo tudi s tem, če ne bi dosledno izvajali zaščite naših delavcev pri delu. Mislim, da je treba te stvari gledati življensko in ne samo s formalne strani, kajti v vidu moramo imeti delovne pogoje, ki pri posameznih podjetjih vladajo. Če pogledamo podjetja z ozirom na različne pogoje dela, vidimo, da je precej takih primerov, ko se hodijo predstavniki podjetij, tako vodstva, kakor tudi delavskih svetov in upravnih odborov,

pritoževati. Vidimo pa pri tem to, da so to delavci, ki nočejo delati, ki hočejo v podjetjih vedriti in se običajno naslanjajo na primere teh ljudi, na najbolj zaostale elemente naše družbe. Mislim, da to predstavlja precejšnjo slabost naše Inspekcije dela. Zato bi bilo potrebno, da da skupščina MLO priporoči Svetu za socialno varstvo MLO, naj te primere pregleda in objektivno oceni situacijo, ker se je doslej dogajaloto, da so se predstavniki Inspekcije dela MLO opirali na izjave poedincev, ki predstavljajo za našo družbo negativen pojav.

Dotaknil bi se drugega problema, ker Svet za socialno varstvo MLO predlaga na področju Ljubljane formiranje uslužnostnih podjetij, kamor bi lahko zaposlili invalide z zmanjšano delovno sposobnostjo. Delno bi se s tem strinjal, kajti tega problema na drug način v celoti rešiti ni mogoče. Zakon o invalidih pravi, da je vsako podjetje obvezano prevzeti v zaposlitev do 10% invalidov /vojnih/ od skupno zaposlenih ljudi v podjetjih. Zdi se mi, da so ti predpisi zastareli, da so bili v dobi administrativnega upravljanja še koristni, dane-s pa kočijo naš gospodarski razvoj, med tem ko so tkrat še odgovarjali. Šli smo kasneje na sprovajanje novega gospodarskega sistema, približali smo se temu, da smo sprostili delovanje ekonomskega zakona ponudbe in povpraševanja. Tega pa je treba z novimi predpisi vskladiti, tudi kar se tiče zaposlitve vojaških vojnih invalidov v podjetjih. Treba bi bilo najti rešitev, kako te invalide zaposliti. To je delna rešitev in je treba razmišljati o tem, kako te invalide zaposliti. Smatram, da je to aktualno ravno v času, ko se uvaja nov plačilni sistem, ki govori o tem, da je treba vsako posamezno delovno mesto v podjetju oceniti glede tega, kakšne fizične ali umske sposobnosti so za predpisano delovno mesto potrebne. Treba je oceniti tudi tista delovna mesta, na katerih bi se lahko zaposlili predvsem vojaški vojni invalidi in drugi /civilni/ invalidi. Mislim, da je to vprašanje, katerega bi morala Posredovalnica za delo reševati in proučevati in ga usmeriti v tej smeri, da bi pri oceni delovnih mest šla za tem, da izključi mesta, kjer bi lahko zaposlili invalide z manjšo ali zmanjšano sposobnostjo.

V Tovarni koles "Rog" imamo primer, da so zaposleni delavci, ki so popolnoma slepi. Ti delavci niso samo socialno zaščiteni, pač pa so tudi enakovredni delavci, ki prekoračujejo norme in so v popolnoma enakem položaju z ostalimi zdravimi ljudmi. Mislim, da

bo morala Posredovalnica za delo rezervirati mesta v podjetjih za take invalide in za delavce z zmanjšano delovno sposobnostjo, da bodo tako lahko prišli do dela.

Ž a g a r - T o m i č e v i č - F a n i :

V poročilu Sveta za socialno varstvo MLO-pod naslovom "Biro za posredovanje dela" ~~krivi~~ je bilo omenjeno krivično stanje, v katerem žive vajenci določenih poklicev. To so v glavnem kleparji, instalaterji in drudi težki poklici. Večji dotok vajencev je opaziti k lažjim pokliem, kamor spada predvsem fina mehanika. Potrebno je diskutirati o tem, da je treba podpreti predlog Biroja za posredovanje dela MLO, naj bi se formirale industrijske šole za ženske oz. za žensko mladino. Treba je odpirati pot do poklicev za žensko mladino, treba je uvesti pri nas poklice, ki doslej še niso bili vpeljani. Treba je podvzeti druge ukrepe, če hočemo, da bo šla mladina v tiste poklice, katerim se daje prioriteta z ozirom na to, da jih je premalo, ali pa da jih sploh ni. Imamo precej poklicev, ki so zelo pereči, ker se mladina, tako moška, kakor tudi ženska, ne vključuje vanje v dovoljni meri. Večkrat pritiskajo predstavniki podjetij na Biro za posredovanje dela, da rabijo take in take poklice, vajenci pa se ne odzivajo, ker le-teh ni. Treba je gledati in razmisliti o tem, kako bi se vajence v teh poklicih stimuliralo pri njihovem delu. Na drugi strani pa se je treba truditi za doseg tega, da se dāpre več poklicev, katere ženska lahko obvlada, jih pa pri nas sploh ni. Zdaj je še nekaj teh privatnih obrti. Mislim, da bi bilo dobro, če bi skupščina MLO podprla predlog Biroja za posredovanje dela, naj uvaja izučitev novih ženskih poklicev v industriji.

Č a m e r n i k F r a n c :

Tov.Ocepek je omenil, da je treba zaposliti ljudi, katerih delovna sposobnost je zmanjšana in je imel pri tem popolnoma prav. Treba pa je ločeno reševati ~~problem~~ tistih, ki bolujejo na TBC, ker le-te zaposliti ne smemo, ker bi okužili še ostale delavce v podjetju. V zvezi s tem je že podvzeta neka akcija. Pravilno je, da o tem problemu razpravlja tudi Biro za posredovanje dela.

Glede poklicev, katerih primanjkuje, kar je omenila tov. Žagar-Tomičević-Fani, mislim, da je najtežji in največji problem v gradbeni stroki /zidarji/. Teh se iz mesta skoraj-da ne dadobiti, iz podeželja pa jih ne moremo dobiti zato, ker nimajo kje prenočiti in nimajo prostora, kjer bi se le-ti lahko nastanili. Mislim, da bi bilo treba s strani gradbenih podjetij organizirati neke domove, v katerih bi se ta mladina nastanila. Po drugi strani pa bi bilo treba misliti s strani teh gradbenih podjetij na to, kako to mladino nahraniti, ki prihaja v Ljubljano v uk in ki v Ljubljani obiskuje razne vajeniške šole. Društvo prijateljev mladine je o teh stvareh že večkrat razpravljalo in dobili smo od njih večkrat namige glede problemov, ki vladajo med to mladino. Prav tako bi bilo treba posvetiti več pažnje gradnji šole za vajence gradbene stroke v Jaršah. Dotaknil bi se še vprašanja domov, kjer je mladina vključena, da la hodi v šolo. Vzemimo za primer Dom Malči Beličeve na Viču. Vidimo lahko to, da je imeli ta dom takoj po osvoboditvi največ take mladine, katerih starši so bili žrtve vojne. Ta mladina je bila duševno dokaj dobro razvita, na primerni inteligenčni stopnji, med tem ko prihajajo sedaj v ta dom otroci staršev, žrtev družinskih prilik-pijančevanja it.d, ali pa raznih drugih razvratov v družini. Kar se dela s temi otroki tiče, vladajo sedaj veliko težji pogoji za pedagoško osebje, kot pa so vladali preje. Mislim, da je zato treba imeti v tem domu več vzgojnega osebja. V Domu Malči Beličeve na Viču je konkretno 80 mladincev, vzgojnega osebja zanje pa je vsekakor premalo. To se čuti predvsem v šoli, ko se opaža, da učenec v šoli ne sledi pouku tako kot ostali otroci, ki živijo doma, v normalnih prilikah. Ko se razpravlja o teh vprašanjih, se razpravlja istočasno tudi o problemu pomanjkanja strokovnega kadra v domovih. Mladina, ki je vključena v dom, se želi izven šole zaposliti, da bi bila tako mladina v prostem času pravilno angažirana. Posebno veliko zanimanje vlada za ročna dela in bi bilo zato nujno potrebno da bi se tudi v take domove dodelilo tako orodje kot se je dodelilo v osnovne šole. Človek ne more biti stalno s otroki skupaj, tako bi se pa zamotili z ročnimi deli. Na vsak način bi bilo treba v tleh domovih uvesti take delavnice in dobiti človeka, ki bi se s to mladino pečal. V glavnem bi za to prišli v poštev moški. Taki otroci prihajajo predvsem s podeželja, ki pa nimajo možnosti na ta način se v šoli zaposliti, med tem ko za mestne otroke ta možnost obstoja. Otroci gredo lahko v tak dom, kjer se bo z njimi pečal posebej za to nastavljeni človek in mislim, da bi na ta način lahko prišli do

moških poklicev obrti, katerih nam sedaj tako primanjkuje.

S t a n i č Viljem:

Kar se tiče obrtniške mladine, ne bi ponavlja tega, kar so omenili že drugi. Povedal bi samo to, da vsepovsod iščemo možnosti oz. ~~kri-~~ ~~tiziramo~~, kakot to, da niso vajenci v svoji učni dobi prišli bolj naprej, nikoli pa pri tem nismo rekli tega, da se starši sami za svoje otroke premalo zanimajo. Pri nas je v uku 74 vajencev, od tega se je zanimalo za njihov učni uspeh in napredovanje pri delu samo dvoje staršev /od dveh vajencev/. Imeli smo primere, da so prišli vprašati za napredek vajencev v našem podjetju predstavniki Zveze borcev NOV, prav tako smo imeli primer, da je prišel nekdo vprašat za napredek svojega vajenca prav iz Črnomlja. Predvčerajšnjim me je nekdo iz Ljubljane vprašal, kako kaj dela njegov vajenec in kako napreduje. Zanimalo ga je samo to, kako in kaj in nič drugega. V podjetju imamo 8 urni delavnik, oz. ure, katere vajenec dela, gledamo ga, kako dela in kako se obnaša. Imamo primere, da pride vajenec v službo in ga vprašamo, kako je, pa pravi, da je utrujen, poleg tega še pravi, da je spal doma. Rekel je eden tudi to, da ga oče doma nikdar ne vpraša, kdaj pride domov. Starši teh vajencev mislijo, češ, podpisali smo pogodbo s podjetjem in smrt fašizmu. Če ga boš pa malo preveč ostrašil, bo pa rekel, poslušaj inspekcije dela mili glas-tako nekako je rekel tovariš Ocepek. V našem podjetju se trudimo za dvig strokovnosti naših vajencev. Danes naš vajenec napravi tak pomošniški izpit, da je v marsikaterem primeru podoben mojsterskemu izpitu. Teh primerov ne morem posploševati, niti jih preveč grajati /grajati namreč te mladine/. Grajal bi starše, ki se ne brigajo za otroke, ki jih dajo v uk.

Č e r n i v e c Miroslav:

V poročilu o delu Sveta za socialno varstvo MLO v letu 1954 poročam Dom prehodnikov na Poljanski cesti. To je dom, v katerem je preko 200 prehodnikov, ki prihajajo v dom za 10-14 dni, v resnici pa se zadržujejo v njem po cela leta. Imamo v tem domu celo človeka, ki je prišel in Dachava in je še danes v tem domu. Mislim da bi bilo potrebno, da se Svet za socialno varstvo MLO zanima za vzgojo v tem domu.

Kot nadaljnji problem, s katerim bi se bilo treba seznaniti, je problem mlečnih šolskih kuhinj, oz. mleka, ki ga ti otroci dobivajo.

Otroci, ki plačujejo mesečno obrok za malico v višini din 315, dobijo mleko, kuhano maslo, salamo v šoli, med tem ko otroci, ki tega obroka ne plačajo, te malice ne dobe. Mislim, da je to vzgojno in pedagoško nepravilno in da to slabo vpliva na otroke, ki te malice nimajo. Gledati moramo na to, da dobe malico vsi otroci, tudi tisti, ki tega obroka malice ne morejo plačati. To je treba smatrati kot problem, katerega je treba početi reševati.

D i B a t i s t a Franc:

Dotaknil bi se problema zaposlitve sezonske delovne sile, o čemer je bilo že danes, kakor tudi na prejšnjih sejah, govora. Slišali smo izvajanja tov. O c e p k a, ki pravi, da storilnost dela v podjetjih pada in da iste ni možno potenciirati. Treba pa je pri tem videti tudi drugo stran in ta je, da delavci nimajo primernih stanovanj, kar je bilo razvidno že iz poročila Sveta za zdravstvo MLO o delu v letu 1954 /na predzadnji seji/. Pri nas je bila takoj po vojni organizirana družbena prehrana. Prehrana prebivalstva /sezonskega delavstva/ v centru mesta še nekako gre, težje pa je na periferiji. Danes imam precej delavcev, ki se ne hranijo niti v eni, niti v drugi menzi. Zato od teh ljudi ne moremo pričakovati ne vem kakšne storilnosti dela. Drugo pa je vprašanje samega načina bivanja teh ljudi. Mislim, da bosta morala predvsem ljudski odbor in komune polagati veliko pažnjo temu, da se vzpostavijo nazaj kuhinje tam, kjer jih sedaj ni, pa so prej bile, tako, da se bodo delavci, ki prihajajo v mesto, lahko najedli in po primerni ceni, kar je tudi veliko vprašanje.

Z d e š a r Henrik:

Dal bi pripombo samo v zvezi z mlečnimi šolskimi kuhinjami. Bral sem neko poročilo v teh zadnjih dneh, iz katerega je bilo razvidno, da ima Zagreb ^{toliko} ~~več~~ mlečnih kuhinj kot Ljubljana, kljub temu, da ima Zagreb večje število prebivalstva kakor Ljubljana. Z organizacijo mlečnih kuhinj je napravil Svet za socialno varstvo MLO velik korak naprej, če računamo, da je MLO kril več kot polovico stroškov za te malice in če upoštevamo to, da se je zadnje čase hemoglobinska vrednost krvi otrok izboljšala. Odvsino je samo od staršev, v koliko so otroci v te kuhinje vključeni in v koliko ne. Popolnoma prav je imel tov. Čamernik Franc, ko je rekel, da bi morali te malice dobiti vsi otroci in ne samo nekateri. Nekateri dobivajo te malice zastonj, ostali pa plačujejo malice v polovični ceni. Nekateri starši pod-

cenjujejo vrednost /hranilno/ teh malic. Mi pa lahko trdimo to, da se prehrana otrok v šolah izboljšuje. Če komu, potem gre zaslu- ga Svetu za socialno varstvo MLO, kakor tudi članom šol, ki so se za organizacijo teh mlečnih šolskih kuhinj predvsem potegovali.

O c e p e k Angela:

Nekaj besed bi rada spregovorila v zvezi s kvalifikacijo delavk., ki je pri nas zelo nizka. Mislim, da se je zadnje čase, pri sestavljanju tarifnih pravilnikov, postavilo v ospredje vprašanje žensk delavk. Poznam delavke, ki so delale 33 let pri stroju, sedaj pa se nahajajo na drugih, manj važnih delovnih mestih, ker so le-te žene pred upokojitvijo. Smatram, da je važno reševati vprašanje onemoglih delavcev in delavk, oziroma tistih, ki ne morejo dati od sebe toliko, kolikorž da od sebe lahko zdrav delavec ali delavka. Drugo vprašanje apa predstavlja vprašanje usposobljenosti kadra, katerega bi bilo treba urediti na primeren način. Po mojem mnenju vadijo o tem premalo pažnje gospodarske organizacije, kakor tudi po oblastveni liniji vodimo o tem premalo računa. Največkrat se dogaja to, da podjetja sama vodijo računa o kvalifikaciji delavstva in prav zato mislim, da ostaja to vprašanje odprto in stopa v ospreje in ga bo zato treba v bodoče reševati drugače kot pa smo ga reševali prej. Če gledamo to vprašanje s stališča proizvodnosti na vsakem posameznem delovnem mestu, potem je nujno vzeti to vprašanje v roke in pričeti sistematično proučevati vprašanje kadra v industriji. Mislim, da je vrsto delovnih mest. Imamo v podjetjih še vedno vrsto mest, kjer bi morali biti zaposleni kvalificirani delavci, zaposleni pa so polkvalificirani, ker kvalificirane delovne sile primanjkuje.

J e r i h a Mirko:

Konkretno vem, kar se tiče zaposlitve ženske delovne sile, to, da imajo starši težave, ker nimajo teh deklet kam dati. Pride preveč deklet, ki pritiskajo v službo. V našem podjetju imamo čaa loo prošenj za zaposlitev ženske delovne sile, podjetje pa vseh teh v službo sprejeti ne more. Nujno potrebno bi bilo misliti na uvedbo nekih drugih panog kvalifikacij, kjer bi se te ženske lahko zaposlile in se jih koristilo tako kot moške.

G o r j a n c Joško:

Priznано je, da je Ljubljana doslej polagala veliko pažnje domovom onemoglih, katere ima na Stajerskem in v Ljubljani. Že iz bežno prikazanih izdatkov za lansko leto v teh domovih nam pokaže, da so planirani realno, kar je znak, da Svet za socialno varstvo MLO skrbno gospodarí. Moti me to, da se je v preteklem tednu vršil se-stanek oz. seminar za upravnike domov iz ce^{te} republike, na njem ~~pa~~ ^{tyda} miso bili navzoči referenti, ki so na okrajih zadolženi za to delo-za domsko zaščito-kjer se je ugotovila ta potreba po teh domov v republiškem me^zilu, prav tako pa tudi za dom na Bokalcih. Na tem seminarju je bila obravnavana vsa p~~ro~~blematika domov in domovi so v zvezi s tem tudi dobili vsa potrebna navodila, kako je treba rav-nati s š^{te}arimi in onemoglimi, kaj vse je treba pri njih up~~o~~š^{te}evati, kako ravnati z njimi, način negovanja, da bi na ta način domovi postali taki, da bi odgovarjali današnjemu družbenemu redu. Oskr-bovanci sami v domovih so več ali manj po sili razmer in tako od-trgani od okolja družine. Obravnavala so se tudi razna vprašanja glede plačevanja oskrbnin upokoјencev in to upokoјencev z minimal-nimi pokojninami. V splošnem je praksa taka, da se pušča 1/3 pre-jemkov upokoјencev v teh domovih za osebne izdatke. V nekaterih do-movih pa je stvar urejena tako, da dobe upokoјenci v domovih starih in onemoglih poleg tega še nekaj denarja za cigatete, kak kozarček vina in podobno, poleg tega pa v nekaterih domovih še din 1000. V našem domu prehodnikov na Poljanski cesti so v tem pogledu bolj trdi, ker pustijo oskrbovancem samo din 600 in nič cigaret, kar sma-tram, da je za te ljudi premalo. Zato predlagam, da se oskrbovancem v tem domu prehodnikov na Poljanski cesti pusti vsaj din 1000 za njihove potrebe, v kolikor v pr^oračunu za to ni na razpolago večjih sredstev. ^{da} ta način bi bil tudi naš dom v sorazmerju z ostalimi domovi v Sloveniji. Pri nas je caa 200 - 250 ljudi, tako, da bi to zneslo caa 1.000.000 din, katerega naj bi prispeval MLO na račun oskrbnin za vse štiri naše domove starih in onemoglih. Pri te, sem že računal potrebe proračunskih sredstev Sveta za soc^{ial}no varstvo MLO, vendar je v tem primeru le dobro tem ljudem pustiti vsaj din 1.000, katerih po mojem mnenju ne bi smeli tiščati v proračunu, pač pa jih dati tem ljudem.

M i k l a v e c Angela:

Mislím, da so tovariši v diskusiji dali precej dobrih predlogov v

zvezi s poročilom Sveta za socialno varstvo MLO o delu v letu 1954, ki bodo izboljšali politiko dela Sveta.

Odgovorila bi tovarišu, ki je dejal, da se vse nezgode pripisujejo podjetjem. Dogaja se, da je teh nezgod v podjetjih precej, da pa je bila v lanskem letu samo ena od teh smartna. Podjetja teh primerov nezgod niso pravočasno javljala in so jih skrivala. Stanje je sedaj toliko boljše, ker Svet za socialno varstvo MLO in Inspekcija dela te stvari takoj javita in gredo se pogledati vzroki nastale nezgode. Tovariš je rekel, da je marsikateri delavec kriv nezgode sam. Pokazal pa se je, da se to lahko zgodi vsakemu delavcu, čeprav pri delu ni nepazljiv. Krivda pa je v glavnem v tem, da delavci ne uporabljajo tehničnih pripomočkov, težave pa so tudi v tem, da so očala slaba, težava pa so tudi z nabavo inozemskih zaščitnih sredstev pri delu, ker je leta zvezana z devizami. Delavci so toliko krivi, posebno starejši, da ne uporabljajo teh tehničnih pripomočkov, in ker jih ne uporabljajo starejši, jih ne uporabljajo tudi mlajši. V tem pogledu bo terba, da i delavski sveti i upravni odbori i vodstva podjetij i predstavniki sindikalnih organizacij na to, da jih v tem pogledu vzgajajo, da bodo pričeli uporabljati zaščitne pripomočke pri delu.

Kar se tiče socialno šibkih otrok: vsak človek je lahko zdrav, če pa je bolan, potem ga Zavod za socialno zavarovanje ne more upokojiti, ker ni to odvisno od njega, pač pa v glavnem od zdravniške komisije, ki o tem odloča. Če se ugotovi, da jed elavec 40-50% dela nezmožen in ker ne more živeti s 1.900 din invalidnine, gledamo na to, da jim damo delo, da bo lahko še nekaj zaslužil, seveda če je dela voljan. V tem pogledu je treba na te ljudi gledati le malo bolj socialno, ker je takšno stanje, katerega je ugotovila in pokazala analiza Zavoda za socialno zavarovanje.

Kar se tiče tega, kar je povedal tov.Stanič, da se ljudje-starši vajencev za svoje vajence ne zanimajo, mislim to, da je treba v podjetjih, kjer je zaposlenih več vajencev, sklicevati roditeljske sestanke. Drži pa to, da se starši teh vajencev zanje premalo brigajo.

Kar se tiče mlečnih kuhinj, je že tov.Zdešar lepo povedal.

Kar se tiče domov prehodnikov ali domov starih in onemoglih, mislim, da je dejansko premalo, če ostane oskrbovancu samo 600 do 800 din mesečno, res pri vsem tem pa je to, da poleg tega denarja dobivajo tudi obleko. Meni se zdi, da bo treba dati upokojujencem z minimalnimi pokojninami dodatek do din 800 za osebne upokojujence to velja. Že svet za socialno varstvo MLO je govoril o tem, naj bi se osebnim upokojujen-

cem z minimalnimi pokojninami dodatek povečal. Mislim tudi na to, da bo sam naš svet dal par pametnih predlogov, kar bo v veliko pomoč reševanju tega problema.

D e r m a s t i a dr.Marijan:

Če nima nihče več nobene pripombe na poročilo, potem lahko preidemo na glasovanje Poročila Sveta za socialno varstvo MLO o delu v letu 1954, obenem s predlogi in priporočilo za njegovo nadaljnje delo, iznešenimi v diskusiji.

Poročilo Sveta za socialno varstvo MLO z vsemi pripombami, priporočili in predlogi, iznešenimi v diskusiji, je bilo s o g l a s n o sprejeto.

Drugi svetovni kongres zdravstvenih delavcev, ki ga je organiziral svetovni svet zdravstvenih delavcev, se bo odvijal v Moskvi v mesecu marcu 1955, na katerega se bodo udeležili tudi predstavniki naše države. V zvezi s tem svetovnim kongresom se bo v naši državi odvijala tudi konferenca zdravstvenih delavcev, ki jo bo organiziral svetovni svet zdravstvenih delavcev.

Iskreno vam pozdravljam in vam želim uspešno delo.

1. svetovni kongres zdravstvenih delavcev, Moskva, 1955.
2. svetovni kongres zdravstvenih delavcev, Moskva, 1955.
3. svetovni kongres zdravstvenih delavcev, Moskva, 1955.
4. svetovni kongres zdravstvenih delavcev, Moskva, 1955.
5. svetovni kongres zdravstvenih delavcev, Moskva, 1955.
6. svetovni kongres zdravstvenih delavcev, Moskva, 1955.
7. svetovni kongres zdravstvenih delavcev, Moskva, 1955.

Ad 2. SKLEP O ZAČASNEM FINANSIRANJU PRORAČUNSKIH IZDATKOV
MESTNEGA LJUDSKEGA ODBORA GLAVNEGA MESTA LJUBLJANE ZA
MESEC APRIL 1955.

Predlog obrazloži tov. M a t e l i č Lojze, predsednik Komisije
za proračun MLO, kakor sledi:

Mestni ljudski odbor glavnega mesta Ljubljane je na 60.seji mest-
nega zbora in zbora proizvajalcev MLO z dne 1.aprila 1955 sprejel

S k l e p

o začasnem finansiranju proračunskih izdatkov Mestnega ljudskega
odbora za mesec april 1955.

1.čl.

Dokler ne bo sprejel Mestni ljudski odbor glavnega mesta Ljubljane
družbenega plana in proračuna za leto 1955, se bodo planirali oseb-
ni izdatki za mesec april v višini izdatkov v mesecu marcu 1955,
ostali izdatki pa največ do višine ene dvanajstine proračuna, odo-
brenega za leto 1954.

2.čl.

Izdatki mestnega proračuna se bodo začasno finansirali s temi viri
dohodkov:

1. z delom dobička gospodarskih organizacij,
2. z dopolnilno dohodnino od kmetijstva,
3. z delom dopolnilne dohodnine od samostojnih poklicev in pre-
moženja,
4. z delom državnih taks,
5. z dohodki mestnih taks in mestnega davka,
6. z dohodki uradov in ustanov in
7. z drugimi dohodki.

3.čl.

Po tem sklepu so dohodki in izdatki v meseceu aprilu 1955 sestavn

del proračuna za leto 1955.

4.čl.

Ta sklep velja, ko ga sprejme Mestni ljudski odbor, uporablja pa se od 1.aprila 1955, objavi pa se v "Glasnik"-u Okrajnega Ljudskega odbora Ljubljana-okolica in Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane.

D e r m a s t i d r. Marijan:

Slišali ste predlog sklepa o začasnem financiranju proračunskih izdatkov Mestnega ljudskega odbora za mesec april 1955.

Dajem predlog sklepa na razpravo.

Ker nima nihče nobene pripombe k gornjemu predlogu, dajem predlog na glasovanje.

Predlog sklepa o začasnem financiranju proračunskih izdatkov Mestnega ljudskega odbora za mesec april 1955 je bil
s o g l a s n o sprejet.

Ad 3. SKLEP O SKLICANJU ZBOROV VOLIVCEV.

Kratko poročilo poda predsednik MLO D e r m a s t i adr. Marijan, kakor sledi:

V zadnji številki "Glasnik"-a je bil objavljen predlog družbenega plana, v torkovi številki bo objavljen predlog budžeta, v naslednji t.j. petkovi številki pa imamo pred seboj ekspozice tov. predsednika Sveta za gospodarstvo MLO in ekspozice o družbenem planu za leto 1955, s katerim bo treba iti na zборе volivcev in tam o tem razpravljati. Da bi pa pridobili na času, smatram za potrebno, da na današnji seji sprejmemo sklep o sklicanju zborov volivcev, da bi tako odbrniki lahko te zборе volivcev pripravili. Na ta način bi lahko naslednji prvi petek zборе volivcev že sklicali.

Zbori volivcev naj bi se sklicali po možnosti po volilnih enotah tudi zbora proizvajalcev, z ozirom na to, da obsegajo razpravljanje o družbenem planu in proračunu MLO za leto 1955.

Sam sklep o sklicanju zborov volivcev glasi:

Na osnovi 184. čl. Zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin /Ur.l. LRS 19-90/52/ in po sklepu 60. skupne seje mestnega zbora in zbora proizvajalcev Mestnega ljudskega odbora v Ljubljani z dne 1. aprila 1955 sklicujem

z b o r e v o l i v c e v ,

ki se morajo na območju mesta Ljubljane izvesti v času od 11. do 20. aprila 1955

in sicer: v ožjem mestnem območju v okviru volilnih enot, določenih za volitve odbornikov v mestni zbor MLO, v občinah Polje in Sentvid pa v okviru posameznih naselij ali skupin naselij.

Predlagan je naslednji dnevni red:

1. Razpravljanje o družbenem planu in proračunu MLO Ljubljane za leto 1955 in
2. Slučajnosti.

Dajem predlog sklepa o sklicanju zborov volivcev na glasovanje.

Predlog sklepa je bil s o g l a s n o sprejet.

Ad 4./ ODLOČBI O PROGLASITVI DEČJEGA DOMA IN
MATERINSKEGA DOMA V LJUBLJANI ZA FINANČNO
SAMOSTOJNA ZAVODA.

Odločbi obrazloži tov. Avgust Z u p e t, predsednik
Sveta za zdravstvo MLO, kakor sledi:

Tovariši in tovarišice ! V imenu Sveta za zdravstvo
MLO bi predlagal mestni skupščini, da odobri odločbe dveh zdrav-
stvenih ustanov , tj. Dečjega doma in Materinskega doma v Ljub-
ljani v smislu novih predpisov, kakor za vrsto drugih zavodov o
katerih smo že pred časom sklepali, za finančno samostojna za-
voda.

Tako Dečji dom kot Materinski dom sta bila doslej
proračunski ustanovi MLO Ljubljana, predvsem zaradi svojega
socialno zdravstvenega značaja in sta se kot taka vzdrževala v
celoti iz mestnega proračuna. Gospodarsko stanje Dečjega doma
in pa dejstvo, da oskrbuje eno tretjino otrok, katerih starši
niso prebivalci mesta - Materinski dom pa noseče žene, ki pretež-
no ne stanujejo na območju mesta pa opravičuje Mestni ljudski
odbor, da ga analogno drugim zdravstvenim zavodom preusmeri na
samostojno financiranje, kar pomeni razbremenitev mestnega pro-
računa.

Odločba za Dečji dom se glasi :

1./ Dečji dom MLO Ljubljana, doslej proračunska usta-
nova Mestnega ljudskega odbora Ljubljana, se proglasi za finančno
samostojni socialno zdravstveni zavod.

Naziv zavoda je Dečji dom v Ljubljani.

Sedež zavoda je v Ljubljani , ulica Stare pravde 4.

2./ Dečji dom je preventivno - kurativni zavod za-
prte zaščite, ki nudi socialno in zdravstveno ogroženim otrokom
do 3. leta starosti zdravstveno varstvo, nego in vzgojo in s tem
skrbi za njihov pravilni razvoj.

Ta svoj namen dosega zavod tudi potom svojih rejniš-
kih dečjih kolonij.

3./ Zavod gošpodari s premoženjem, s katerim je doslej upravljal, oskrbuje se z oskrbninami oskrbovancev, oz. njih pristojnih ljudskih odborov, z darovi in dotacijami.

4./ Zavod ima sledeče sklade:

- a) sklad za nagrade delavcev in uslužbencev ,
- b) sklad za lastno investicije,
- c) amortizacijski sklad.

5./ Zavod upravlja upravni odbor. Upravni odbor ima 7 članov; 1/3 le-teh voli kolektiv izmed sebe, ostale pa imenuje organ ,pristojen za zadeve in naloge zavoda izmed predstavnikov družbenih in gospodarskih organizacij ter državljanov.

Predstojnik zavoda je upravnik, ki mora biti zdravnik.

6/ Za zadeve in naloge zavoda je pristojen Svet za zdravstvo MLO Ljubljana.

7./ Ta odločba velja od 1. aprila 1955 dalje.

Odločba za Materinski dom v Ljubljani se glasi:

1./ Materinski dom v Ljubljani ,doslej proračunska ustanova MLO Ljubljana, se proglasi za finančno samostojni socialno-zdravstveni zavod .

Naziv zavoda je Materinski dom v Ljubljani.

Sedež zavoda je v Ljubljani, Predjamska ul. 108 .

2./ Materinski dom je profilaktična ustanova, ki nudi stacionirano pomoč zdravstveni in socialno ogroženim nosečim ženam zadnjih 6 tednov pred porodom.

3./ Zavod gospodarji s premoženjem, s katerim je doslej upravljal; oskrbuje se z iskrbninami oskrbovancev oziroma njih pristojnih ljudskih odborov, z darovi in dotacijami.

4./ Zavod ima sledeče sklade:

- a) Sklad za nagrado delavcev in uslužbencev
- b) sklad za lastne investicije
- c) amortizacijski sklad.

5./ Zavod upravlja upravni odbor.

Upravni odbor ima 7 članov, 1/3 le-teh voli ko-

lektiv izmed sebe, ostale pa imenuje organ, pristojen za zadeve in naloge zavoda, izmed predstavnikov družbenih in gospodarskih organizacij ter državljanov.

Predstojnik zavoda je upravnik, ki mora biti praviloma strokovna zdravstvena oseba.

6./ Za zadeve in naloge zavoda je pristojen Svet za zdravstvo MLO Ljubljana.

7./ Ta odločba velja od 1. aprila 1955 dalje.

Ker k gornjima predlogoma ni bilo nobenih pripomb, da predsednik odločbo o proglasitvi za finančno samostojni zavod Dečji dom in Materinski dom na glasovanje.

S o g l a s n o sprejeto.

Ad 5./ SKLEP O ODŠKODNINI ZA PREKOMERNO OBRABO
OPREME IN MANJŠE POTNE STROŠKE ZA TEREN -
SKA GEODETSKA DELA.

Predlog obrazloži tov. Tone M a r t i n š e k, član
Dveta za gradbene in komunalne zadeve, kakor sledi:

Tajništvo za gospodarstvo in Tajništvo za gradbene
in komunalne zadeve MLO Ljubljana predlagata sklep o odškod-
nini uslužbencem geodetske stroke, kadar delajo na terenu.

Kakor je znano je številšno stanje geodetskega ka-
dra v katastrski upravi in geodetsko-regulacijskem uradu tako
maloštevilno, da ne more izvršiti vseh nalog, ki se jima polaga-
gajo v zvezi z ureditvijo katastra in geodetskih osnov za po-
trebe izvajanja regulacije mesta.

Da se temu stanju odpomore, sta Geodetska uprava LRS
in Geodetski zavod LRS pripravljena prepustiti MLO Ljubljana
6 geometrov in sicer 4 starejše in 2 mlajša. Seveda pa jim mo-
ra nuditi MLO Ljubljana primerno stimulacijo z ozirom na veli-
ko pomanjkanje geodetskih kadrov in ugodne materialne prilike,
ki jih lahko dosežejo v drugih okrajih radi izplačila dnevnic,
kar pa za ozemlje MLO Ljubljana ni mogoče.

V sporazumu z Geodetsko upravo LRS in Geodetskim za-
vodom LRS je bil izdelan predlog o odškodnini uslužbencem
geodetske stroke za obrabo opreme in manjše potne stroške za
čas, ko delajo na terenu. Po predlogu bi prejemale uslužbenci
do incl. I. skupine po 30.- din/h v ožjem gradbenem okolišu,
ter po 45.-din/h v širšem gradbenem okolišu. Uslužbenci do incl.
IX. skupine na-vzgor pa po 36.-din/h, v ožjem gradbenem okoli-
šu in po 52.- din/h v širšem gradbenem okolišu.

V ožji gradbeni okoliš spada vse področje mesta zno-
traj sledeče črte: sotočje Ljubljanice in Grubarjevega prekopa
križišče Litijske in Hruševske ceste, čez Golovec na Peruzzije-
vo cesto, po Peruzzijevi cesti do Jurčkove poti, po Jurčkovi po-
ti do Ljubljanice na sotočje Malega grabna, ob Malem grabnu do
mostu na Opekarski cesti, od tu na križišče Viške in Tržaške
ceste, po cesti na Brdo do Glinščice, ob Glinščici do Večne poti

zaproadni rob Večne poti, do Šišenske ceste, po Šišenski cesti do Vodnikove ceste, po Vodnikovi cesti do Celovške ceste, ob južnem robu tovarne "Stora" do Gorenjske železnice, po osi gorenjske železnice do Gutsmanove ulice, od tu na križišče Vodovodne ceste in kmariške proge, v ravni črti na križišče Linhartove in Savske ceste, po Zalski cesti do južnega ogla pokopališča, nato po Jarški cesti do Kajuhove ulice in po Kajuhovi ulici do železnice ter v ravni črti do sotočja Ljubljane in Grubarjevega prekopa.

Predlaga se naslednji s k l e p o odškodnini za prekomerno obrabo opreme in manjše potne stroške za terenska geodetska dela.

1. člen

Do odškodnine za terenska geodetska dela so upravičeni vsi uslužbenci Mestnega ljudskega odbora geodetske stroke, kadar delajo na terenu.

2. člen

Odškodnina se obračunava za nazaj na podlagi evidence efektivno opravljenega terenskaga dela.

Odškodnina za terensko delo znaša:

	ožji gradbeni okoljš	širši gradb. okoljš
a/ za uslužbence do IX. skupine	30.-din/h	45.-din/h
b/ za uslužbence od IX. skup. dalje	36.-din/h	52.-din/h

3. člen

Šef odseka ali uprave dobi mesečni paušal v višini 4.000.- din v času, ko se opravlja delo na terenu. V kolikor pa preseže efektivno izvršeno terensko delo mesečni paušal, se odškodnina izplača po izvršenih terenskih urah kot vsem ostalim.

4. člen

Uslužbenci, ki prejemaajo odškodnino za terensko delo nimajo pravice do povračila potnih stroškov, v kolikor ne potujejo po službeni potrebi izven območja mesta Ljubljane.

5;člen

Priloženi mapni naris o ožjem in širšem gradbenem okolišu tvori sestavni del tega sklepa.

6.člen

Sklep stopi v veljavo dne 1.aprila 1955.

Predsednik da gornji predlog in sklep v razpravo.

Č e r n i v e c Miroslav:

Dovolil bi si vprašanje, ali so mišljeni pri tem po-
višanju tudi pomožni delavci predvsem mislim na figurante. Predla-
gal bi naj se da terenske dodatke vsaj v višini kot jih imajo
gradbeni delavci tudi za figurante, ne pa da se določi samo za
strokovno osebje.

M a r t i n š e k Tone:

Ta dodatke se daje radi tega, ker je težko dobiti ge-
ometre. Da se jih nekako stimulira, se je določil za njih dodatek.
Mislim, da vam je znano, da je mnogo lažje dobiti figurante kot pa
geodeta.

P r e z e l j ing. Marijan:

Dovolite, da v pojasnilo navedem samo to, da figuranti
itak prejemajo 3.000.- din kot redni terenski dodatek.

Predsednik da predlog in sklep o odškodnini za pre-
komerno obrabo opreme in manjše potne stroške za terenska geodetska
dela na glasovanje.

S o g l a s n o sprejeto.

92

Ad 6./ PREDLOG O USTANOVITVI ZVEZE ZADRUŽNIH
HRANILNIC IN POSOJILNIC V LJUBLJANI.

Predlog obrazloži tov. Ivo ing. K l e m e n č i č,
predsednik Sveta za gospodarstvo MLO, kakor sledi:

Na ustanovnem občnem zboru dne 8. III. 1955 je 12
zadružnih hranilnic in posojilnic iz območja LR Slovenije usta-
novilo Zvezo zadružnih hranilnic in posojilnic s sedežem v Ljub-
ljani. Na istem ustanovnem občnem zboru so bila sprejeta tudi
pravila zveze.

Zveza je kreditna organizacija včlanjenih zadruž-
nih hranilnic in posojilnic in postane kot pravna oseba z upi-
som v zadružni register.

Zveza opravlja naslednje naloge:

- 1./ Oskrbuje denarno izravnavo med svojimi članicami,
- 2./ preiskrbuje kratkoročne, srednje-ročne in dolgoročne kredite
za svoje članice pri Narodni ali drugi banki,
- 3./ odobrava kredite za povečanje kmetijstva,
- 4./ pomaga pri organizaciji novih zadružnih hranilnic in poso-
jilnic ter hranilnic kmetijskih zadrug,
- 5./ skrbi za pravilno poslovanje učlanjenih zadružnih hranilnic
in posojilnic,
- 6./ daje svojim članicam kakor tudi hranilnicam kmetijskih za-
drug glede hranilnega in kreditnega poslovanja potrebne smer-
nice za njihovo delo,
- 7./ nadzoruje tehnično poslovanje hranilnic in kreditne službe
svojih članic in jim nudi vsestransko organizacijsko pomoč,
- 8./ skrbi za propagando varčevanja pri kmečkem prebivalstvu,
- 9./ zbira od svojih članic potrebne podatke za statistiko in
evidenco.

Zveza je včlanjena v Glavno zadružno zvezo LRS
v Ljubljani, ki priporoča izdajo dovoljenja za ustanovitev in
potrditev pravil.

Svet za gospodarstvo predlaga, da se ob smiselni
uporabi določil uredbe o kmetijskih zadrugah izda dovoljenje
in potrdijo pravila zveze.

Predlaga se izdaja odločbe o izdaji dovoljenja za
ustanovitev Zveze zadružnih hranilnic in posojilnic v Ljubljani

in o potrditvi pravil.

1.

Dovoljuje se ustanovitev Zveze zadružnih hranilnic in pošojilnic s sedežem v Ljubljani, ki je bila ustanovljena na ustanovnem občnem zboru dne 8. marca 1955.

2.

Potrdijo se pravila Zveze, kakor pod 1. sprejeta na ustanovnem občnem zboru dne 8. marca 1955, ki obsegajo 27 členov in so sestavni del te odločbe.

3.

Upravni odbor novo-ustanovljene zveze je dolžan proglasiti zvezo za vpis v zadružni register pri Okrožnem gospodarskem sodišču v Ljubljani v zakonitem roku.

4.

Zveza kakor pod 1./postane pravna oseba in se smatra, da je ustanovljena z dnevom registracije v smislu točke 3.

Predsednik da na glasovanje predlog za ustanovitev Zveze zadružnih hranilnic in posojilnic v Ljubljani z predlaganim sklepom in pravili.

S o g l a s n o sprejeto.

Ker je dnevni red izčrpan predsednik zaključí sejo.

Vodja zapisnika:
(Šivic Silvo)

P r e d s e d n i k :
(dr. Marijan Dermastia)

Overiteljja zapisnika:
(Jelenc ing. Danilo)
(Šušteršič Jože)

Antunović